

Hannes Sjöblomin Kirjakauppa

— Sorssa —

RUOPIOSSA 7—12 p:nä Elokuuta näyttely ja myymälä näyttelykentällä.

Erityisala:

MAANVICJELYSKIRJALLISUUTTA kaikkine siihen kuuluvine sivuelinkeinoineen.

Mäkisen tehdasliike

Sortavalassa (Perustettu 1881)

u valmistaa maassamme

taiteellisimmat urkuharmoonit ja taidokkaimmat käsityövälineet.

Hintaluettelot lähetetään pyydettäessä maksutta.

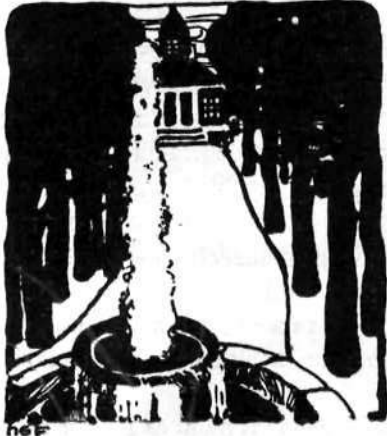
**ARKKITEHTUURI-
JA KÄYTÄNNÖLLINEN
RAKENNUSTOIMISTO**

Usko Nyström-Petreljus-Penttilä

Helsingissä

WELADJMRJKATU 7 . . . Telefooni 2011 . . .

Tekee piirustuksia kaikenlaatuisiin rakennuksiin ja huonesisustuksiin.

ERÄÄSTÄ KIRJEESTÄ.

ävin teitä tapaamassa kaupunkiasunnostanne, mutta palasin sillä tiedolla, että olitte maalle matkustanut.

Katson tämän tähden velvollisuudekseni esittää käyntini tarkoituksen näin kirjeellisesti.

Kävin „Kotitaiteen“ asioissa ja aikomukseni oli pyytää Teidän suosiollista avustustanne ja kantavaa nimeänne kilveksi, jonka hyvässä suojassa — monien muiden rinnalla — aijomme ryhtyä pommittamaan taidetta pintapuolisesti harrastavaa yleisöä ja vielä enemmän sitä yleisöä, joka taiteesta ei tiedä mitään. Ja minä olisin koettanut interjuuvin muodossa johtaa keskustelumme niihin toimenpiteisiin, mitkä mahdollisesti tehokkaimmiksi olisi katsottava taiteen kasvattamis-kysymyksen onnelliseksi ajamiseksi.

Tiedän että, jos kenen, niin Teidän herkkä tunteenne on tuntenut itsensä äärettömästi loukkaantuneeksi siitä kylmästä välinpitämättömyydestä, millä yksinpä nekin, joiden varallisuussuhteet muissa maissa heistä olisi tehneet taiteen mesenaatit, suuresta yleisöstä puhumattakaan, kotoista taidettamme ja taiteilijoitamme kohtelevat. Tunnenhan myöskin sen äärimmäisen radikaalisen keinon, millä Te olette päättänyt tuota „paatunutta joukkoa“ kasvattaa, että Te nim. kätkeydytte kotomaalaisiltanne mitä salaperäisimpään verhoon, jonka takaa Teidän voimakkaan benkenne tuotteista saadaan tietää vain ulkomaalaisista lehdistä lainatuista uutisista, missä taiteenne voittokuluista kerrotaan. Ette koskaan

pane kotona mitään näytteille, vaan vieläpä ulkomaille tarjoatte ostettavaksi siveltimenne parhaat luomatkin. Keino on radikaalisista radikaalisiin ja tarkotuskin on kyllä ymmärrettävissä: uteliaisuuden, harmiksi ja kiukuksi pubkeutuvan uteliaisuuden kautta herättää halua ja harrastusta.

Olisi se ehkä tepsiväkin, ellei siinä olisi muuan jos —.

Sallikaa, että selitän tuon ja lausun oman käsitykseni keinoista, millä halua ja harrastusta taiteeseen ja sen kannattamiseen olisi nostatettava ja edistettävä.

Kerronpa kantani selvittämiseksi erään tosi anekdootin.

Kun tätä koreata pääkaupunkiamme alettiin näin kauniiksi ja sieväksi pukea, tuli sen esplanadi ensimmäiseksi kokeilujen alaiseksi. (M. m. bankittiin tähän koristuksia plastillisen taiteen alalta ynnä tietysti kukka-istutuksia. Tässä kertomuksessani ei ole pääasia, oliko noita kuvanveisto-koristuksia yksi vaiko useampia, vaan se mitä nyt seuraa: toisena aamuna tuon bystin sijoittamisesta oli se barbaarisen raa'asti ruhjottu ja paikoiltaan poisviety ja tämän työn sankareina oli ollut — ylioppilaita, „valon vartijoita“! Samalla tavalla olivat kukka-istutukset alituisesti raiskattuja, niin että erityinen vartiomistoimi niiden säilymiseksi oli tarpeen.

Näin silloin.

Mutta entäs nyt. Häviääkö kukan nuppu tuolla syrjäisemmällä Tähtitorni-vuorellakaan? Eikö halvinkin rahvaan ihminen ylpeile Runebergin esplanadin upeasta kukkapuvustosta ja pidä pyhyyden loukkauksena ajatusta pistää niistä

pienintä kukanterää takkinsa napinläpeen tai hiuksensa koristeeksi.

Ja mitä tämä todistaa?

Se todistaa, että ainakin tässä suhteessa on onnistuttu yleisö kasvattaa kauneutta ja taidetta rakastamaan ja kunnioittamaan.

Luuletteko, että sama tulos olisi saavutettu, jos nuo kaikki kauniit istutukset olisi pantu korkeiden säleaitojen taikka läpinäkymättömien plankkiaitojen taa, josta niitä olisi näytetty vain joillekuille harvoille valituille? Luuletteko, että meidän yleisö tässä tapauksessa tuntisi niiden arvon ja niitä rakastaisi sillä pyhyden loukkamattomuudella, jolla se niitä nyt hellien, varoten, rakastaa.

Tässä — sallikaa se vakaumuksenani lausua — on minusta ainut autuaaksi-tekevä tie kaikenlaisen taiteen barrastuksen kasvattamisessa.

Jos kansa jo on taiteenbarrastukseen kasvatettu, silloin Teidän omaksumanne radikalinen menettelytapa saattaa tepsyä, mutta ellei näin ole asianlaita, silloin robkenen pitää sitä aivan tebottomana, samallaisen tuloksen tuottavana, kuin jos Helsingin kaupunki olisi istutuksiaan säilyttelyt umpi-aitojen takana.

Ja meidän kansamme ei ole vielä taiteeseen kasvatettu.

Oman etunsa, koko kansamme edun kannalta olisi siksi meidän maamme taiteilijoiden ensi työksi ryhdyttävä tosi toubulla tuohon kasvattamistyöhön.

Rysytään: millä, mitenkä?

No, niin. Se kai lienee selvää, ettei Teidän omaksumanne tapa vetele. Paremminkin

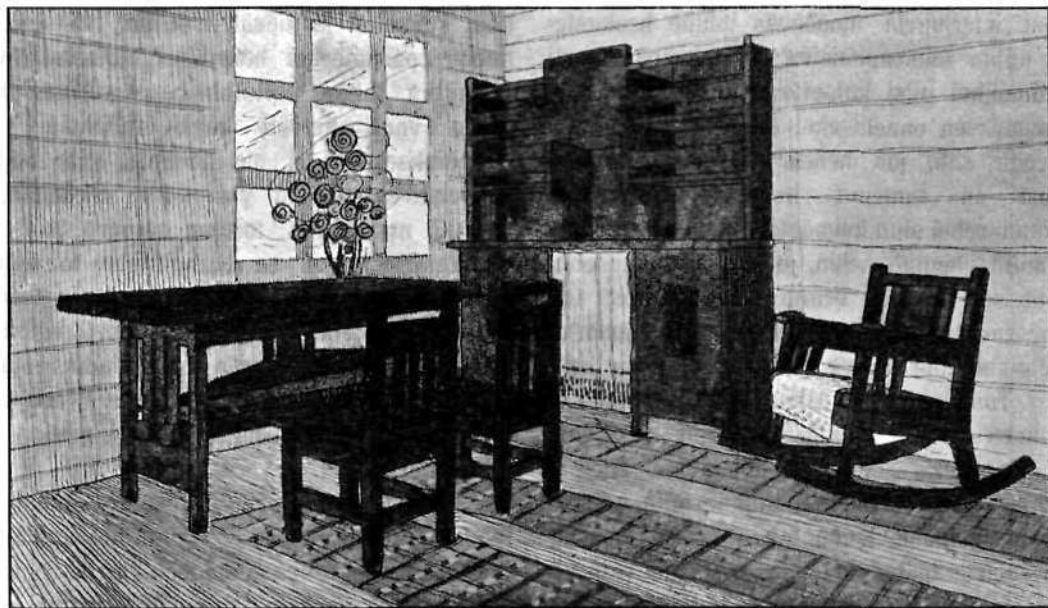
se, että yleisö päästetään tutustumaan henkenne ilmennyksiin. Lausun syvimmän kunnioitukseni niille vanhoille veteraaneille, jotka pitävät oman tunnon asiana olla kaikissa taidenäyttelyissämme edustettuina.

Mutta niinkauvan kuin barrastus ja halu taiteeseen on pieni, on taidenäyttelyissämme käynti laimeata ja näiden kasvattava merkitys myöskin vähäinen. Tätäkin barrastusta on kasvatettava. Ja se ei voi tapahtua muun kuin ankaran ja julman kirjallisen paubamisen kautta. Luulenpa päässeeni asian ytimeen, rohjetessani väittää, että vain helppohintaisen populäärisen, kansantajuisten taidelehden kautta käy parannuksen tie.

Ja sellaiseksi voisi Kotitaide helposti muodostua.

Mutta silloin vaaditaan taiteilijoiltamme suurempaa innostusta, en tahdo sanoa että juuri tätä lehteä kohtaan, vaan omaa asiaansa: koko Suomen kansan taiteeseen kasvattamisen suurta, pyhää asiaa kohtaan, joka pyhä innostus hakisi sitten moninaisissa purkaumismuodoissaan yhdeksi tavaksi ja yhdeksi tehokkaimmista: intensiivisen Kotitaiteen tapaisen lehden palstoilla työskentelemisen. Huomatkaamme tämänlaisen keinon menestymisestä vain ne suunnattomat tulokset, mitä ovat Englannissa aikaansaaneet John Ruskin, William Morris ja lukemattomat muut taiteesta kirjoittelevat taiteilijat itään ja länteen ja kaikkiin ilmansuuntiin toivotuksillaan.

Ja jos millä, niin tällaisessa kansantajuudessa lehdessä julaistuilla jäljennöksillä taidetöistänne, on mitä suurin kasvattava, innostava mer-

HUONESISUSTUS.

Ylimäär. palk.

O. ELENIUS.

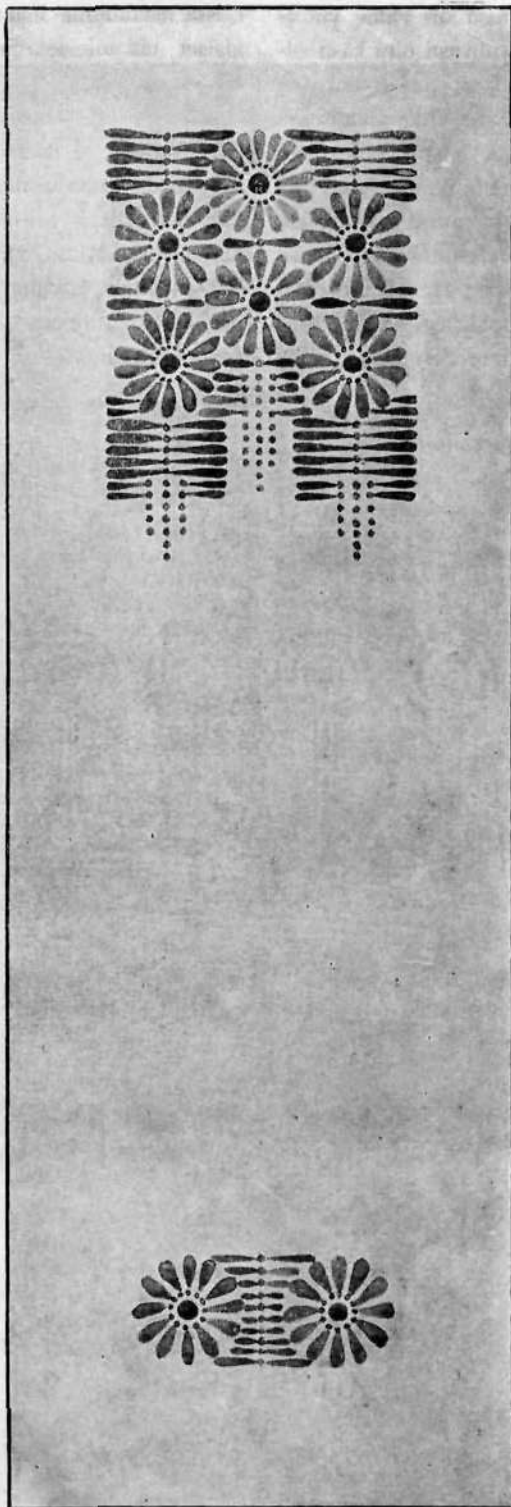
kitys, varsinkin kun sangen pieni prosentimäärä koko kansastamme on tilaisuudessa niitä taide- näyttelyissä näkemään alkuperäisinä. — Kai- kissa kaupungeissa kiertävien taide näyttelyiden idea ei liene myöskään jätettävä huomioon otta- matta.

Tämän esittämäni ajatukseni kannustamana rohkenin kääntyä Teidän puoleenne pyynnöllä,

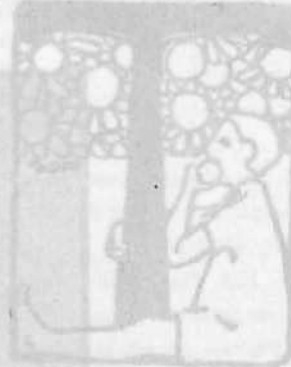
että Te lainaisitte nimikilpenne, työnne tulokset ja, mikä mieluisinta, kätenne „Kotitaiteen“ käy- tettäväksi, koska luulen Teidän voivan yhtyä aja- tukseeni sen suuren asian ajamisessa, jossa allekirjoittanut pyytää olla vain yksi niitä pie- nimpiä.

Mitä suurimmalla j. n. e.

Jalmari Rekkonen.

AKKUNAVERHOT. III palk. ELLINOR INGMAN.
(Vaaleankeltainen pohja, kukat keltasenruskeat, paitsi renkaat muodostavat pisteet, jotka ovat samoinkuin kasvilehdet vihertävän harmaat, Kukkavarsipisteet samanväriset kuin kukan varsilehdet)

MITÄ MEIDÄN ENSI TÖIKSEMME ON KÄSITEOLLISUUTEMME EDISTÄMISEKSI TEHTÄVÄ.

tyneet. — Epäilemättä on syynä saamattomuutemme ollut se, ettemme ole kyllin käytännöllisiä keinoja kauvaksi ja korkealle tähtäivien aatteittemme toteuttamiseksi keksineet. Olemme työmme väärästä päästä alkaneet.

Talvella 1904 oli meitä Helsingissä koolla koko parvi syvästi innotuneita käsiteollisuussankareita. Salamoivin sanoin me Teollisuushallituksen välinpitämättömyyttä ihmettelimme ja purevan ivallisesti helsinkiläisten, herraskaisten käsiteollisuusyhdistysten paraadi-puuha arvoitelimme.

Me löimme sormet sormien lomahan, käsiteollisuuspellervon perustaa päättimme.

Kukin kulmakunnallemme hajaannuimme. Sieltä vielä jonkun säkenöivän kirjotelman asian hyväksi laadimme. Mutta siihen — väsähdimme.

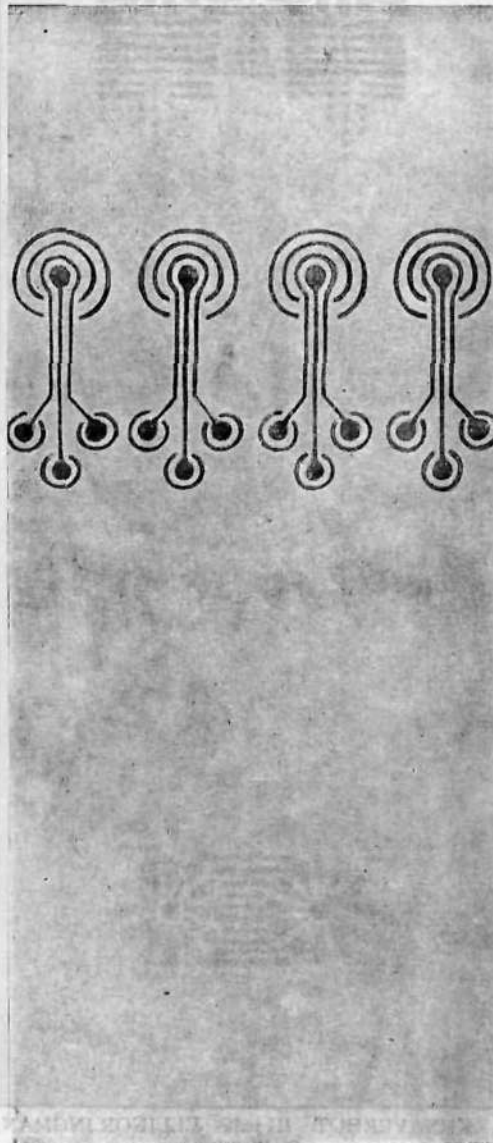
*

Ei ollut vielä aika »Pellervon» tapaista käsiteollisuusyhdistystä perustaa. Emme muistaneet, että ennen »Pellervon» syntyä olivat eri

ouhussa on viime vuosina vahvasti oltu käsiteollisten olojemme alhaisen aseman korjaamiseksi. Mutta emme ole, me nuorempi polvi, me jotka asian nurjista puolista olemme enemmän suokopua pitäneet, tarpeeksi tarmokkaasti käytännöllisiin toimenpiteisiin ryh-

osissa maatumme maanviljelysseurat ja osaksi niitten alaiset maamiesseurojenkin tapaiset maaperää valmistelleet.

Mainio oli itsessään se suunnitelma, että kautta maan käsiteollisuustilastoa kerättäisiin ja sen perustalla heti kaikki-yhdistävä osuustoimintayhdistys hommattaisiin. Mutta ylipääsemättömät esteet sen laajan ohjelman käytäntöön panoa olevissa oloissa koh-tasi. Saamattoman kypsytöntä oli vielä teollisuuskansamme.

AKKUNAVERHOT, IV palk. ILONA JALAVA.
(Pohja vaaleata okraa, kuviot kirkasta cadmiumkeltasta.)

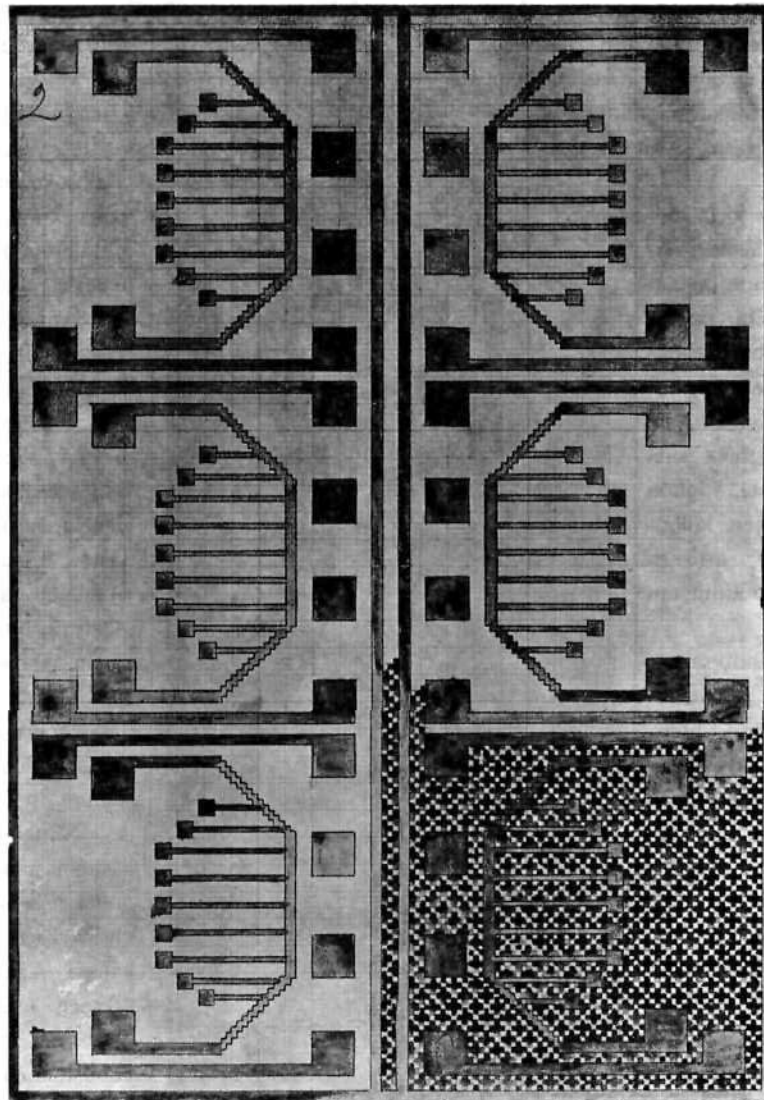
Allekirjoittanut sai viipurinlääniläisiltä luottamus-toimekseen tämän tilaston saantia Karjalassa järjestää. Satoja Blomstedtin suunnitelman mukaisia kyselykaavoja lähetin. — Niistä kymmenkunnan — nekin puolikuntoisina — määrä-ajan sisällä takaisin sain.

Liian sikeässä uinuu meillä nykyään käsiteollisuus-kansa, liian vähävoimaisia ovat meillä vielä innokkaimmatkin asianharrastajat näin laajaperäisin puuhin asia vauhtiin saadaksemme.

Paljon pienemmissä piirin on meidän herätystyötämme käytävä.

Ottakaamme rajoitetuiksi toiminta-aloiksemme toistaiseksi maanviljelysseurojemme alaiset seutukunnat. Tarkoin aluksi tutkikaamme, mitä näillä omilla kotiseuduillamme asian hyväksi tehdä voisimme.

Yli puolentoista sataa tuhatta markkaa on valtio maassamme vuosittain viime aikoina esim. käsityökoulujen avuksi antanut. Montako tuhatta näistä olemme me käsiteollisuuden harrastajat itse olleet tilaisuudessa

RAANUKANGAS. II palk. ILONA JALAVA
 - - (Pohja valkosen pilkukas, risti X terrakottapunasta, kuviot vihreät). - -

paraiten hyödyttäväksi auttamaan? Vähin ne summat nousee.

Enimmät näistä rahoista on jätetty maanviljelysseurojemme käytettäväksi, seurojen, joitten johtokunnissa istuu seutunsa etevimpiä miehiä, mutta miehiä, jotka on sinne valittu vain ensiluokkaisina siitossonnien ja apulannoitusten tuntijoina, mutta ei käsiteollisuusmiehinä. Naiskäsitöistä huolehtimaan ei emäntiämme tai tyttäriämme vielä koskaan liene maanviljelysseuraimme johtokuntiin valittu.

Ilman mitään syvempää asian tuntemusta — järkiperaisista suunnitteluista puhumattakaan — on monikin maanviljelysseura näitä varojamme alueilleen sijoitellut.

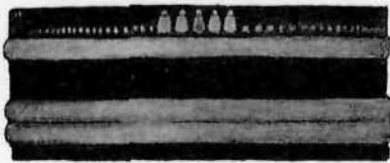
Että käsiteollisuus vielä monessa suhteessa muodostaa huomattavan sivuelinkeinon maanviljelykselle, on totta, mutta jos mieli saada käsiteollisuutemme jonkinkaan verran omavaraisemmaksi kohoamaan, on se kuitenkin vapautettava siitä lapsipuolen asemasta, johon se, maanviljelysseurojen hallinnon alaiseksi tähän astiseen tapaan kytkettyä, on kitumaan jätetty.

Tällä en toki tahdo sanoa, että käsiteollisuuden ja maanviljelyksen harrastajain yhteistoiminta olisi kokonaan katkaistava. Ei, sopusuhtaisen yhteistyön kautta voidaan kumpastenkin harrastuksia paraiten edistää.

Päinvastoin toivoisin, että me käsiteollisuuden harrastajat, jos meidät nyt omille jaloillemme nostetaan, saisimme varsininkin alkutaipaleella maanviljelysseurojemme turvaa.

Maanviljelysseuramme ovat vuosien kuluessa saavuttaneet niin jakamatonta kansan suosiota ja kasvattaneet itselleen niin käytännöllisen järjestön, että me, vähemmän tilallinen joukko, niitten suojassa vielä kotvan kernaasti kulkisimme.

Toiselta puolen olen vakuutettu, että maanviljelysseurojen johtokunnat syvän helpoituksen huokauksen vetävät, jos saavat siirtää käsiteollisten

VIIHKEHLO.
(Talousesineitä.)

OSKAR ELENIUS,
I palk.)

Itä-Karjalassa.

Meillä perustettiin »Itä-Karjan Kotiteollisuusyhdistys», joka liittyi haara-osastoksi maanviljelysseuraan. Maanviljelysseura jättää kaikki käsiteollisuusstarkoituksiin määrätty valtion varat meidän käytettäväksemme. Kun maanviljelysseura toistaiseksi muodollisesti on edesvastuussa näitten varojen käyttämisestä, on seuran johtokunnalle jätetty oikeus

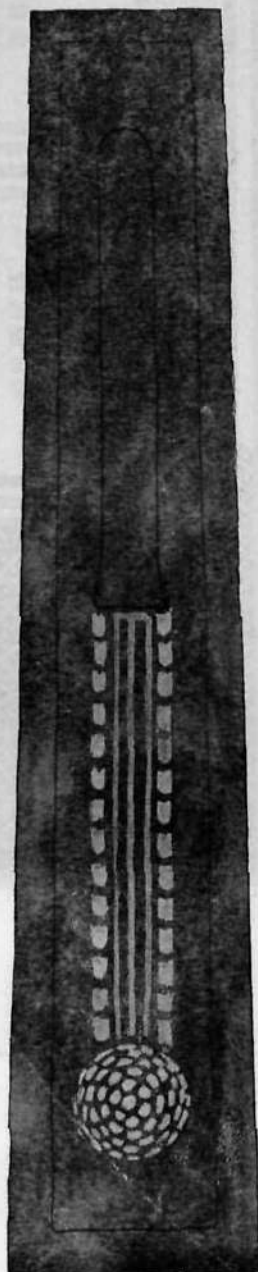
valita kotiteollisuus-yhdistyksen johtokuntaan puolet sen jäsenmäärästä. Johtokuntaamme kuuluu muuten sääntöjen mukaisesti puoleksi naisia ja puoleksi miehiä.

Turhien kulunkien välttämiseksi olemme ainakin aluksi valinneet sihteeriksemme maanviljelysseuramme sihteerin ja rahaston hoitajaksikin vastaavan virkailijan emäseurassa. Täten säästyvät meiltä kansliakulut varsin pieniksi.

Olemme parhaillaan puuhassa perustaa kaikkien maamiesseurojen alueille yhdistyksemme paikallisia haaraosastoja. Niitten on seutukuntansa käsiteollisuusoloista tarkka selvä otettava ja niitten korjaamiseksi yhdistyksen pääjohtokunnan kanssa vilkkaaseen vuorovaikutukseen asetettava. Ja uskonnette kai, että tällaisen luottamustoimen omalla mielialallamme saatuamme myös paraamme mukaan puuhaamaan tulemme.

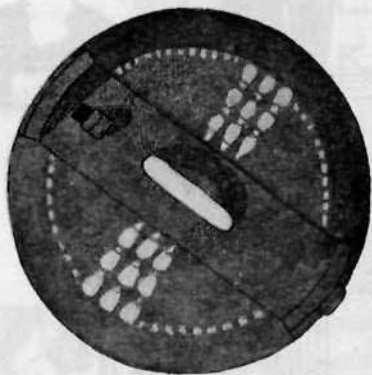
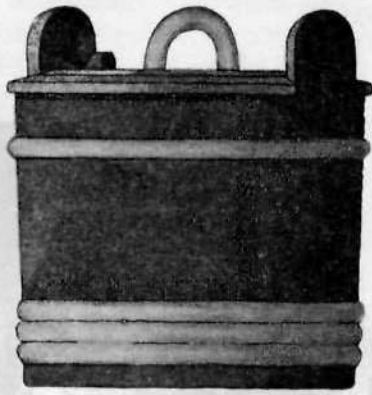
* * *

Tähän suuntaan on mielestäni meidän käsiteollisuuden harrastajain ensi töiksemme alettava toimia. Emmehän tahdane enään kärsiä sitä, että Teollisuushallituksemme on pääasiallisesti vain tekemisissä niitten seurojen kanssa, jotka oikeas-

KAULAUCLAUTA.
(Talousesineitä.)

OSKAR ELENIUS,
I palk.)

VOIPYTTY. OSKAR ELENIUS.
(Talousesineitä. I palk.)

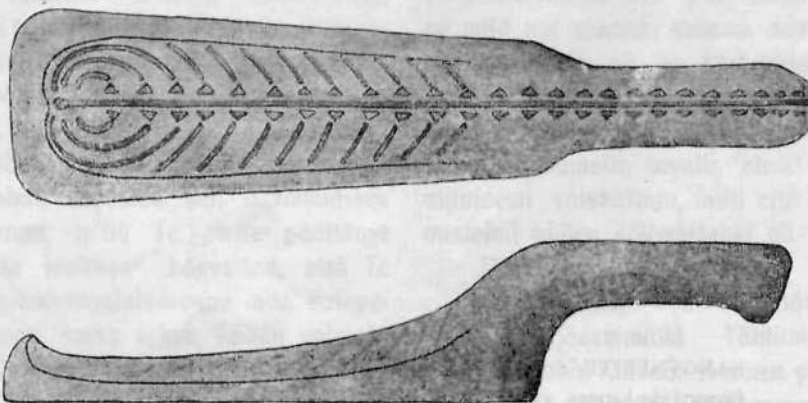
taan kuuluvat meidän hallituksemme »vinttikerrok-
sessa» asuvan ylihallituksen piiriin.

Saakaamme siis joka osassa maata hetimiten
aikaan osittainen pesäero maanviljelysseuroista ja
täten vapaammat kädet saatuamme ryhtykäämme
ravakasti kohottamaan paikalliset käsityö-olot niille
tulevaan arvoonsa. Näyttäkäämme Teollisuushalli-
tuksellemme, ettei se turhaan tule *omalta* väeltään
sitä tilintekoa kysymään, jota meiltä näihin asti ei
ole täydellä syyllä vaatiakaan voitu.

Ehkäpä sitten pian saamme sen koko maa-
tamme käsittävän, osuustoiminnallisen Seppo-yhdis-
tyksenkin nostatetuksi.

Sortavalassa 17 p. heinäkuuta 1906.

Lauri Mäkinen.

KARTTU. (Talousesineitä. I palk. OSKAR ELENIUS).

PIIRUSTUSKILPAILU

TALONPOIKAISHUONEKALUJA Y. M. ESINEITÄ
VARTEN.

(Kso teksti- ja liitekuvia).

ammattitaidon kehittäminen ja
nostattaminen on ammattimies-
ten keskuudessa tätä nykyä
sangen painava asia, jota
erilaisilla keinoilla ja suu-
rella innostuksella on puuhattu,
mutta melkeimpä vielä tär-
keämpi on vanhan suomalai-
sen kotitaiteen elvyttäminen sen nykyisestä alennus-
tilasta, johon se kaikenlaisten taiteellisesti arvottö-
mien, huonosti tehtyjen ja halpahintaisten tehdas-
tuotteiden takia on joutunut. Useita kilpailuja on
viime aikoina tämän asian edistämiseksi ja varsin-
kin kansan töiden taiteellisen arvon kohottamiseksi
toimeenpantu, etupäässä kuitenkin keskittyen huone-
kalupiirustuksiin ja kangasmalleihin.

Useimmiten ovat mainitunlaiset kilpailut sitä-
paitsi olleet yksityisten, seurojen ja yhdistysten toi-
meenpanemia ja luonnollisesti palkitut teokset ovat
näiden kilpailujen julistajain omaisuudeksi ja käy-
tettäväiksi jääneet, joten ne varsinaiselle suurelle rah-
vaalle ovat jääneet jotenkin vieraiksi.

Herättäkseen rahvaassa halua siisteyteen ja
kotinsa kaunistelemiseen on Kuopion Käsateollisuus-
näyttelyn yhteydessä julistettu sarja piirustuskilpai-
luja useammanlaisia talousesineitä, huonekaluja ja
kudoksia varten, jotka näytteille pantaisiin ja jul-
kaistuin tulisivat yhteiseksi omaisuudeksi, siten, että
kenellä tahansa on oikeus niitä jäljentää tahi niistä
aiheita ottaa.

Osanotto näihin kilpailuihin onkin ollut aika
vilkas, etenkin sellaisissa osastoissa, joista ennenkin
kilpaluja on ollut, kuten huonekaluista, rekiryijyistä,
akkunaverhoista ja sängynpäällisistä. Mutta suurta
pirteydenpuutetta ja saamattomuutta osoittaa se
seikka, että kilpailuihin sellaisiin, kuin reen, ajokär-

PUOLUKKA.

(Talousesineitä.

II palk.

MAX FRELANDER).

ryjen ja pienten talouskalujen suunnittelu ovat, hyvin harvoja ehdotuksia oli saapunut, vaikka näiden sommittelu mielestäni olisi pitänyt olla erittäin hauska ja mieltä kiinnostava. Velttous on sitä suurempi, kun tietääkseni tällaisista kaluista esim. Ateenumin oppilaiden keskuudessa on ohjelmatyönä ollut jonkunlainen pienempi luonnoskilpailu.

Palkintoehdotuksia oli määrättyinä aikana saapunut eri osastoihin:

Talonpoikaishuonekaluja: 25 kpl.

Rekiryijyjä 24 kpl.

Sängynpeitteitä 25 kpl.

Akkunaverhoja 13 kpl.

Raanukudoksia 3 kpl.

Pieniä talouskaluja 3 kpl.

Kirkkorekiä 3 kpl.

Kääsiä 2 kpl.

Palkinnoita ovat eri osastoissa saaneet seuraavat henkilöt:

Osasto 1. Talonpoikaishuonekaluja: I palk. 250 mk Valter Jung; II palk. 200 mk Max Frelander; III palk. 100 mk Torkel Nordman; 3 kpl. ylim. palk. à 50 mk Walter Jung, Gabr. Engberg ja Edvard Elenius; 2 kpl. ylim. palk. à 25 mk. Oskar Elenius ja A. F. Elenius.

Osasto 2. Rekiryijyjä: 2 kpl. I palk. à 50 mk. Maria Schwartzberg ja Hanna Frelander; 2 kpl. II palk. à 40 mk. Ellinor Ingman; III palk. à 35 mk Ilona Jalava; IV palk. 25 mk Walter Jung ja 3 kpl. ylim. palk. à 25 mk G. Engberg, O. Elenius ja Ebba Masalin.

Osasto 3. Sängynpeite: I palk. 50 mk O. Elenius; II palk. 40 mk Liisi Borgström; III palk. 30 mk O. Elenius; IV palk. 20 mk Maria Schwartzberg.

Osasto 4. Akkunaverhot: I palkinto 50 mk Aino Keinänen; II palk. 40 mk Aino Keinänen; III palk. 30 mk Ellinor Ingman; IV palk. 20 mk Ilona Jalava.

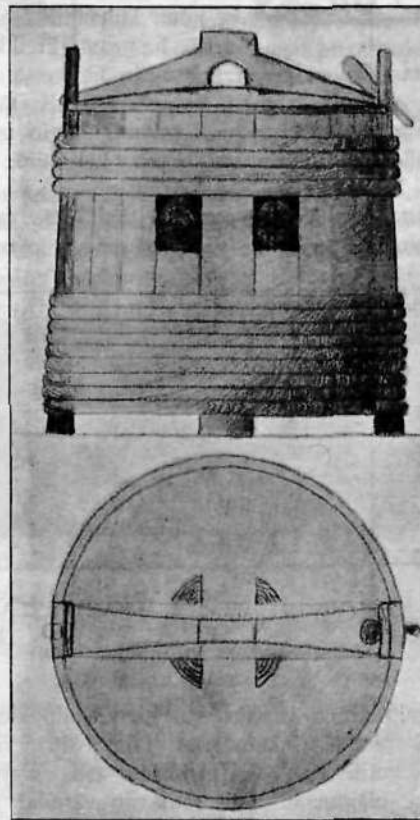
Osasto 5. Raanukudos: I palk. 30 mk Ingerd Eklund; II palk. 20 mk Ilona Jalava.

Osasto 6. Talouskaluja: I palk. 60 mk O. Elenius; II palk. 50 mk Max Frelander.

Osasto 7. Kirkkoreki: ylim. palk. 30 mk. Taavetti Sonninen.

Osasto 8. Kääsityöt: ei ole voitu yhtään palkintoa jakaa. Muutamain kilpailuosastoihin on osan-

otto ollut hyvin vilkas ja tulokset jotenkin onnistuneita varsinkin talonpoikaishuonekaluissa ja rekiryijyissä. Sitä vastoin on niihin osastoihin, jotka käsittävät raanukudoksen, talouskaluja, kirkkoreen ja kääsiä, ainoastaan muutamia kilpailuehdotuksia jätetty ja nekin suurimmaksi osaksi niin ala-arvoisia, ettei palkintolautakunta ole katsonut voivansa kaikkia palkinnoita näillä osastoilla jakaa.

VOIRASIA.
(Talousesineitä.

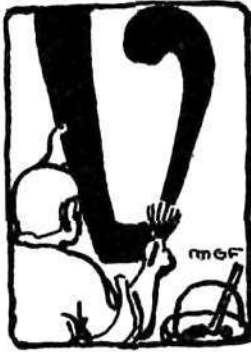
MAX FRELANDER.
II palk.).

Palkintotuomareina ovat toimineet nti Bergman, kreivi Sparre, käsit. opettaja Jokela, arkkitehdit Armas Lindgren, Thomé ja Palmqvist.

G. W. P.

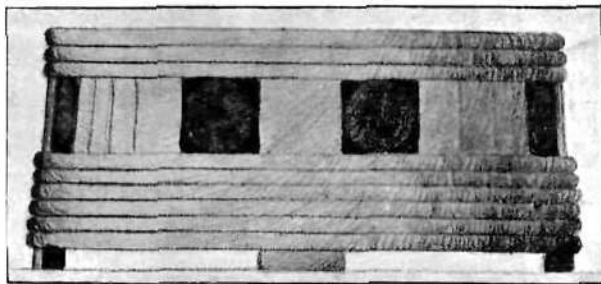

PUUNVÄRITTÄMISESTÄ YLEENSÄ YNNÄ LÄHEMMIN N. K. PETSIVÄREISTÄ JA NIIDEN KÄYTTÄMISESTÄ.

ärien käyttö yleensä on sängen vanha tapa. Käyttivätkö vanhat assyrialaiset, medialaiset, persialaiset ja egyptiläiset kangasvärjäilynsä rinnalla myöskin puunvärjäystä, ei ole voitu varmasti päättää, mutta todistettu asia on, että vanhat roomalaiset tunsivat taidon kiehuttamalla värittää puuta ja puun kultaamisessa olivat sekä he että kreikkalaiset mestareita. Roomalaisen kulttuurin hävitessä häviää myöskin puunvärjäystaito, pysyen asiantila tämmöisenä aina 14-vuosisadan loppuun, jolloin intarsiatyön tullessa muotiin uudelleen keksittiin puunvärjäys.

Mutta itse asiassa pysyi se, mitä me varsinaisella puunvärjämisellä ymmärrämme, kumminkin

VIIKKEHLO.
(Talousesineitä.)

MAX FRELANDER.
II palk.)

sängen rajotettuna väreiksi soveltuvien aineiden suhteellisesti pienen lukumäärän takia aina viimeksi kuluneen vuosisadan keskipaikoille asti. Tyydyttiin kasvi- ja eläinmaailmasta saataviin väreihin ja niiden lukumäärä ei ollut suuri kaikkiansakaan, saati niiden, joita puunvärjäämiseen sopi käyttää. Mutta toiseksi muuttui mainitulta ajalta lähtien asianlaita, kun väsymätön kemistityö keksi huomaamattomasta, ennen, mitä kiusallisimmasta valokaasun valmistuksessa muodostuvasta sivutuotteesta *kivihülvasta*, mitä suuriarvoisimman värien lähteen.

Ennen tervavärien nykyiseen muotiin pääsyä oli puun värittäminen yleisimmin peittävien öljyvärien käyttämisestä. Nämät värit tehdään, kuten tunnettu, liinaöljystä, eräästä ilmassa kuivavasta öljystä, johon sekoitetaan erilaisia peittäviä maavärejä. Ilmassa löytyvästä hapestä kuivaa värissä oleva liinaöljy, muuttuen sitkeäksi massaksi, linoksiniksi, ja tämä kuiva öljyväri muodostaa näin elastisen, ilmaa ja vettäkestävän kalvon puun päälle. Väri kiinnittyy sen paremmin, minkä ohuemmin se sivellään ja minkä useammin. Öljyvärin kestävyys tulee suu-

remmaksi siihen sekoitetusta väriaineesta, maaväristä. Mutta työn huolellisimminkin tehden ei öljymaalauksen pysyminen kumminkaan ole määrätön. Jonkun ajan kuluttua, nopeimmin kosteissa ja lämpöissä paikoissa, muodostuu siihen lukematon määrä pieniä, melkein silmälle huomaamattomia halkeamia, joiden kautta ilman kosteus tunkeutuu sisälle ja vahingoittaa tietysti puuta. Ellei näitä halkeamia tukita uudelleen väriä sivelemällä, ei öljyväripeite täytyä tarkotustaan. Sillä luonnollisimpana syynä näiden puutapeittävien värien käyttämiseen lienee pidettävä juuri tätä niiden suojelevaa ominaisuutta. Näinpä ollen on öljyvärien käyttö yhä edelleen välttämätöntä sellaisissa kohdissa, missä puuaine tulee suoranaisesti ilman vaikutuksen alaiseksi.

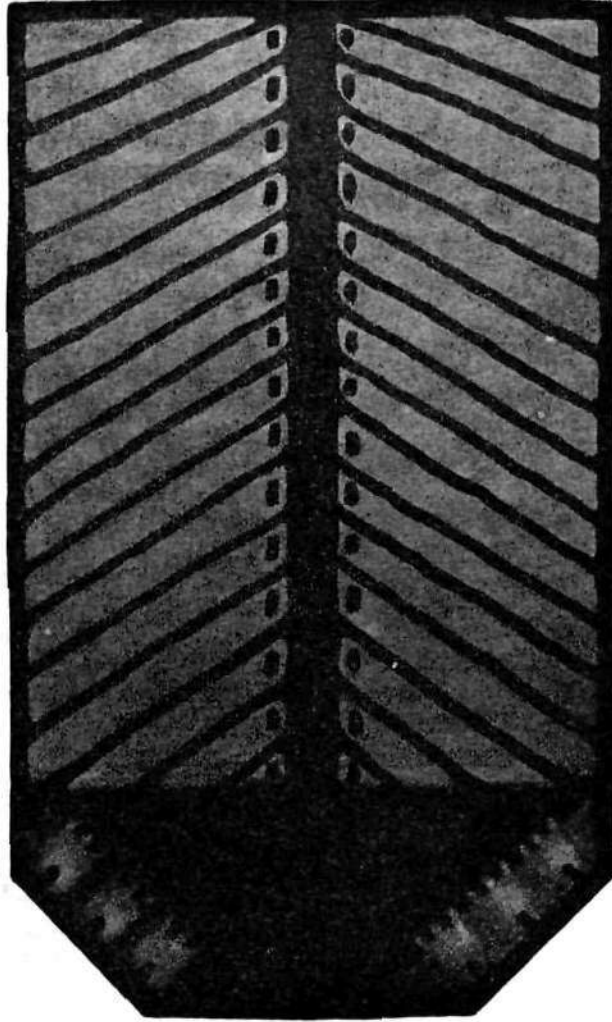
Sen jälkeen kun ne vaatimukset, joita tahtoisimme järkevyyseriaateiksi nimittää, alkoivat tulla hyväksytyiksi ehkäpä kaikenkin taiteen, mutta ennen muuta käytännöllisten taiteiden, siis rakennustaiteen ja teollisuuden alalla ja joiden mukaan ennen hyväksytyt tavat imiteerata, jäljentää, esim. rakennusten fasaadeissa rappaamalla etelämaiden hiekkakiveä tai maalaamalla honka- tai koivupuusta tehdyissä huonekaluissa jotakin kallista ulkomaalaista puulajia, ei missään tapauksessa ole sallittava, niin sen jälkeen alkaa n. k. petsivärien loistokausi, niiden värien, jotka eivät peitä puulta sen omaa sisäistä kauneutta, vaan päinvastoin sitä vaan kohottavat.

Tämän kirjoitelman tarkoitus on selittää tarkemmin näiden värien laatua ja käyttötapaa ja nojautumme tässä erikoisesti saksalaisten spesialistien, kemisti Wilhelm Zimmermann'in ja prof. toht. W. Sonne'n kirjoitelmiin. Samalla lausumme myöskin kiitoksemme työnjohtaja Jokelalle, joka hyväntahtoisesti on meitä suureen kokemukseensa perustuvilla neuvoillansa avustanut ja tarkastanut tämän kirjoituksemme.

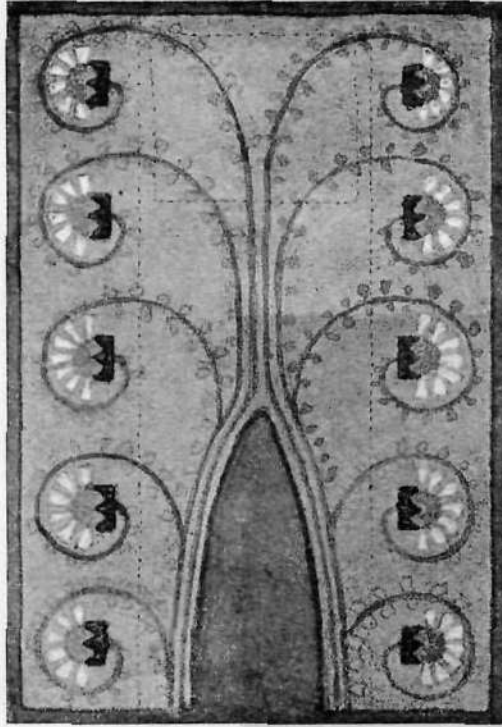

KALJAJAARIKKA.
(II palk. MAX FRELANDER).

Puupetsaukseen ei riitä pelkkä tieto erilaisten petsiliuvosten valmistamisesta ja käyttämisestä, vaan järkävä petsaustyö vaatii myöskin sen seikan tuntemista, miten erilaiset puulajit ottavat erilaisia petsejä vastaan, asiahaara, mistä emme saata olla lukijoitamme huomauttamatta. Suuri syy siihen ilmiöön, että sama petsi vaikuttaa erilailla eri puulajeihin on puuaineissa löytyvällä suuremmalla

REKIRYIJY. Ylim. palk. OSKAR ELENIUS.
(Helakan punanen (vanuillon) pohja (näyttää aivan mustalta
tässä autotypia-kuvassa), päällikeliuskaleet pronssikeltaset;
alhaalla kolmikärkiset kappaleet punervan-ruskeat violetti-
harmaalla pohjalla)

SÄNGYNPEITE. Nimimerkki: KALLANSALO. (Keltasen harmaa pohja, reuna ruohovihreä, jota samaa stiliseeratun kasvin lehdetkin ovat, varret tummahkoa harmaanvihreätä, kukassa terälehdet valkosia, marjo keltainen, johon tummanruskea verhiö liittyy vaaleanpunasen värin kautta).

tai pienemmällä parkkihappo-(tanniini-)määrällä. Pari esimerkkiä selittää tämän seikan parhaiten:

1) Jos petsataan parkkihappo-köyhää kuusipuuta liuvoksella, missä on 50 gr kromikalia 1 litrassa kuumaa vettä, niin puu saa vain heikon kellertävän värin, joka sitäpaitsi ei auringonvaloa kestä.

Mutta jos samalla liuvoksella petsataan tammipuuta, niin muodostuu tälle kaunis ruskea väri, joka myöskin kestää valon ja ilman vaikutuksia paremmin; ja syynä on se, että tammessa on paljon parkkihappoa, jonka kanssa kromikali muodostaa ruskean väriaineen puuhun itseensä. — Sama kuin tammen on laita myöskin mahongin ja pähkinäpuun.

2) Jos kuusipuuta petsataan liuvoksella, missä on 20 gr rautavihtrillää 1 litrassa kuumaa vettä, niin ei synny tuskin minkäänlaista väriä. Mutta jos samalla petsilla petsataan vaahterapuuta, niin syntyy kirkas, pehmeä harmaa, ja jos tätä sivellään tammelle, niin muodostuu tälle lyhyessä ajassa voimakas harmaa.

Tässäkin vaikuttaa puussa löytyvä parkkihappo, seikka, joka meille myöskin selvittää, miksi rautavihtrillillä petsatessa toisiin puulajeihin muodostuu tummempi väri kuin toisiin.

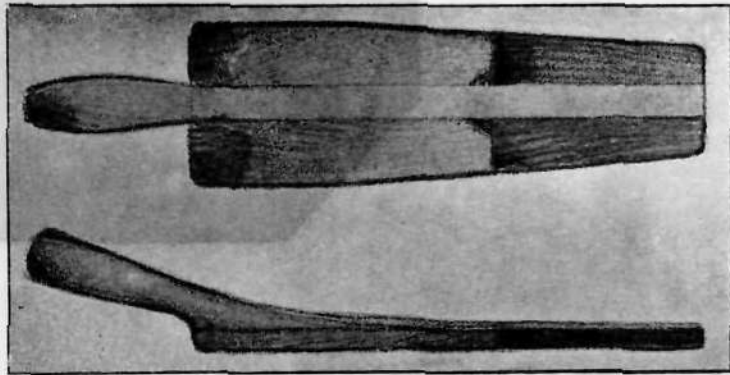
Eri puulajien toisistaan eriävä kovuus ja tiiveys vaikuttaa myöskin jossain määrin petsaukseen, sillä pehmeämpään puulajiin tunkeutuu petsineste pikemmin, voimakkaammin ja syvemmin kuin kovaan. — Puussa löytyvä suurempi hartsimäärä vai-

keuttaa petsin sisälle-imeytymistä, jonkatakia sangen hartsisissa puulajeissa, kuten pitch-pine'ssä ja ameriikkalaisessa männyssä tulee pakko koettaa hartsipitoisuutta vähentää ainakin pinnalta valemalla niitä liuvoksella, missä on 20 gr ydinsaippuaa saks. (Kernseife) ja 20 gr kalisoodaa 1 litrassa kuumaa vettä.

Ennenkuin ryhdytään puusta valmistettujen kappalten petsaamiseen, on aivan välttämätöntä, että joka osa hangataan huolellisesti, sillä jälestäpäin silitettäessä on se vaara tarjona, että varsinkin tottumaton silitäjä voi hangata syvemmälle kuin minkä petsi on puun sisään syöplynyt. Silitys toimitetaan parhaiten käyttämällä ensin karkeampaa ja sitten hienompaa lasipaperia ja hangatessa on kuljettava syiden suuntaan, kuten jokainen puutöitä suorittanut varsin hyvin tietää. Lopuksi voisi vielä silitää hohkakivellä, kostuttamalla puun pinta sitä ennen kostealla sienellä. Kostuttamisen jälkeen on petsi kuitenkin uudelleen kuivattava ennen viimeistä silitystä.

Petsinesteen veteleminen puulle tapahtuu parhaiten leveällä pehmeällä pensselillä, tai myöskin sienellä. Kostuttamisen jälkeen on puu kuitenkin uudelleen kuivattava ennen viimeistä silitystä.

Petsattujen esineiden tulee tämänjälkeen antaa kuivaa vähintään 48 tuntia, ennenkuin petsi peitetään vahalla, kiillottamalla tai jollain muulla lakka-aineella. Tämä lepoaika ei ole tarpeen vain sen takia että puun hyvä kuivuminen tapahtuisi, vaan usein senkin takia, että suuri osa juuri parhaimpia petsejä vasta puunsiyissä hitaasti muodostuu täysin oikeiksi ilman hapettavan vaikutuksen kautta. Niinpä näyttää esim. rautavihtrillillä petsattu tammipuuheti sivelemisen jälkeen vain hyvin vaaleanharmaalta, mutta vasta 24—48 tunnin kuluttua saa se voimakkaan, neutraaliharmaan värinsä. Jos taas vedettäisi

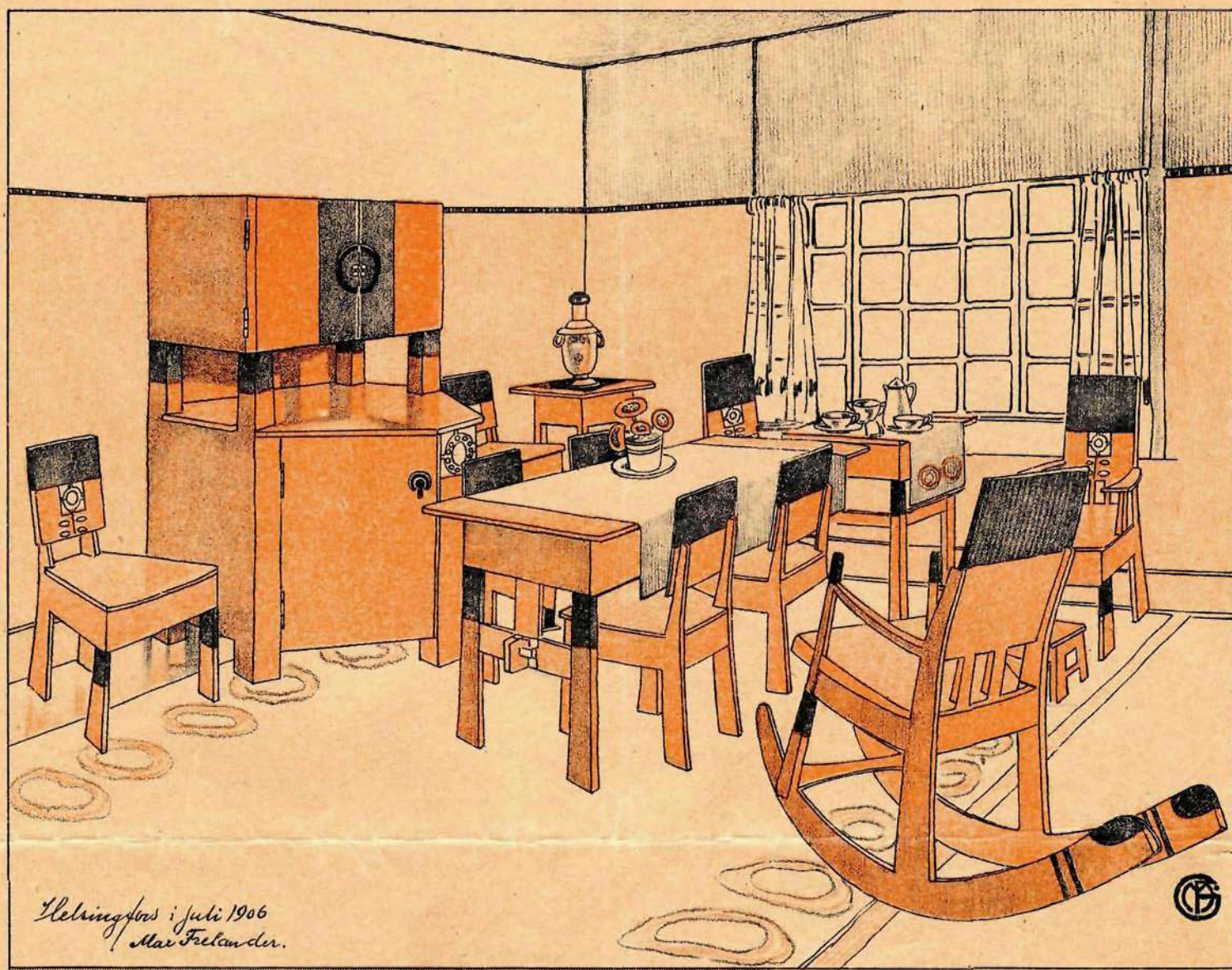
KARTTU. (Talousesineitä.)

MAX FRELANDER. II palk.)

jo heti niin vahva petsi, että haluttu väri muodostuisi jo jonkun tunnin kuluttua, niin seuraavana päivänä saisi hämmästyksensä nähdä kauniin harmaan asemesta harmahtavan mustan.

Tämän yleisesti käsitellyn petsausmenettelytapojen selityksen annettuaamme voimme lähemmältä ryhtyä tarkastamaan erilaisia petsejä, niiden valmistustapoja, käyttöä y. m.

Tervaväriaineet, petsit, jotka puunvärjäyksessä tulevat kysymykseen, voidaan ominaisuuksiinsa nähden jakaa kahteen ryhmään: hapoksisiin ja emäksisiin. Näillä molemmilla ryhmillä on aivan päin-

*Helmingfors i juli 1906
Max Frelander.*

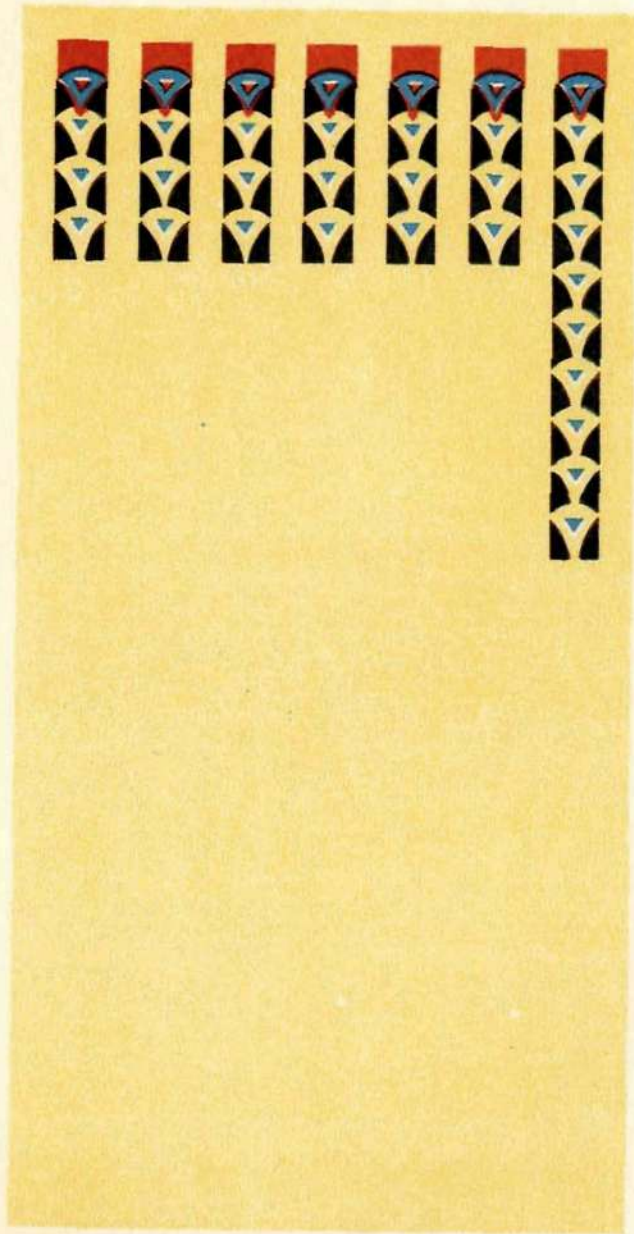
Talonpoikaishuonekaluja.

Perspektiivinen ryhmä, arkkitt. Max Frelanderin
II palkinnolla palkituista.

KOTITAIDE VII-VIII. 1906.

KUALIITE XXV.

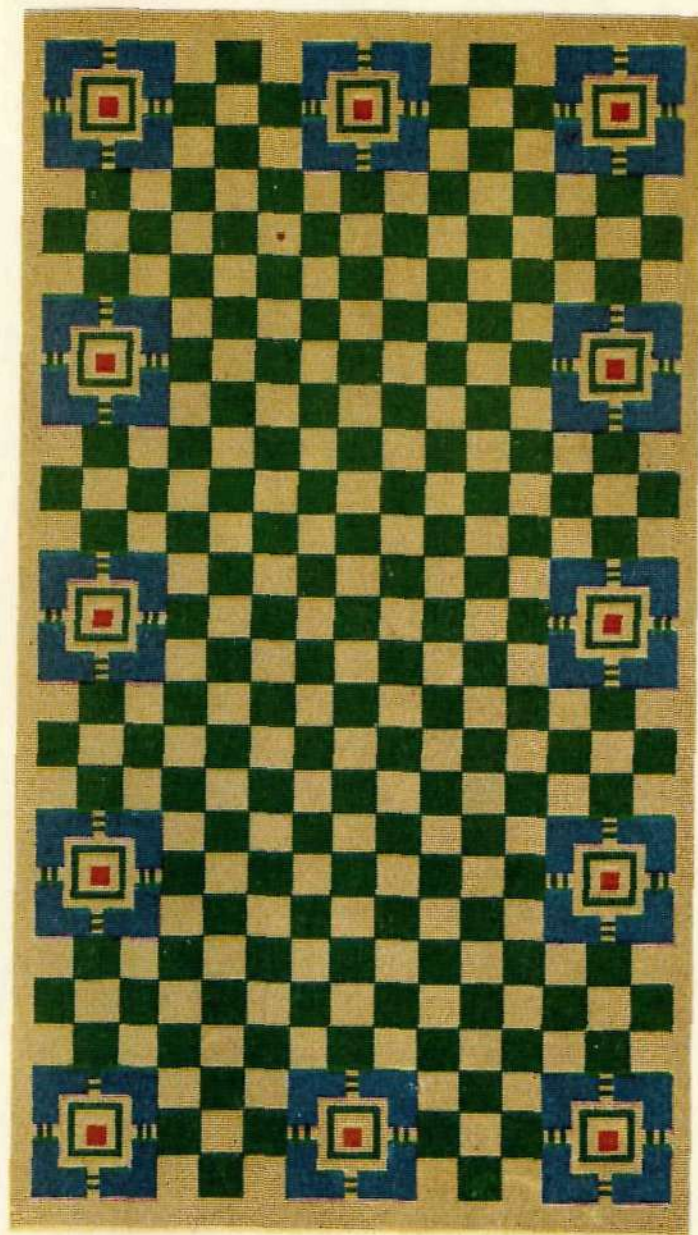

Akkunaverhot.

I palk.

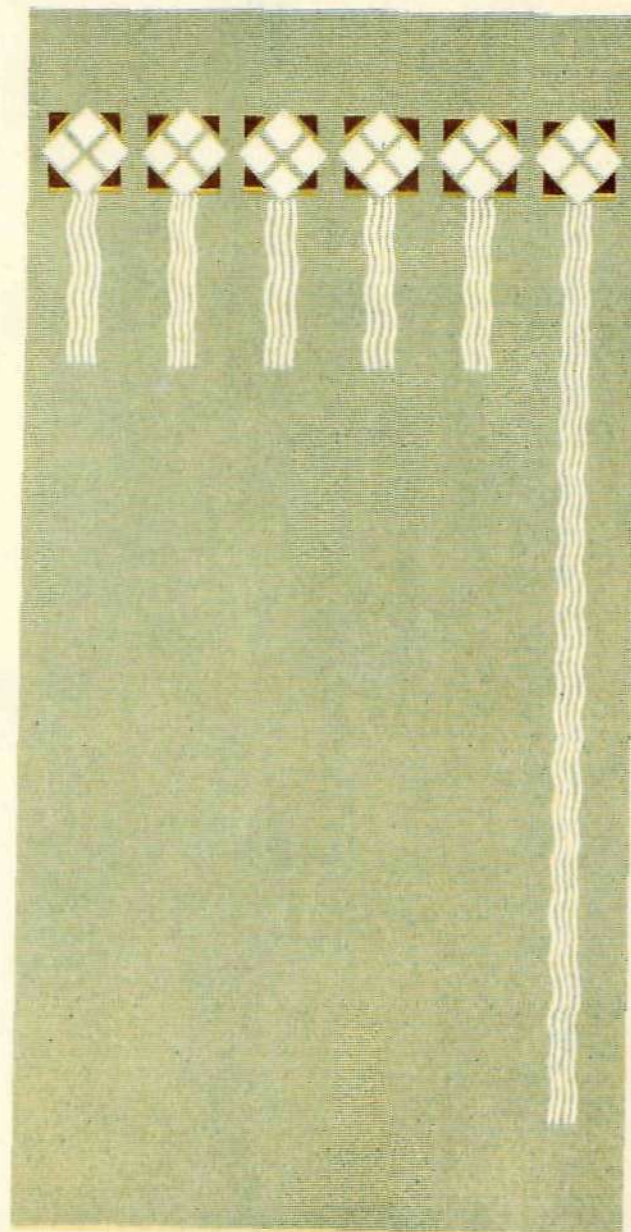
A. Keinänen.

Raanukangas.

I palk.

Ingegerd Eklund.

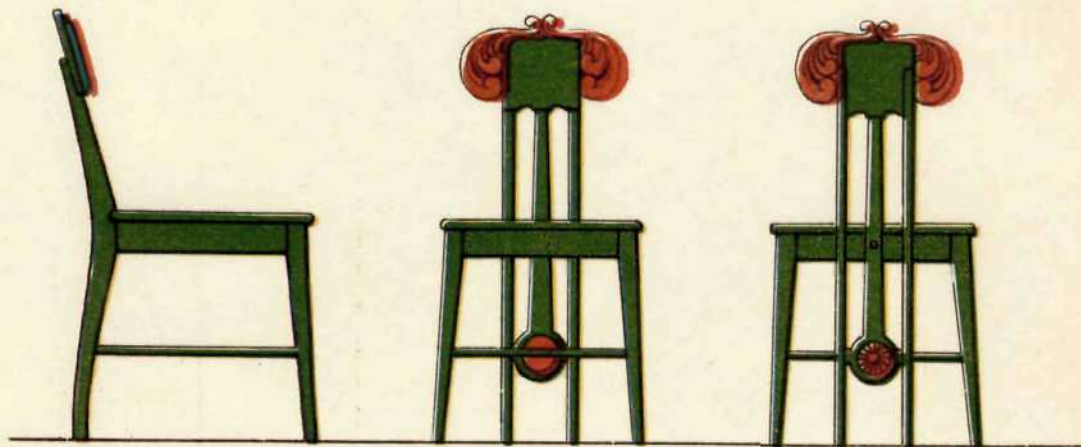
Akkunaverhot.

II palk.

A. Keinänen.

Talonpoikais-
huonekaluja.

KOTITAIDE VII-VIII. - 1906.
KUVALIITE XXIV.

Tuoli.

I palk.

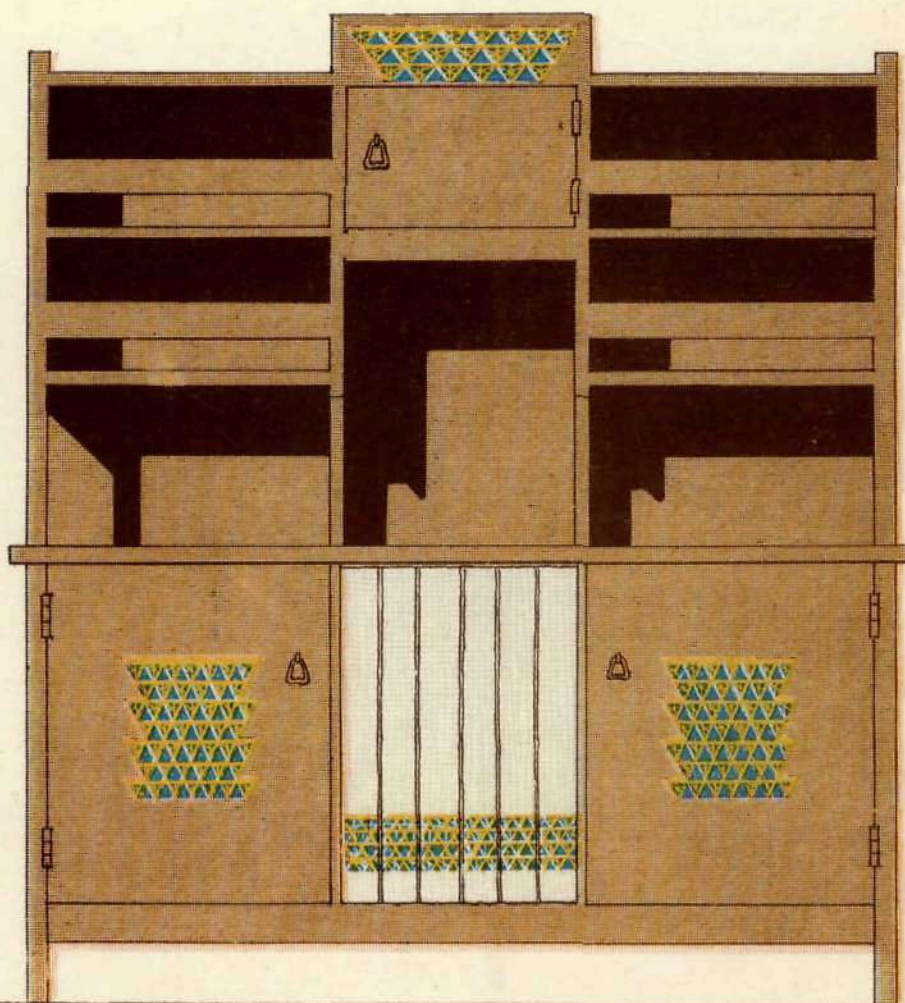
V. Jung.

Astiakaappi.

III palk.

T. Nordman.

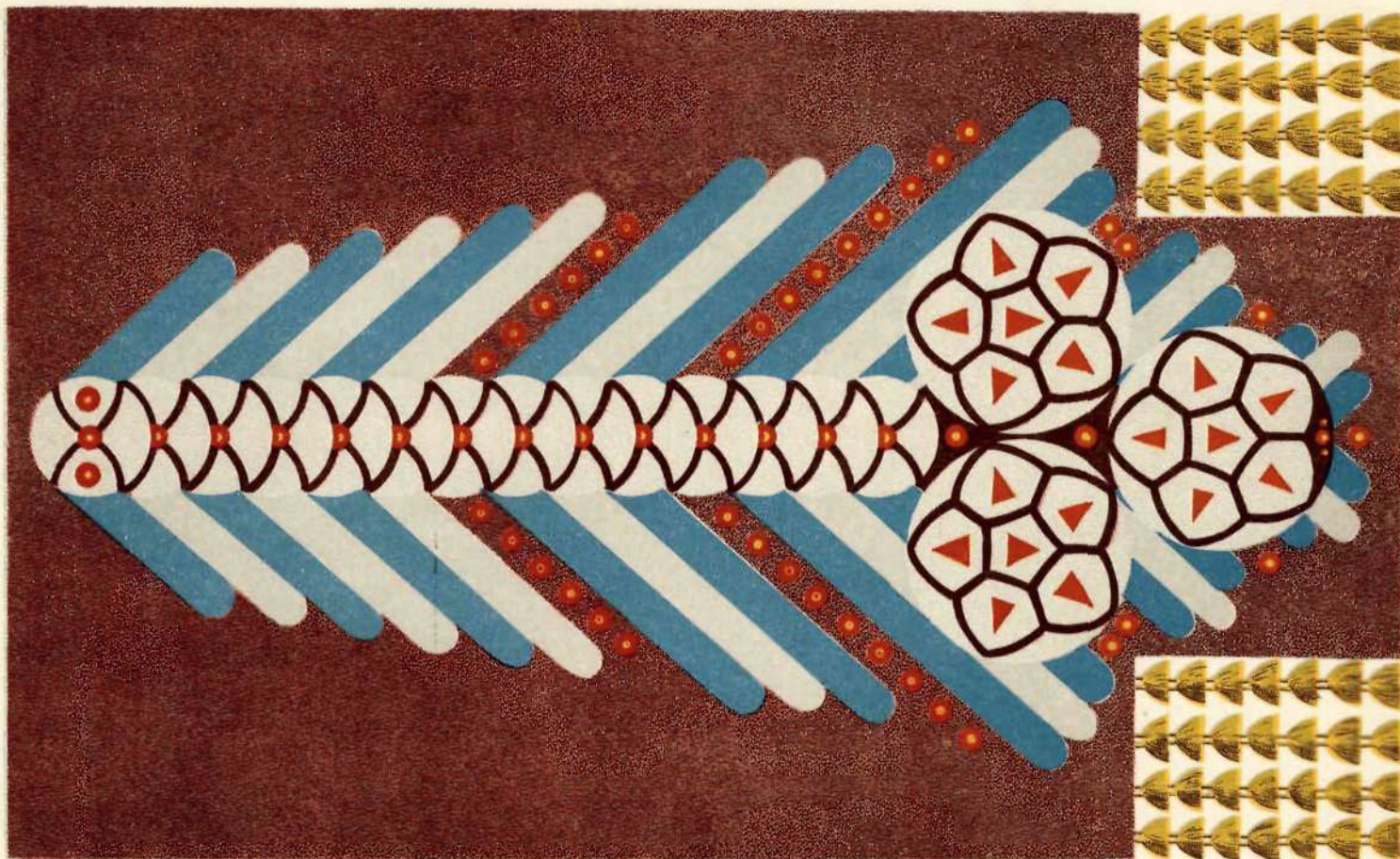

Astiakaappi.

Ylim. palk.

O. Elenius.

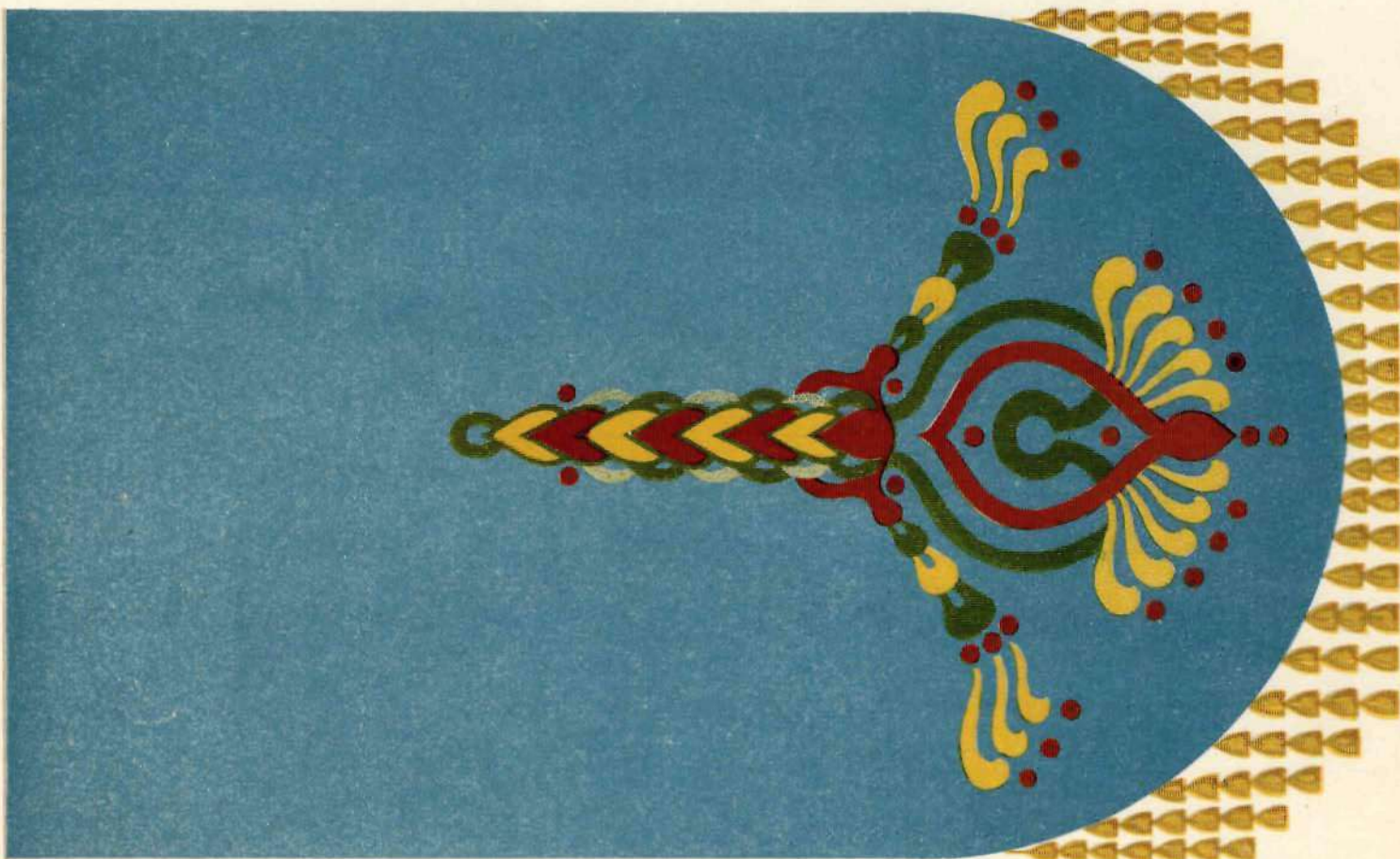
Rekirijy.

Ellinor Ingman

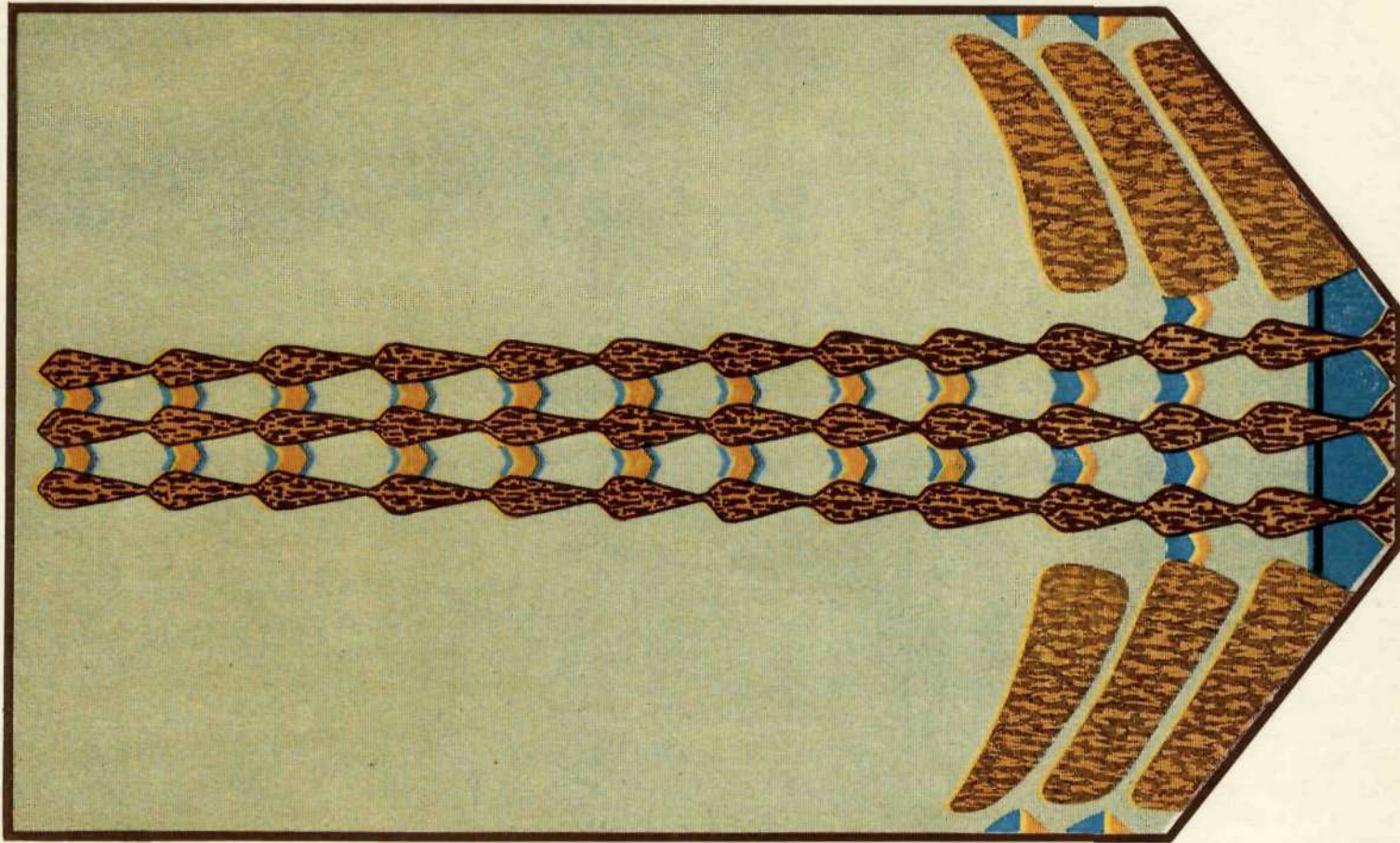
KOTITAIDE
VII--VIII. — 1908.
KUVALIITE XVIII.

II palkinto.

Ellinor Ingman

Rekirijy.

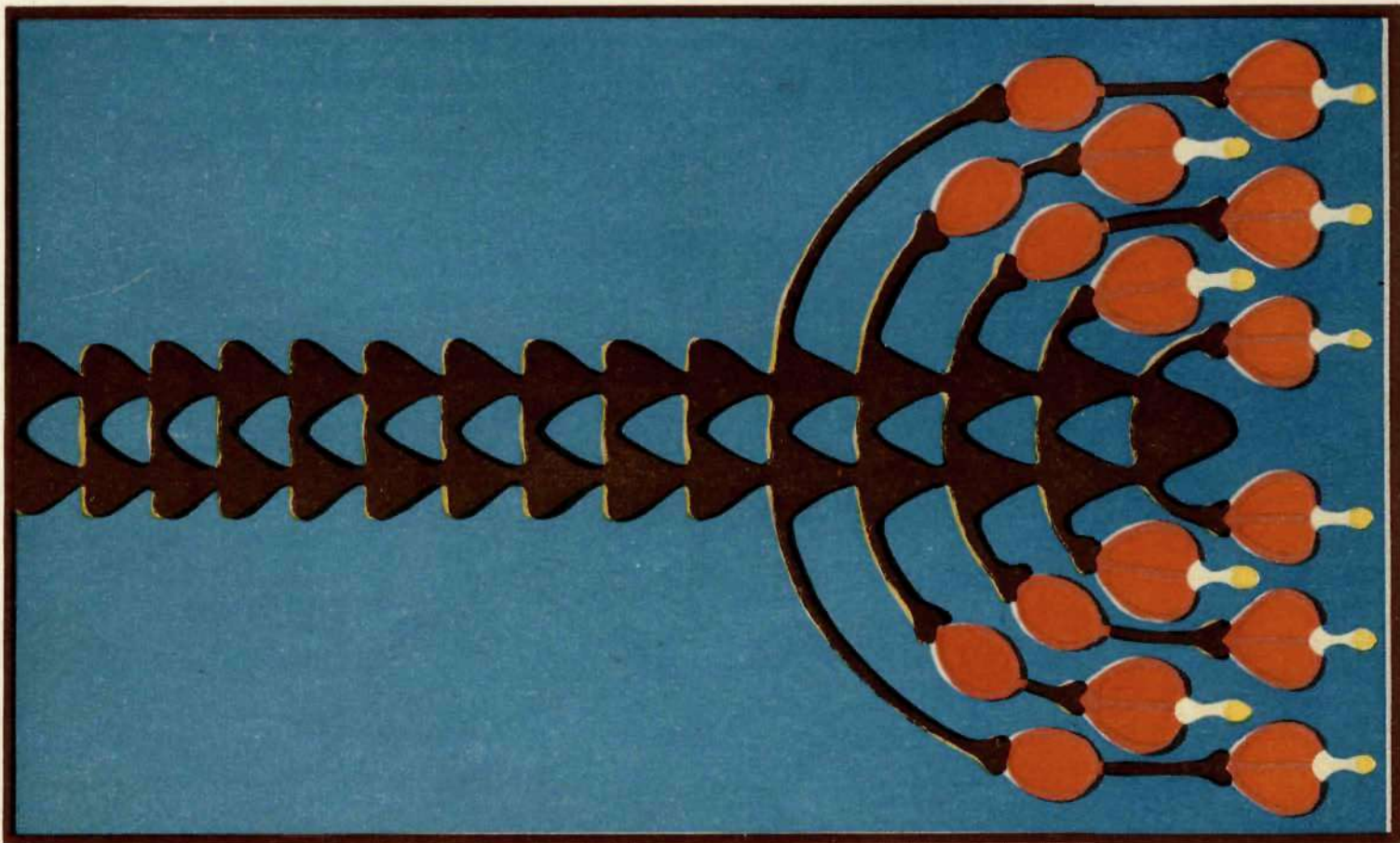

Hanna Frelander.

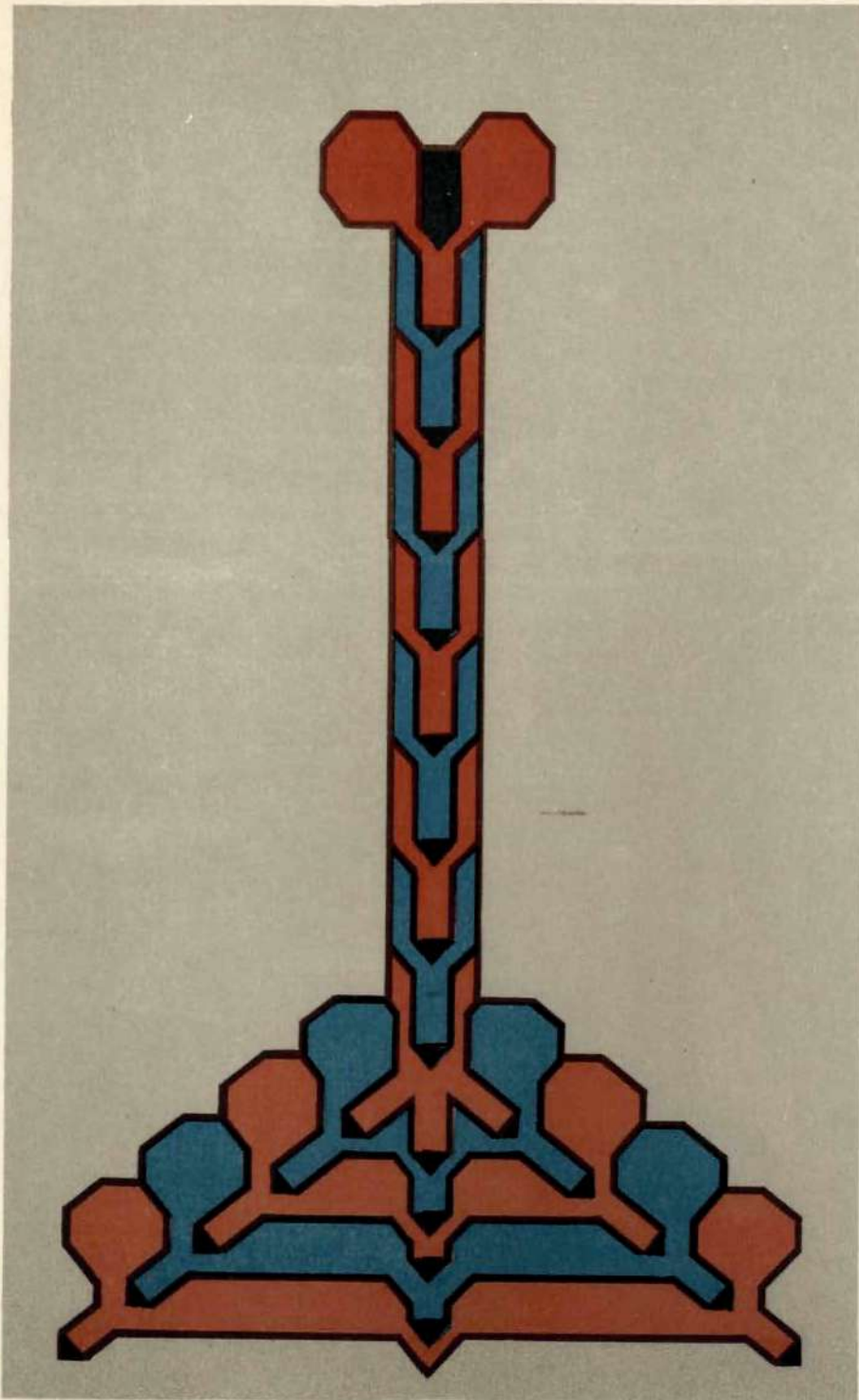
G. Arvidsson, Helsinki

KOTITAIDE
VII-VIII. - 1906.
KUVALIITE XVII

I palkinto.

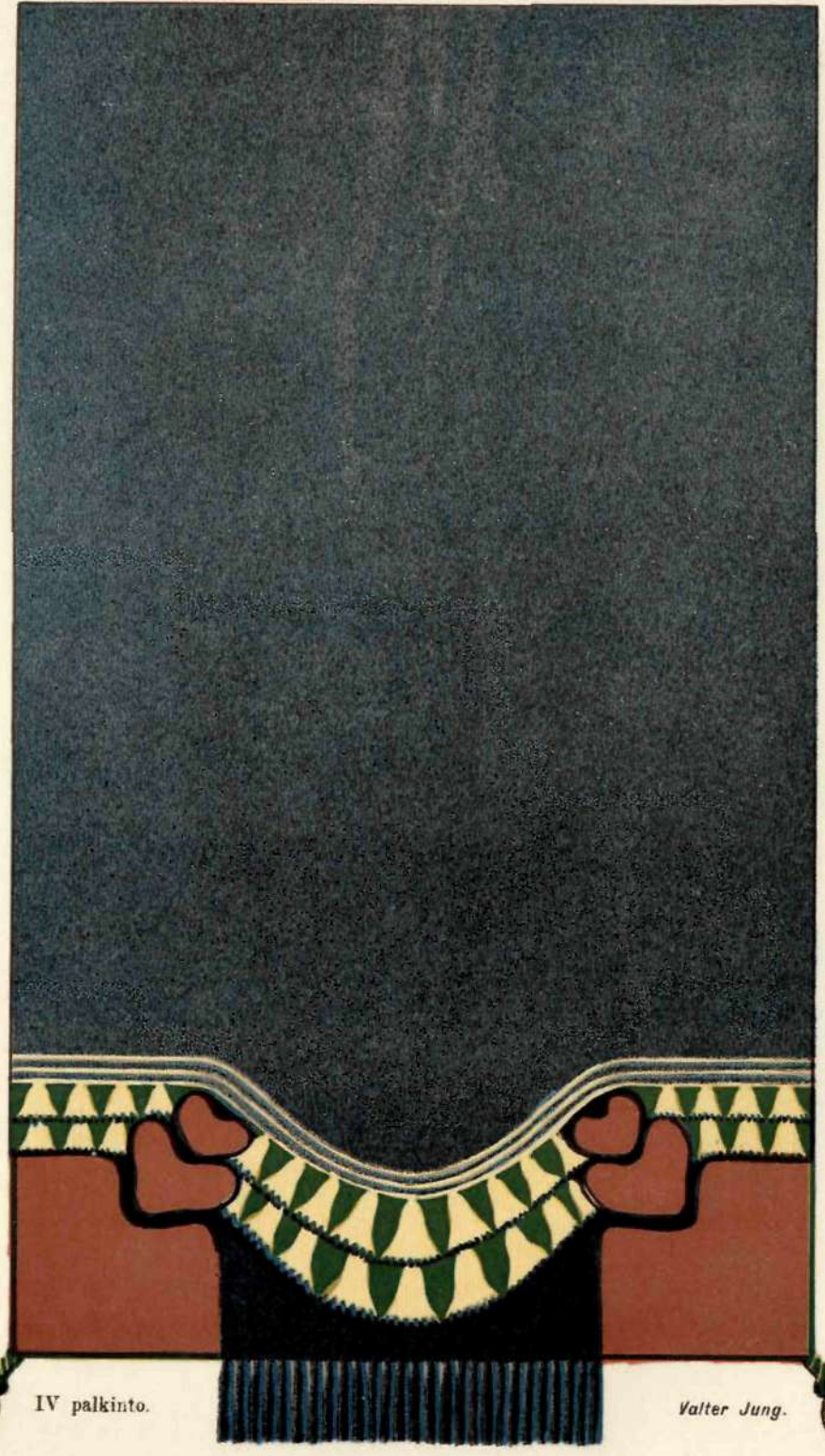
Maria Schwartzberg.

III palkinto.

Ilona Jalava.

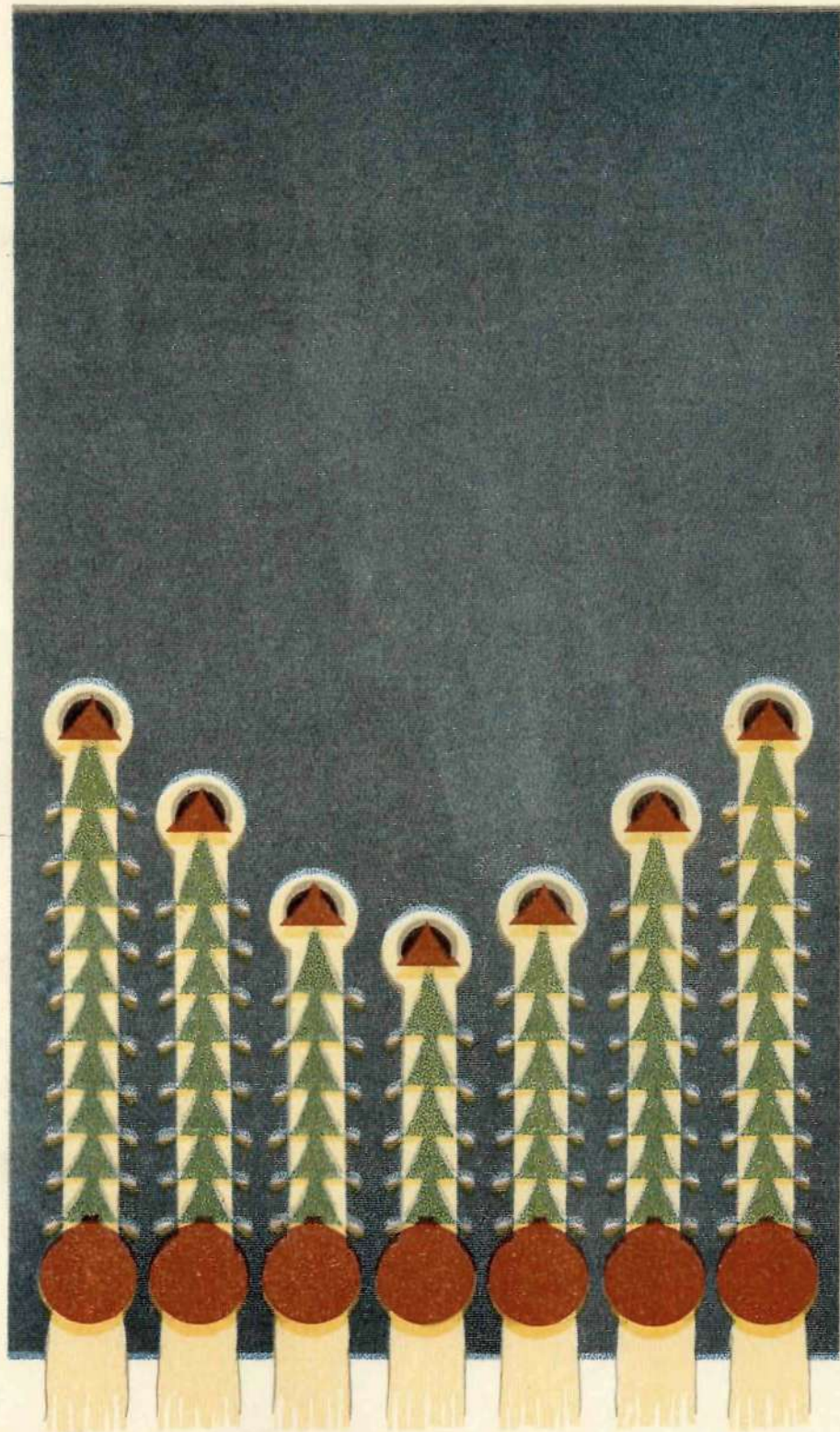
Rekirijy.

IV palkinto.

Valter Jung.

KOTITAIDE
VII-VIII. — 1906.
KUVALIITE XIX.

Ebba Masalin.

Rekirijy.

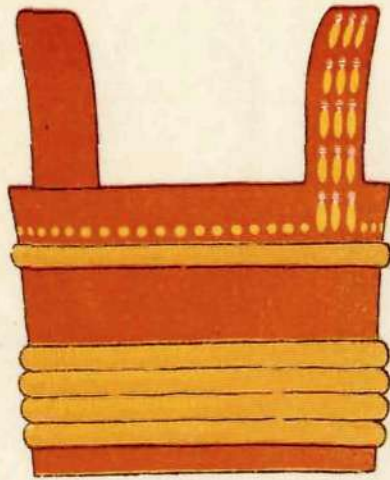
KOTITAIDE
VII—VIII. — 1906.
KUVALIITE XX.

Ylim. palkinto.

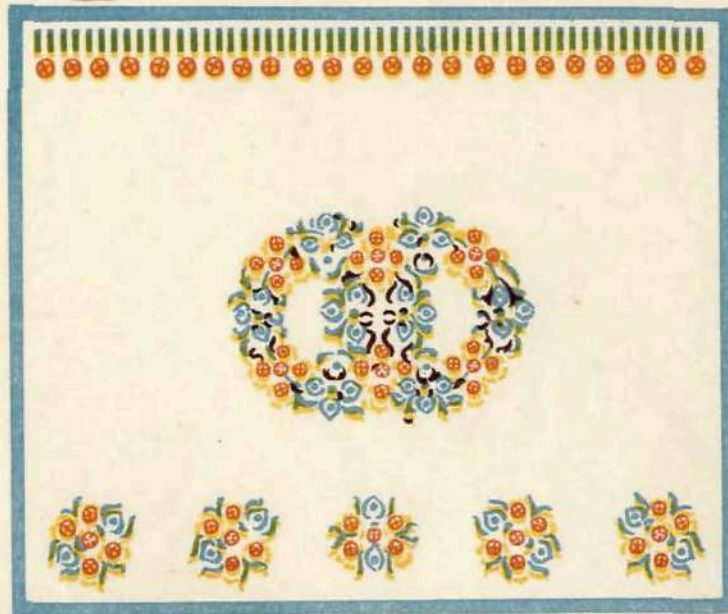
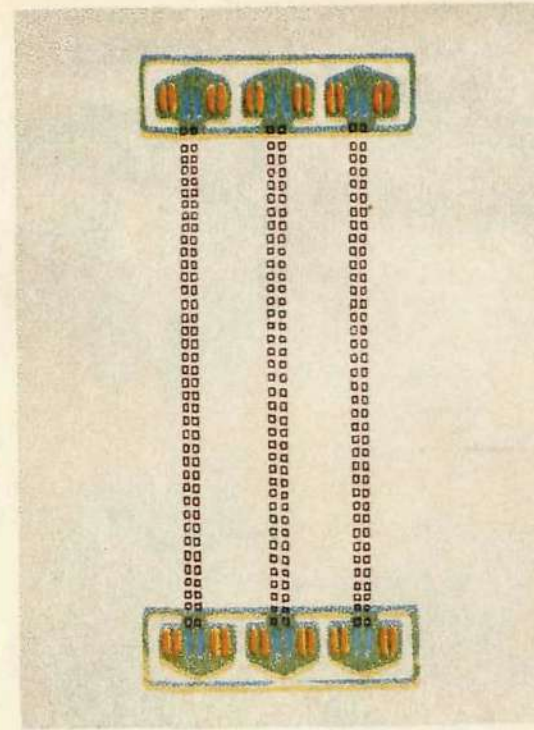

G. Engberg.

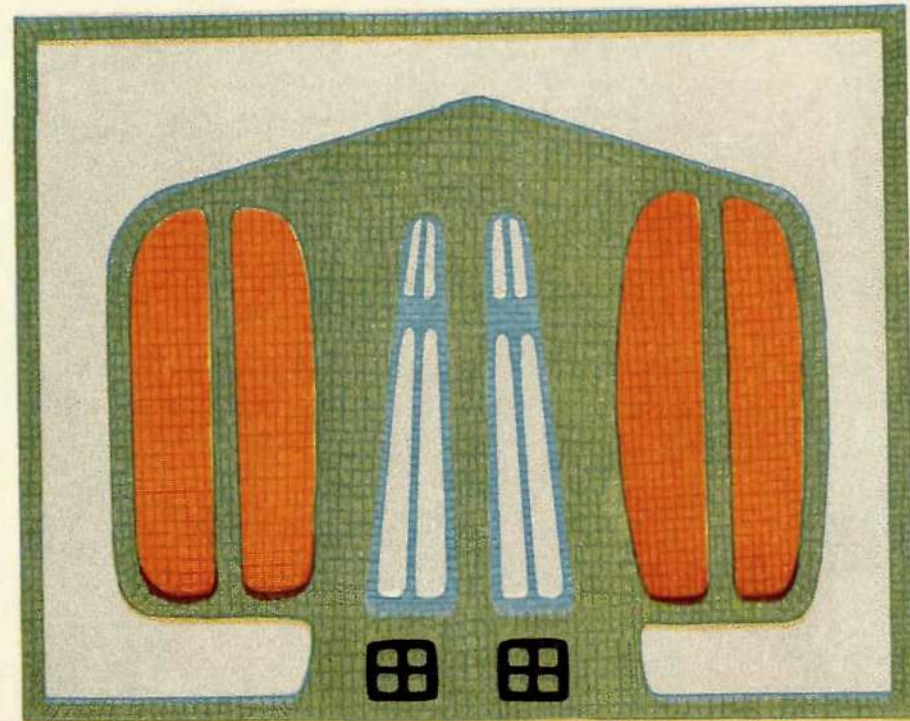
KOTITAIDE VII - VIII. 1906.
 KUVALIITE XXII.

Haarikka. I palk. Osk. Elenius.

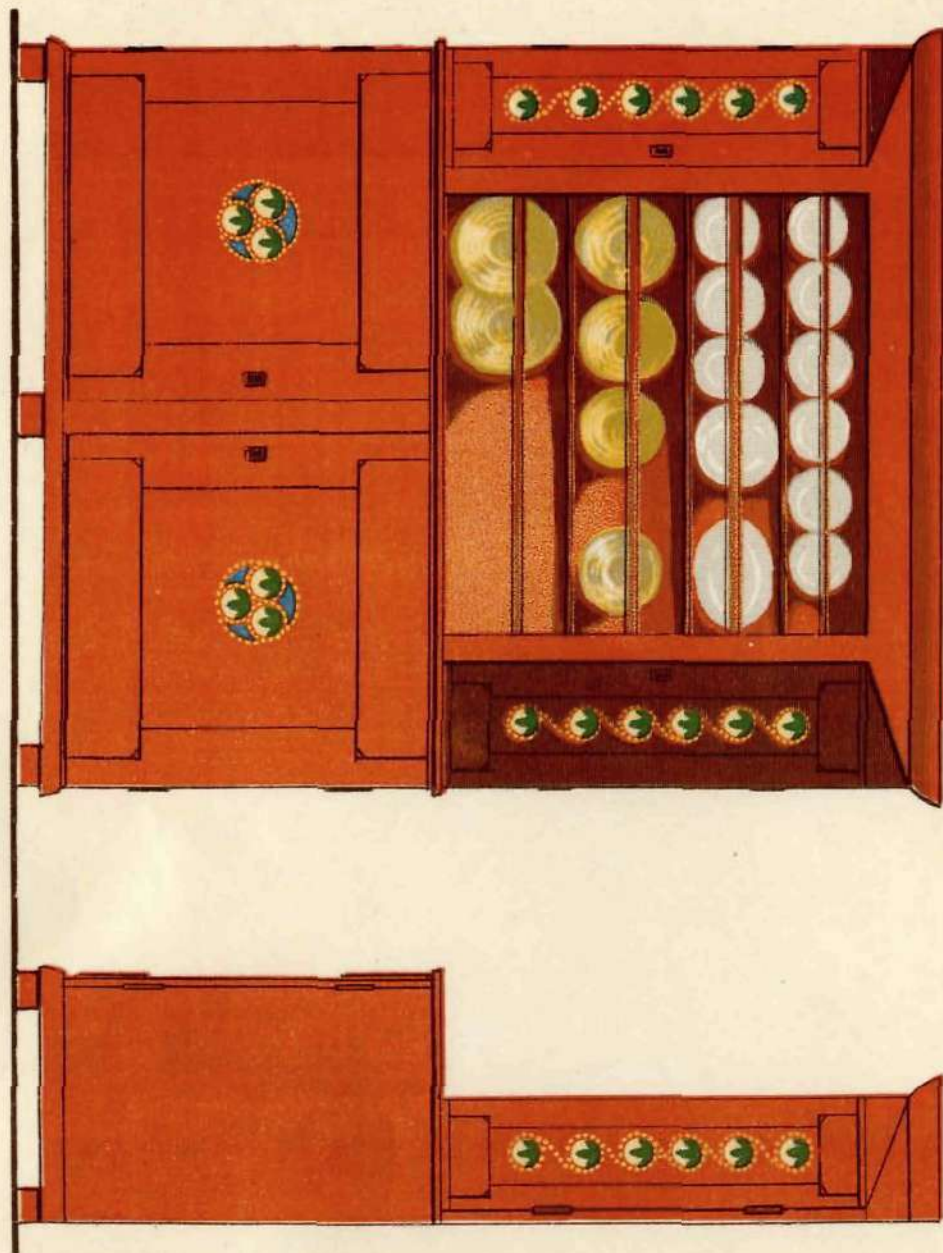

Sänkypeite. II palk. Liisi Borgström.

Sänkypeite. I palk. Osk. Elenius.

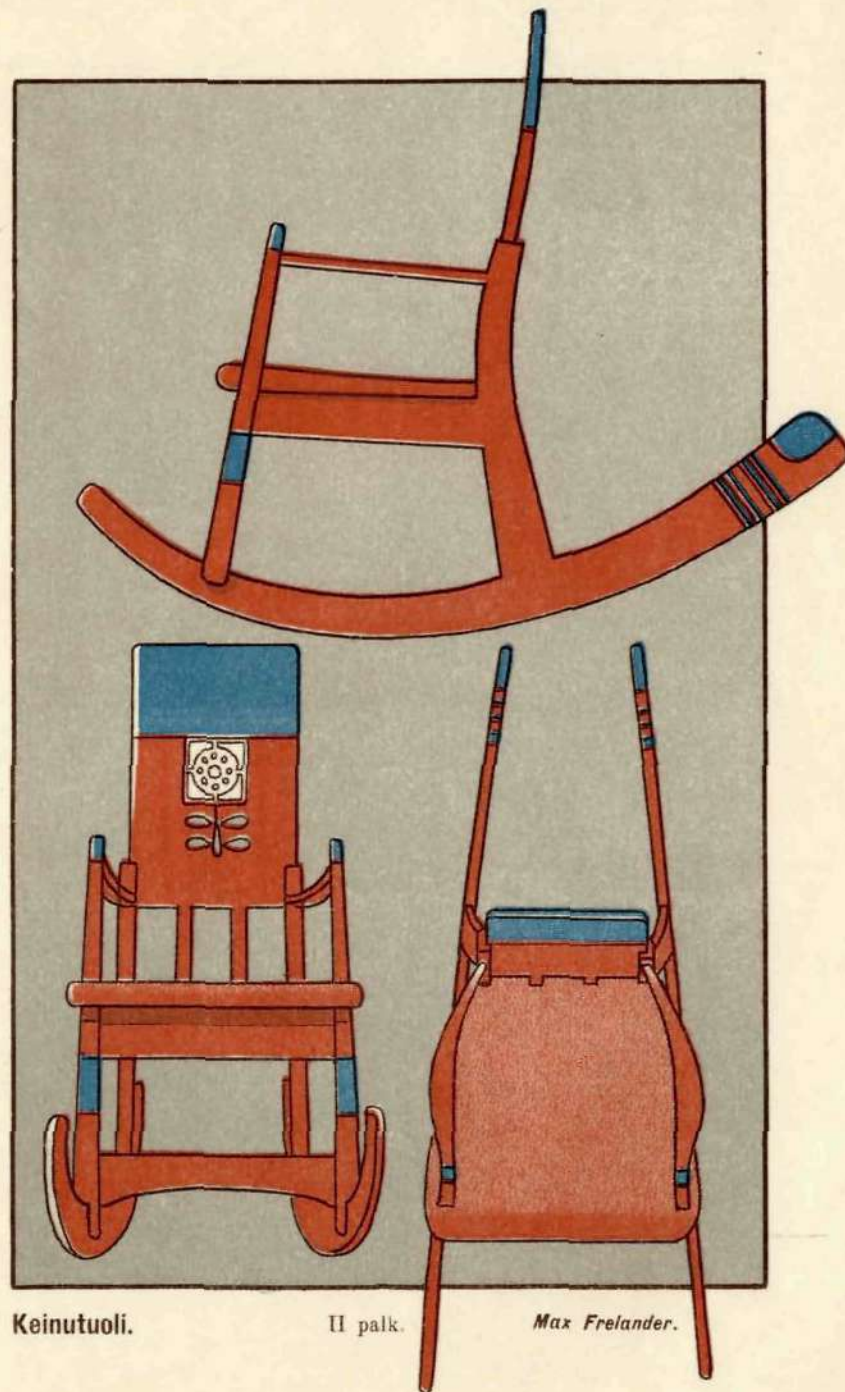
Talonpoikaishuonekaluja.

Astiakaappi.

Ylim. palk.

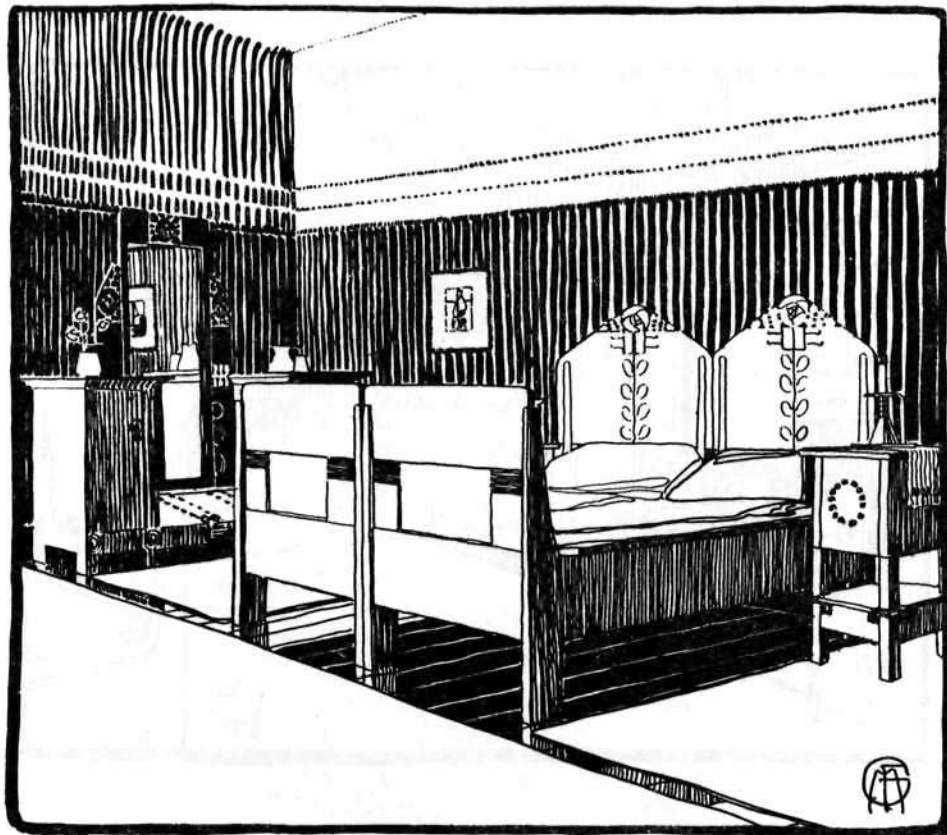
G. Engberg.

Keinutuoli.

II palk.

Max Frelander.

SÄNKYKAMARISTA.

ARKKIT. MAX FRELANDER.

SÄNKYKAMARISTA

ARKKIT. MAX FRELANDER.

vastaiset ominaisuudet, ne yhdistyvät, jos niiden juoksevia liuvoksia sekoitetaan toisiinsa, vedessä liukenevat tai vaikeasti liukeneviksi suolamaisiksi yhdistyksiksi, jonkatakia niitä ei koskaan saa yhteensekotetuina käyttää puunvärjäykseen. Emäkset, väriaineet eroutuvat parkkihapon (tanninin) kautta juoksevasta liuvoksesta vaikeasti liukeneviksi, värillisiksi yhdistyksiksi. Juokseva hapoksinen väriaine pysyy taas parkkihappoa sekoitettaessa aivan kirkkaana. Meillä on siis sopivasti natrium-asetaatilla lisätyssä tanniiniliuvoksessa pettämätön keino, millä voidaan emäkset väriaineet erottaa hapoksisista.

Puunvärjämisessä kysymykseen tuleva n. k. *esipetsaus*, s. o. puun kasteleminen ennen värjäystä sellaisilla aineilla, jotka sitten väriaineiden kanssa yhdistyvät värillisiksi, liukenemattomiksi suolamaisiksi yhdistyksiksi, muodostuu erilaiseksi senmukaan ajo-taanko hapoksisilla vaiko emäkisillä väriaineilla värittää. Hapoksisilla väritettäessä kastellaan puu sitä ennen lämmitetyillä heikoilla alkaliliuvoksilla, kuten yksiprosenttisella natriumkarbonaattiliuvoksella (soodalla), yksi pros. kaliumkarbonaattiliuvoksella (potaskalla), 2-pros. natronisaippuuliuvoksella (valkosella ydinsaippualla, marseillersaippualla) tahi 4-pros. kalisaippuuliuvoksella (valkosella kiillotussaippualla). Tämän kautta tulevat päälliset puun kerrokset hiukan lipeöidyiksi ja osittain niistä häviää niiden hartsi-pitoisuus, toisekseen tulee värillisten liukenemattomien suolojen syntyminen puun pinnalle edullisemmaksi. Vain mustaksi väritettäessä petsataan puu ensin 10-pros. natronilipeällä, pehmeissä, kirkkaissa puissa riittää jo pelkällä lämpösellä vedellä huuhteleminen.

Emäkisiä värejä käytettäessä »tanninoidaan» puu ensin s. o. sivellään sille 4-pros. kylmää tanniiniliuvosta. Tämän kautta tulee puun pintasolut happoisiksi ja kun nyt tälle sivellään emäkisiä väriaineita muodostuu näistä, kuten on edellään mainittu värillisistä, liukenemattomia, lakkamaisia suolayhdistyksiä, josta on seurauksena värikerrostuman suurempi pysyväisyys ja vastustuskyky. Esipetsauksen tapahduttua annetaan puun täydellisesti kuivua, jonka jälkeen vasta varsinaiseen värittämiseen ryhdytään.

Värien kestävyys valon vaikutuksen alaisena tulee puunvärjäyksessä monin verroin ankaramman koetuksen alaiseksi kuin esim. kankaissa. Tätä värien ominaisuutta voidaan tutkia kolmella eri tavalla, nimittäin:

1) Valottamalla kaarilampulla, joka lähettää ultravioletivaloa, missä on runsaimmin kemiallisesti vaikuttavia, värejä syöpiä säteitä;

2) valottamalla *suoranaisessa* auringon valossa:

3) valottamalla *epäsuorassa* valossa.

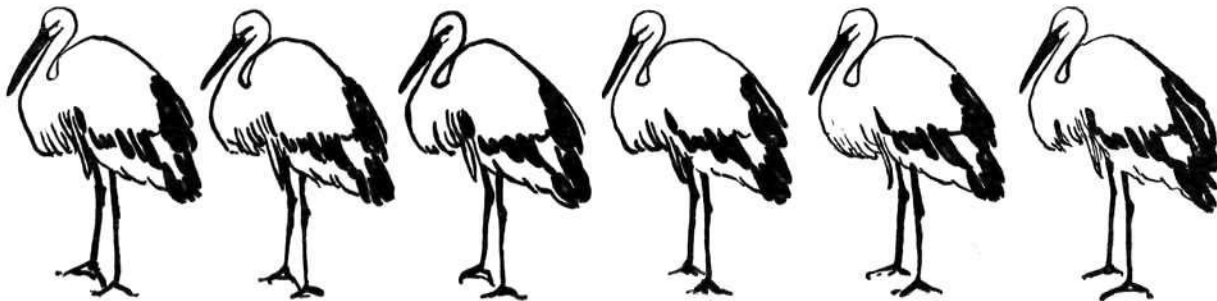
Molemmilla ensinmainituilla tavoilla päästään nopeasti tulokseen, mutta eivät vastaa käytännön vaatimuksia sen takia, että puuesineet sentään harvoin tulevat suoranaisten auringon-valon vaikutuksen alaisiksi. Siispä vaatimukset värinkestävydestä eivät tarvitse niin ankaria olla, että niiden tulisi kestää ollessaan pitemmän aikaa suorassa auringon paisteessa. Mutta taas epäsuorassa valossa ei puunväri saa laisinkaan muuttua. Valotuskokeet kolmannella tavalla vievät sangen pitkän ajan (1—2 vuotta).

Ruskeat petsit. Haluttu ja paljon käytetty petsi on n. k. *savustuspetsi* — *ruskeilla* alkaaksemme — jolla voidaan uuteen tammeen saada vanhan tammen väri.

Se himmeänruskea väri, mikä muodostuu kaikkiin tammi-esineihin useamman vuosikymmenen kuluessa, aiheutuu ilman pitkällisestä vaikutuksesta ja etenkin siinä olevan ammoniakkin vaikutuksesta tammessa runsaasti löytyvään parkkihappoon. Siis puhtaasti kemiallinen prosessi ilman kemistin apua. Tämän jäljentäminen voidaan suorittaa seuraavalla hyvin yksinkertaisella ja halvalla tavalla: Pannaan petsattavat, hyvin silitetyt tammi-esineet hyvästi suljettavaan huoneeseen vapaasti seisomaan, ja tämän lattialle ammoniakilla täytetty astia, suljetaan kaikki ovet ja akkunat mahdollisimman tiiviisti ja annetaan petsattavien tavaroiden olla tässä sitten rauhassa 24—48 tuntia, jolloin haluttu väri on saatu.

Hyvin yksinkertaisesti muodostuu koko menettelytapa, jos jossain uutisrakennuksessa olisi joku huone, herranhuone, ruokasali j. n. e. saatava tällaiseksi vanhan tammen väriseksi. Asetetaan yksinkertaisesti huoneen keskelle suuri astia ammoniakkaa ja suljetaan aukot; 48 tunnin kuluttua on värjäys suoritettu.

Kun parkkihappomäärä vaihtelee suuresti eri tammilajeissa puun iän ja kotipaikan mukaan ja kun petsauksen lujuus riippuu yksinomaan taas tuosta nappomäärästä, niin on ollut pakko keksiä keino, millä parkkihapottomiin puulajeihin sitä saadaan tarvittava määrä ja se keino on siinä, että puulle sivellään ennen ammoniakki-petsausta liuvosta,

ammoniakilla edellä esitetyllä tavalla. Muustakin puulajista kuin tammesta olevat osat saadaan vanhanväriseksi tuolla tannini-esipetsauksella. — Petsatulle tammi-puulle hierotaan vahavoidetta rievulla ja 24 tunnin perästä harjataan tukevasti keskikarkealla harjalla, jolloin syntyy himmeäkö kiilto. — Ohimennen huomauttakkoon, että tällaista vanhan tammen jäljittelyä ei voida aikaansaada käyttämällä ohennettua ammoniakkinestettä ja harjaa tai sientä, kuten petsauksessa tavallisesti.

Kun kylminä talvikuukausina ammoniakkin haihtuminen on sangen pieni ja sentakia petsiprosessi veisi monin verroin pitemmän ajan, niin tehdään joko niin, että lämmitetään huone tai, milloin tämä ei ole mahdollista, pannaan ammoniakki-astiaan muutamia palasia poltettua, mutta ei vielä sammutettua kalkkia. Kalkki sammuu ammoniakissa olevasta vedestä, jolloin kehittyä koko suuri lämpö-määrä, joka taas saa ammoniakkin haihtumaan. Valon ja ilman vastustuskyky on tällä näin syntyvällä petsillä mainio.

Pähkinäpuuta muistuttava väri saadaan kasselruskeasta (Kasselerbraun) tai rakeisesta pähkinäpetsistä. Nussbeize in Körnern Edellistä saadaan kauppoista ruskeana pulverina, ja se on multamaista rusko-hiiltä, joka sisältää värjäävänä aineena potaskassa liukenevaa karmiinia. Liuvotetaan 50 gr potaskaa 1 litraan kiehuva vettä, pannaan tähän liuvokseen 50—100 gr kasselruskeata ja kiehutetaan kunnes väriaine on liuennut, filtreerataan, jolloin se on valmis petsiksi käytettäväksi. Soveltuu kaikille puulajeille synnyttäen näille vaaleasta tummaan pähkinäruskean petsauksen, joka on sekä valoa että pesua kestävä.

Rakeinen pähkinäpetsi on paremmin vedessä liukeneva kuin edellä mainittu, sillä se liukenee jo puhtaassa kuumassa vedessä ilman potaskaa, on sangen valonkestävää, mutta huonompi pesua kestävä kuin kasselruskea. Mutta tämä ominaisuushan ei petseissä olekaan sentään aivan välttämätön, kun useimmat petsattavista esineistä lakataan vahataan tai jollain muulla tavoin vielä petsauksen jälkeen käsitellään.

Kaliumpermanganatilla (manganylihapoisella kallilla), jota kauppoista saadaan tummanvioletti-värisinä, vedessä helposti ja täydellisesti liukenevina kristalleina, on se ominaisuus, että se orgaanisten esineiden, siis myös puun, yhteyteen tullessa muuttuu ilmanhapen vaikutuksesta ruskeanväriseksi, vedessä liukenemattomaksi mangasuperoksidiksi, muodostaen tällöin puulle oikean ruskean värin. Tätä käytettäessä on menettelytapa seuraava: 1 litraan kuumaa

(ei kiehuva) vettä liuvotetaan 30—50 gr kaliumpermanganaattia, liuvos filtreerataan paperisutimella ja vedellä tasasesti puulle, joka sitä ennen on kostealla sienellä tehtävä kosteaksi. Tässä on paras häyttää väriä pannessakin sientä, sillä pensselin harjaksiin vaikuttaa liuvos syövyttävästi. Viiden minuutin perästä kastellaan puu uudelleen tasasesti kostealla pensselillä, jonka jälkeen esine saa kuivua. Alussa punavioletilla näyttävä väri muuttuu vähitellen ilmanhapen vaikutuksesta pähkinäruskeaksi. Väri kestää ilmaa ja valoa, mutta hapot vahingoittavat sitä. Tätä happojen vaikutusta voipi hyväksien käyttää, jos esineen tahtoo erivärisesti, intarsioita muistuttavasti koristaa. Liisteröidään ruskeaksi petsatulle puupinnalle paksuun paperiin leikattu ornamentimalli dekstrinillä tai tärkkelysliisterillä ja sivellään leikattuihin kuvioihin dekstrinillä paksunnettua natriumsulfiitti-liuvosta, ja sitte kun ruskea väri näiltä kohdilta on kokonaan hävinnyt, pestään koko pinta ja irrotetaan paperimalli. Kuva esiintyy silloin valkoina ruskealla pohjalla.

Catechu-petsaus. Catechu on erästä Itä-Intiassa kasvava akasia-lajista höyryttämällä saatava ekstrakti, joka sisältää väriamuodostavana

osanaan catechiniä ja catechiniparkkihappoa. Kaupassa sitä saadaan säännöttöminä kappaleina tai suurina möhkäleinä. Catechini ja catechiniparkkihappo antavat kromisuolojen kanssa yhdessä sangen oikean mahonkivärin, ja rautavihtrillin kanssa kauniin oliviruskean.

Catechulla petsattaessa menetellään seuraavasti: kiehuteetaan 100 gr catechuta (mieluummin käyttämällä emaljoitua tai lasittua astiaa) 1 litrassa

vettä, kunnes se on kokonansa liuennut. Kiehuttaessa hämmennetään liuvosta ahkerasti puutikulla, etteivät siinä olevat hartsiaineet palaisi astianreunoihin. Keitos filteerataan ohuen villakankaan läpi, ja kaadetaan loppusakan läpi vielä niin paljon kuumaa vettä, että koko liuvosta on melkein täysi litra. Ennen käyttämistä lämmitetään liuvosta uudelleen ja lisätään siihen 10 gr alunapulveria. Sitten vedellä tätä mahdollisimman kuumana pensselillä tasasesti hyvin silitetylle puulle sekä annetaan sen jälkeen kuivua. Petsattu puu on tällöin saanut vaaleankeltaisen värin. Jos nyt näin petsatulle esineelle sivellään kuumana liuvosta, missä on 50 gr kromikalia 1 litrassa vettä, niin melkein silmänräpäyksessä muodostuu sille voimakas, miellyttävä punasenuskean väri. Tällä näin saadulla ruskealla on paitsi, että se on valoa ja ilmaa kestävä, muitakin etuja, 1:0 se tunkeutuu koko syvälle puuhun; 2:0 tulos on kaikissa puulajeissa yhtä hyvä, riippumatta niiden parkkihappopitoisuudesta; 3:0 se on vettäkestävä.

Paitsi ruskeanpetsin aikaan-
nissa on catechulla tärkeä käytäntö
myöskin ruskeanolivi-petsiä val-
mistettaessa. Tällöin ohennetaan
ruskeata varten keitetty edellä
esittämämme catechu-liuvos 1 lit-
ralla vettä ja sivellään tätä kuu-
mana puulle. Kuivattua sivellään
näin pohjustetut esineet kylmällä
liuvoksella, missä on 50 gr rauta-
vihtrillä 1 litrassa vettä. Hitaasti,
noin 24 tunnissa muodostuu nyt
himmeän ruskeanolivi väri, jolla
on samat hyvät ominaisuudet kuin
ylläesitettyllä ruskealla petsillä.

Muuan firma Barmenissa (A.
Reischer) valmistaa kauppaan usei-
ta erilaatuisia catechineja. Ja ne
ovat nuo erikoisella tavalla puh-
distetut catechupreparaatit erin-
omaisia puunpetsaukseen, niin väit-
tää omaan kokemukseensa nojau-
tuen Zimmermann. Näillä on suo-
raan tuotettuun catechuun verratessa seuraavat edut
1) ovat kaksikertaa voimakkaampi-väriset; 2) liuke-
nevat sangen nopeasti ja helposti kuumassa vedessä,
jättämättä minkäänlaista sulamatonta, jonka kautta
aikaa viepä ja kiusoittava filtreeraus on tarpeetonta.

Catechulla NS ja kromikalilla saatu ruskea
petsi on hyvin tulinen. Catechulla 2 G ja rautaviht-
rillä saadaan kaunista harmaanolvina, kun taas cate-
chulla merkkiä NS ja rautavihttrillä syntyy
sinisenharmaa. Menettelytapa näitä petsatessa on
aivan sama kuin mitä tavallisella catechullakin pet-
satessa, paitsi että väriahvuuden takia tarvitaan
preparaattia ottaa vain puolet, siis 25 gr, kun cate-
chuta tarvitaan 50 gr.

Kun ruskeita petsejä valmistettaessa tulee kysy-
mykseen poikkeuksetta luonnolliset väriaineet ja
muutamit kemikaalit, niin noiden muotiin tulleiden
vihreiden, olivien, punasten, sinisten, violettien ja
osaksi myös harmaiden petsien aikaansaamisessa tar-
vitaan melkein poikkeuksetta keinotekoisia väriaineita,
jotka saadaan kivihiilitervasta ja joita kansan suussa
kutsutaan aniliiniväreiksi, johtuen, tuo nimitys siitä
että tämän suuren ryhmän ensimmäiset värit valmis-
tettiin tervan tisleeraus-tuloksesta: aniliinista. Näillä
terva- eli aniliiniväreillä on yhä vieläkin huono maine
valoakestämättöminä, muka vaikka värikemistien on jo
monasti onnistunut saada värejä, jotka luonnonvärien
rinnalla eivät ole yhtään huonompia valon- ja ilman-
kestävyydessään; ensimmäisten yritysten huonous tässä
suhteessa pitää yhä edelleen nämät värit siinä sa-
massa huonossa huudossa.

Esityksessämme sopivista, luotettavista väreistä
kyseessä olevassa ryhmässä luotamme lähdekirjoitta-
jaimme monivuotisiin kokemuksiin perustuviin vakuu-
tuksiin, samalla kun sentään toivomme jokaisen am-
mattimiehen pyrkivän omiin kokeiluihinsa perustuen
selvittämään itsellensä nämät asiat.

Vihreät Huonoin kokemus valonkestäväsyydes-
petsit. tä lienee ammattimiehillämme vihreistä
petseistä eikä syyttä, sillä melkein kai-
kissa kauppoista-saattavissa vihreissä ja olivi-petseissä
on pääosana kahta loistavasta väriahvuudesta
huomattavaa, mutta myöskin yhtä vähän valoa-

sietävää aniliini-väriainetta, nim.
briljantti-vihreitä. On onni, että
nykypäivinä on sentään olemassa
vihreitä ja olivi-petsejä, jotka ovat
tydyttävän valonkestäviä ja ne
ovat petsejä, jotka sisältävät atsi-
nihreitä (saks. Azingrün). Tällä
atsinivihreällä voidaan saada kaikki
mahdolliset vihreät ja olivivihreät
värit, jos sen kanssa sekoitetaan
valoa kestäviä väriaineita, kuten
oranssia (merkkiä GG), tartratsinia
ja nigrosinia (merkkiä W) sopi-
vassa suhteessa. — Hyvin mie-
don olivipetsin, mutta erinomai-
sen valoakestävän, voi saada, jos
puu pohjataan (grundeerataan)
esim. kasselruskealla ja sitten sen
kuivattua sivellään tartratsini- ja
atsinivihree-liuvoksella.

Petsaus näillä ja kaikilla muil-
lakin aniliiniväreillä on sangen yk-
sinkertainen toimitus. Liuvotetaan

10—40 gr kutakin tarvittavaa aniliiniväriainetta erik-
seen 1 litraan kuumaa vettä, filtreerataan liuvos
veran läpi ja kokeillaan, yhdistellen näin saatuja liu-
voksia samalle puulaji-palaselälle, mille lopullinen pet-
saus ajkotaan, kunnes haluttu värinyanssi on saatu.
Kun oikea väriseos on löydetty, petsataan sillä
värisekotuksella kappale, annetaan sen kuivaa, hanga-
taan sitten hyvin hienolla santapaperilla keveästi,
jonka jälkeen himmennetään (matterataan), vaha-
taan tai kiillotetaan.

Harmaat Yleisimpiä huonekaluvärejä on harmaa.
petsit. Näiden petsien käyttämisessä on huo-
mattava varsinkin kaksi seikkaa:

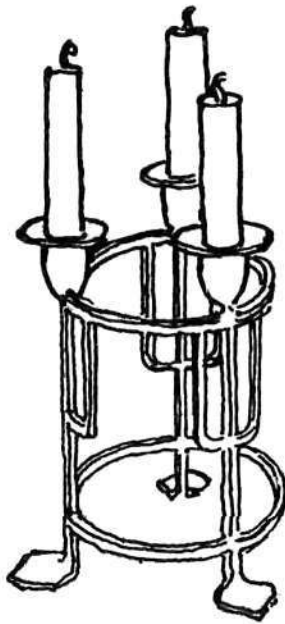
1) Jos petsattava puu on parkkihappo-pitoista,
jommoisia ovat tammi, mahonki ja pähkinäpuu niin
harmaapetsaus on sangen yksinkertainen, koska näi-
den petsien aikaansaamiseksi tulee juuri tuo parkki-
happo tarpeen. Tarvitsee se sivellä näille puulajeille,
sitte kun ne ovat hyvin silitetyt, vain vedellä enempi
tai vähempi miedonnettua rautavihttrillä, jolloin vähi-
tellen syntyy ilman hapen vaikutuksesta vaaleampi
tai tummempi sinisenharmaa, joka sitten vahalla voi-
dellessa, himmennettäessä muuttuu kauniiksi neutrali-
harmaaksi.

2) Ellei puussa ole lainkaan tai hyvin vähän
parkkiainetta, niinkuin on esim. laita kuusen, vaah-
teran, lepän ja koivun y. m., niin voidaan näihin
keinotekoisesti hankkia sitä sivelemällä niille ensin
liuvosta, missä on 25—100 gr tanninia 1 litrassa
vettä, jonka jälkeen kappalten täydellisesti kuivattua
toimitetaan niille harmaa väritys aivan samalla ta-
valla kuin edellä esitettiin rautavihttrillä käyttämällä.

Näin syntyvä väri on hyvin valon ja veden
vaikutusta kestävä.

Myöskin tervaväri-aineilla voidaan saada tyy-
dyttäviä harmaita värejä, jolloin parhain väri-aine on
vedessä liukeneva nigrosini. Sillä saadaan sinisen-
harmaa väritys, jota voidaan muuttaa vaaleammaksi
tai tummemmaksi käyttämällä oranssia (merkki GG),
oikeata keltasta (saks. Echtgelb) tai atsinivihreitä.

Harmaita petsejä käytettäessä on sangen tär-
keätä, että himmennykseen ja lakkaukseen käytettä-
vät lakat ovat mahdollisimman kirkkaita ja värittö-

tava, miedonnetaan sitä atsinivihreällä, tahti kombineerataan se n. k. bordeaux-petsausta varten migrosinin kanssa vedessä liukenevaksi, jolloin voidaan saada kaikkia mahdollisia punasen eri värisävyjä.

Siniset petsit. Huononlaisia valoa kestävämmät ovat siniset ja violetit petsit, jos ei tässä suhteessa ryhdy tarpeellisiin varokeinoihin. Vaan jos petsattuaan aikomallaan tervaväriä, sivelee esineille ennen himmennystä tai kiillotusta tannini-liuvosta, niin silloin nämäkin petsit saadaan tyydyttäväksi tässä suhteessa. Näillä sinisillä ja violetteilla puupetsailla on se ominaisuus, että ne muodostavat tanninin tai muiden parkkiaineiden kanssa värilakkoja puusyihin, jotka ovat suuresti auringonvaloa-sietäviä.

Tärkeimmät väriaineet sini- ja violettipetsauksiin ovat metyli-sininen, oikea violetti (saks. Echttviolet) ja naftali-sininen. Näistä väreistä saadaan sekotelmalla halutut siniset ja punasiniset värit.

Keltaset petsit. Keltasiksi ja oranssipetsiksi käytetään nykyään yksinomaan tervavärejä, ja mainioita näiksi ovat flavigeni, tartratsini ja oranssi (merkkiä GG), ollen erinomaisen valovahvoja.

Viime aikoina on puupetsiksi ruvettu käyttämään n. k. vahapetsiä, joita saadaan liuvottamalla rasvassa liukenevia aniliin-väriaineita tärpätissä. Niillä on edellä esitettyjen vesipetsien rinnalla se etu, että petsatessa puu ei tule karkeaksi ja siis petsauksen jälkiselitys tulee tarpeettomaksi. Mutta se suuri vika-puoli niillä on, että ne ovat huonoja kestävämmän valon ja ilman vaikutuksia, jonka takia niitä ei uskalla erikoisemmin suosittelaa.

Luvallista on vetää vesipetsilla pohjatuille puulle jälkeempään värillistä spriilakkaa tai jollakin rasvaväri- rillä väritettyä vahavoijetta, jos tällä tavalla tahdotaan antaa toinen nyanssi.

* * *

Ylläolevassa luulemme esittäneemme tyydyttävän tarkkaan nykyaikaisessa petsauksessa kysymyk-

miä, koska muuten alkuperäinen väri muuttuu aivan arveluttavasti.

Punaset petsit. Aikasemmin punapetsissa kysymykseen

tulleita luonnollisia väriaineita, kuten punapuuta, sandelipuuta ja cochenilla tuskin enää käytetään, kun niillä saatavat petsit eivät ole enemmän »ehtaa» kuin yksinkertaisia menettelytapoja vaativat tervaväritkään. Lukuisista punasista tervaväreistä on parhaimpia proteini-scharlakani värivoimansa ja loistavan sekä verrattain pitävän värisävynsä takia. Kun se useimpaan tarkotukseen on liian loista-

seen tulevat tärkeimmät asiat. Suoranaisia reseptejä emme ole katsoneet olevan syytä tässä ruveta esittämään, mutta voimme tässä suhteessa viitata lukuisaan tämän laatuiseen kirjallisuuteen (saksalaiseen pääasiassa), josta olemme muutamia luetelleet tämän esityksemme jatkeeksi.

Puun petsaus ei ole mikään ihmeellinen konsti, päinvastoin se on hyvinkin yksinkertainen ja helposti opittava. Mutta sen oikea harjoittaminen vaatii sentään joitakin tietoja eri puulajien suhteesta eri petseihin, samoin kuin turhan työn ja odottamattomien tulosten välttämiseksi olisi opittava tuntemaan käytettävien kemiallisten aineiden ja värien ominaisuudet. Tämän seikan tärkeyden oivaltaen on useissa Saksan käsi- ja taidetyökouluissa otettu niiden puuveisto-osastojen vakinaiseksi oppiaineeksi näitä seikkoja koskevat asiat.

Lopuksi emme saata olla huomauttamatta, että onnistuneen petsauksen aikaansaannissa on käytetyn puun laadulla sangen tärkeä osa, sillä on melkein mahdoton esim. oksasettel ai säilöilevälle puulle saada hyvää petsausta, muita vikoja mainitsematta. Siis hyvä puu on valittava petsattaviin esineisiin tämän takia, kuin senkin takia, että petsi ei vikoja peitä, vaan päinvastoin vielä niitä selventää.

Kihtaavat petsit. Edellä olevan lisäksi mainittakoon sa- nanen eräänlaisesta aivan uudesta väri- muodosta puupetsauksen alalla, tarkoi- tamme *kihtaavia petsejä* jommoisia mainittu Zimmermann, on onnistunut saamaan yhdistämällä keltasia ja violettivärejä. (Kihtaavalla värillä tarkote- taan sellaista, joka näyttää erilaiselta sen mukaan miltä suunnalta sitä tarkastetaan). Kihtaus on voimakkaampi, jos väri- sekoituksessa on kumpaakin mainittua väriä kutakuinkin sama määrä. Samoin on vaikutus sen voimakkaampi, minkä kiiltävämpi ja sileämpi puun pinta on. Emme tässä rupea asiasta pitempiin selittelyihin, (ken niitä haluaa hän suvait- koon tutkia kirjoitusta: Changierende Farben auf Holz, Zimmermann- Innen-Dekoration 1906, maaliskuun vihko), vaan esitämme sitä koskevat suora- naiset värireseptit:

N:o 1.	250 sm ³	tartratsini-alkuliuovosta* ¹ ja
	750 „	atsini-alkuliuovosta sekotetaan keske- nään
siis	1000 „	= 1 litr. petsiliuovosta, suorast. käyt- tökelpoista.

* alkuliuokset valmistetaan sekottamalla 50 gr. väri- ainetta 1 litraan kiehuvan-kuumaa, kalkkitonta vettä ja fil- teeraamalla se puuvillalapun lävitse.

N:o 2.	250 sm ³ tartratsini- a. l. ja 250 „ atsinivioletti- a. l. sekotetaan sekä ohennetaan 500 „:lla kuumaa vettä	siis 1000 „ = 1 litr. petsiä, suorast. käyttökelp.
N:o 3.	350 sm ³ tartratsini- a. l. ja 150 „ atsinivioletti- a. l. sekotetaan sekä ohennetaan 500 „:lla kuumaa vettä	siis 1000 „ = 1 litr. petsiä, suor. käyttökelp.
N:o 4.	80 sm ³ tartratsini- a. l. ja 120 „ atsinivioletti- a. l. sekotetaan sekä ohennetaan 800 „:lla kuumaa vettä	siis 1000 „ = 1 litr. petsiä, suor. käyttökelp.
N:o 5.	120 sm ³ tartratsini- a. l. ja 80 „ atsinivioletti- a. l. sekotetaan sekä ohenn. 800 „:lla kuumaa vettä	1000 „ = 1 litr. j. n. e.
N:o 6.	160 sm ³ tartratsini- a. l. 40 „ atsinivioletti- a. l. sekot. sekä ohenn. 800 „:lla kuumaa vettä	1000 „ = 1 litr. j. n. e.
N:o 7.	250 sm ³ tartratsini- a. l. 225 „ atsinivioletti- a. l. ja 25 „ atsinisini- a. l. sekot. sekä ohenn. 500 „:lla kuumaa vettä	1000 „ = 1 litr. j. n. e.
N:o 8.	300 sm ³ tartratsini- a. l. 600 „ atsinivioletti- a. l. 100 „ atsinisini- a. l. sekot.	1000 „ = 1 litr. j. n. e.
N:o 9.	400 sm ³ tartratsini- a. l. 400 „ atsinivioletti- a. l. ja 200 „ atsinisini- a. l. sekot.	1000 „ = 1 litr. j. n. e.

N:o 10.	100 sm ³ tartratsini- a. l. 300 „ atsinivioletti- a. l. 100 „ atsinisini- a. l. sekot. sekä ohenn. 500 „:lla kuumaa vettä	1000 „ = 1 litr. petsiä, suor. käyttökelpoista.
---------	---	---

Kaikki ne liuvokset, missä on atsinisistä käytetty, ovat vedettävät puulle sientä käyttämällä mahdollisimman kuumina. Kiillottamiseen ja himmentämiseen on käytettävä värittömiä pulituureja ja lakkoja.

PETSIRESEPTJÄ. *)

YKSIVÄRISIÄ:

Keltasia. *Kellervänpunanen vaahtera-, saarni-, kirsikka- ja kuusipuulle:*

10 gr oikeata keltasta (saks. Direkt-Gelb) 1,000 sm³ vettä.

Tummankeltanen kuusi- ja pähkinäpuulle:

15 gr happokeltasta (s. Säuregelb) 1,000 sm³ vettä.

Sitronakeltanen vaahteralle, saarnille, tummankeltanen kirsikkapuulle:

10 gr hydratsinikeltasta (merkkiä S N:o o) 1,000 sm³ vettä.

Punasia. *Tulipunanan kuusipuulle, tummanpunanan saarnille ja poppetille:*

- a) 6 gr oikeata punasta (s. Echtröt A. W.) . . . 500 sm³ vettä,
b) 6 gr metanikeltasta . . . 500 » »

Yht. 1,000 sm³ väriliuvosta.

Tulipunanan männylle ja kuuselle:

8 gr croceïnischarlakkaa 1,000 sm³ vettä.

Tulipunanan pyökille, tammelle, männylle ja kuuselle:

5 gr safraninia 1,000 sm³ vettä.

Kirkkaanpunanan lepälle ja männylle, tummanruskea pähkinäpuulle:

5 gr cochenillipunasta 1,000 sm³ vettä.

Kirkkaanpunanan pyökille, tummanpunanan männylle ja kuuselle:

- a) 12 gr happokeltasta 600 sm³ vettä,
b) 8 gr toluylenpunasta 400 » »

Yht. 1,000 sm³ liuvosta

Sinisiä. *Tummansininen kuuselle:*

13 gr rhodulinsinistä 1,000 sm³ vettä.

Sinisenvihreä kuuselle:

15 gr turkinsinistä (s. Türkisblau) 1,000 sm³ vettä.

*) Prof. W. Sonne'n esittämiä.

KAKSIVÄRIYHDISTYKSIÄ:

Punasi- *Sinisenvioletti vaahteralle ja kuuselle:*
nerviiä:

- a) 3 gr vesisinistä (s. Wasserblau I N) 500 sm³ vettä.
b) 3 gr Ponceau'ta 6 R 500 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

Vihreitä: *Kirkkaanvihreä männylle, kirsikkapuulle ja kuuselle, tummanvihreä tammelle ja poppelille:*

- a) 9 gr happokeltasta 900 sm³ vettä,
b) 1 gr solidisinistä 100 » »
Yht. 1,000 sm³ vettä.

Sinisenolivi kuuselle:

- a) 18 gr happokeltasta 540 sm³ vettä,
12 gr solidisinistä 460 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

Tummanvihreä vaahteralle, saarnille ja kuuselle:

- a) 10 gr hydratsinikeltasta 670 sm³ vettä,
b) 10 gr solidisinistä 330 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

KOLMIVÄRIYHDISTYKSIÄ:

Tummankeltasenruskea kuuselle:

- 5 gr rheoninia 1,000 sm³ vettä.

Ruskeankeltainen kuuselle:

- a) 4 gr neptunivihreätä 5,00 sm³ vettä
b) 4 gr oranssia (Orange II) 500 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

Punassenruskea pyökille, pähkinäpuulle, poppelille ja kuuselle:

- a) 4 gr oranssia (N) 270 sm³ vettä
b) 5 gr metanilkeltasta 340 » »
c) 6 gr oikeata ruskeata (s. Echtraun) 390 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

Punassenruskea vaahteralle, männylle, kirsikkapuulle ja püchpinelle:

- 5 gr. oikeata ruskeata 1,000 sm³ vettä.

Olivi lepälle ja pähkinäpuulle:

- a) 9 gr direktikeltasta 900 sm³ vettä,
b) 1 gr solidisinistä 100 » »
Yht. 1,000 sm³ liuvosta.

Harmaita *Kirkas harmaa vaahteralle, poppelille ja värejä: kuuselle:*

Saippuoliuvoksella esipetsattu puu sivellään 1 à 3 kertaa sekotuksella, missä on 300 sm³:iin vettä pantu 10 sm³ puuetikkahappoista rautaa (kaupoista saatava liuos). Jos tummempi väri tahdotaan saada, lisätään puuetikkahappoisen raudan määrää ja eri väriivahdusten aikaansaamiseksi voidaan käyttää m. m. briljanttikeltasta, oikeata punasta (s. Echtraun A. V.), oranssia (s. Orange X) vihreätä (s. Grün P. L.) pienissä määrissä (1—2 milligrammaa). Näin pienen määrän mittaamiseksi voipi käyttää sitä tapaa, että liuvotetaan 100 sm³:iin vettä 0,1 gr tarvittavaa väriainetta, ja tästä sitten otetaan 1—2 sm³ edellä esitettyyn liuvokseen.

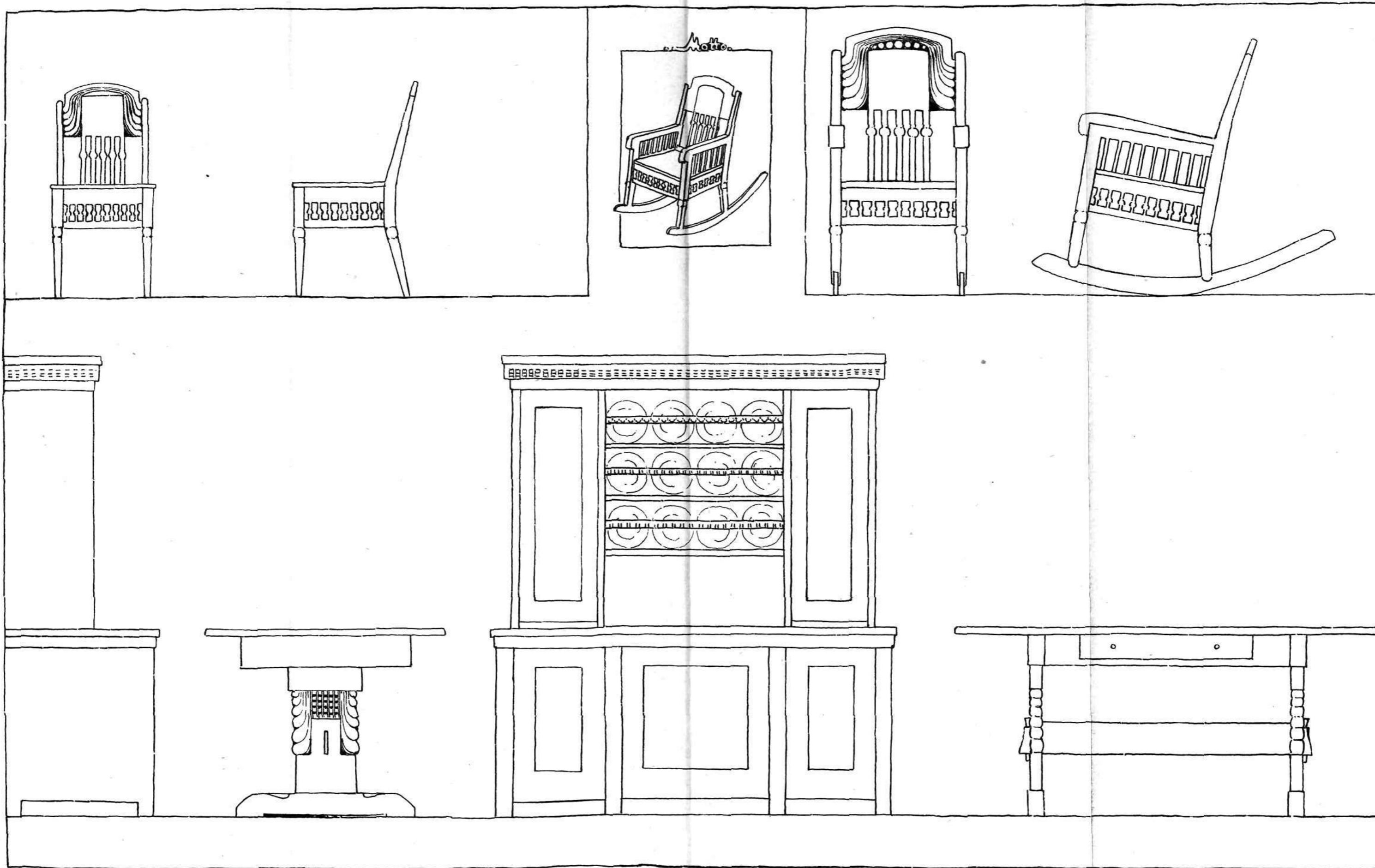
Sinervänharmaa vaahteralle, poppelille ja kuuselle:

- 4 gr nigrosinia 1,000 sm³ vettä.

Kirjallisuutta:

- Zimmermann, Das Beizen und Färben des Holzes, 3. Aufl. Barmen 1905.
Horn, Anleitung zum Polieren, Beizen, Mattieren, Lackieren usw. des Holzes Hamburg 1905.
Beiz-Rezepte für Holz. Verlag des Steiermärkischen Gewerbeförderungs-Institutes. Graz 1905.
Schramm, Das Färben des Holzes in alter und neuer zeit. Graz. 1904.
Sonne, Moderne Holzfarbung durch lichtechte Teerfarbstoffe, aikakauslehdessä *Innen-Dekoration* (Herausg. Alex. Koch. Darmstadt) v. k. 1905 elokuun vihkossa alkaen ja jatkuen vuoden loppuun.

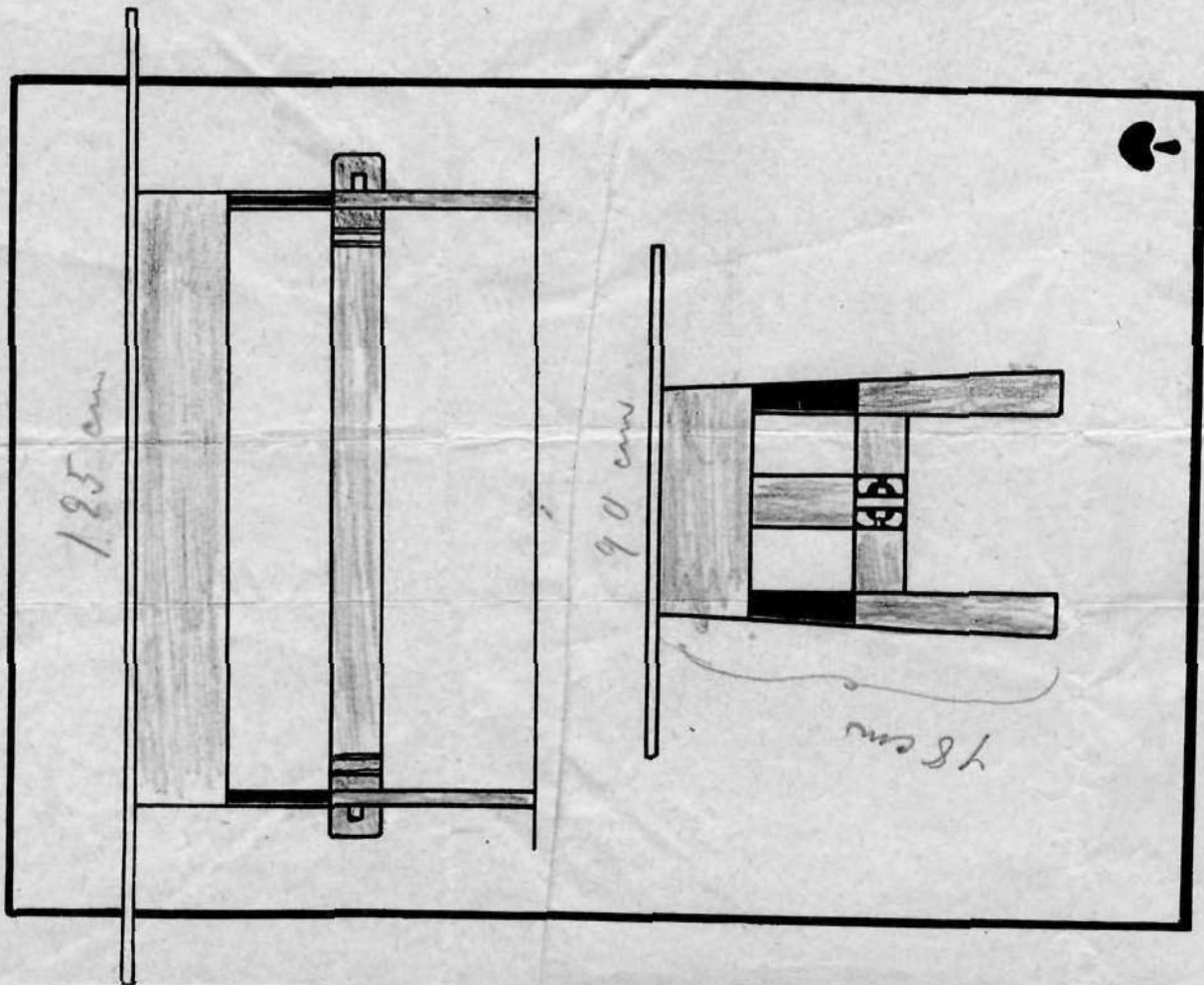

Talonpoikaishuonekaluja.

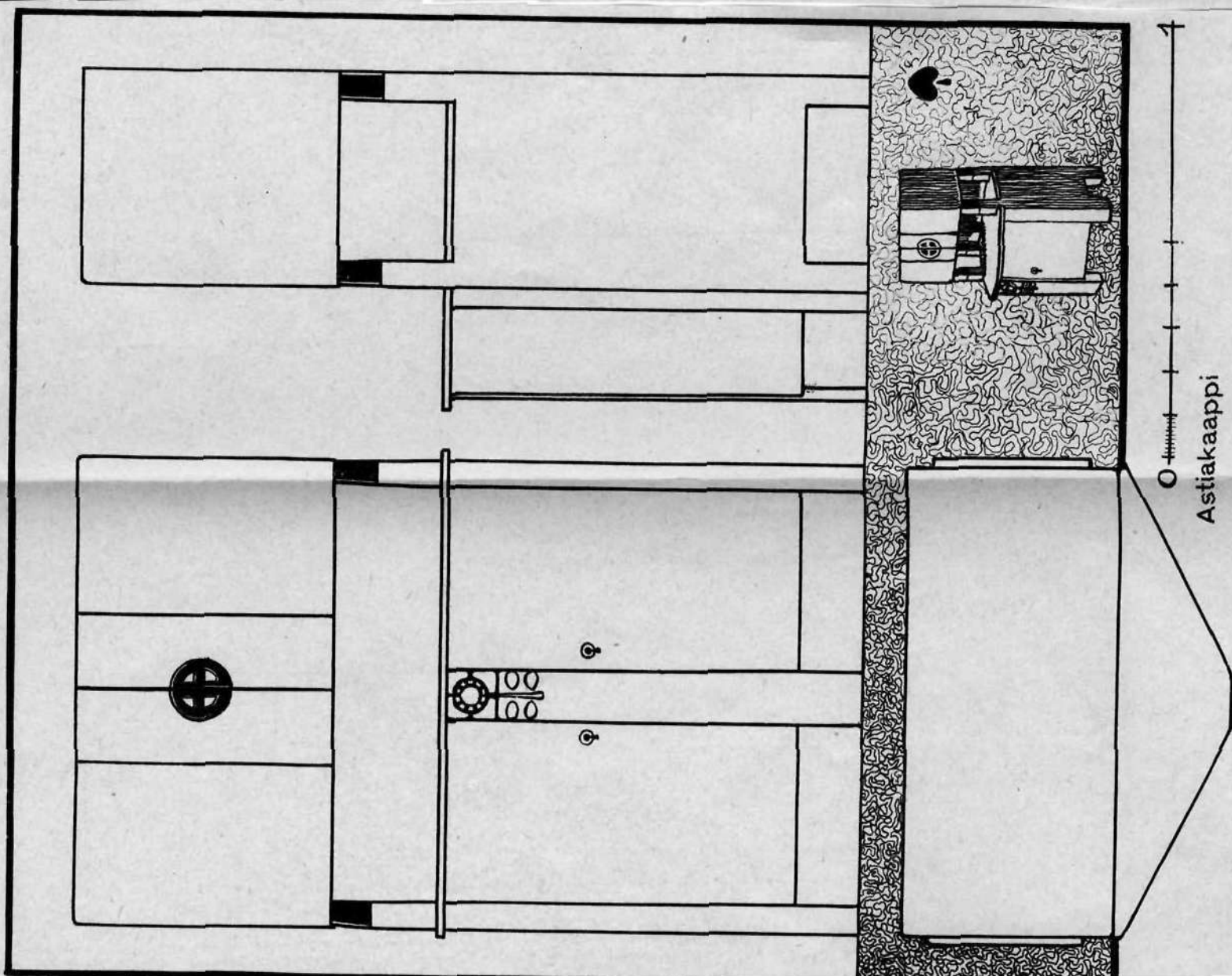
KOTITAIDE VII-VIII. — 1906.
KAKSOISKUVALLITE XXVI-XXVII.

I palk. Valter Jung.

0 1 2 3 4

Pöytä.

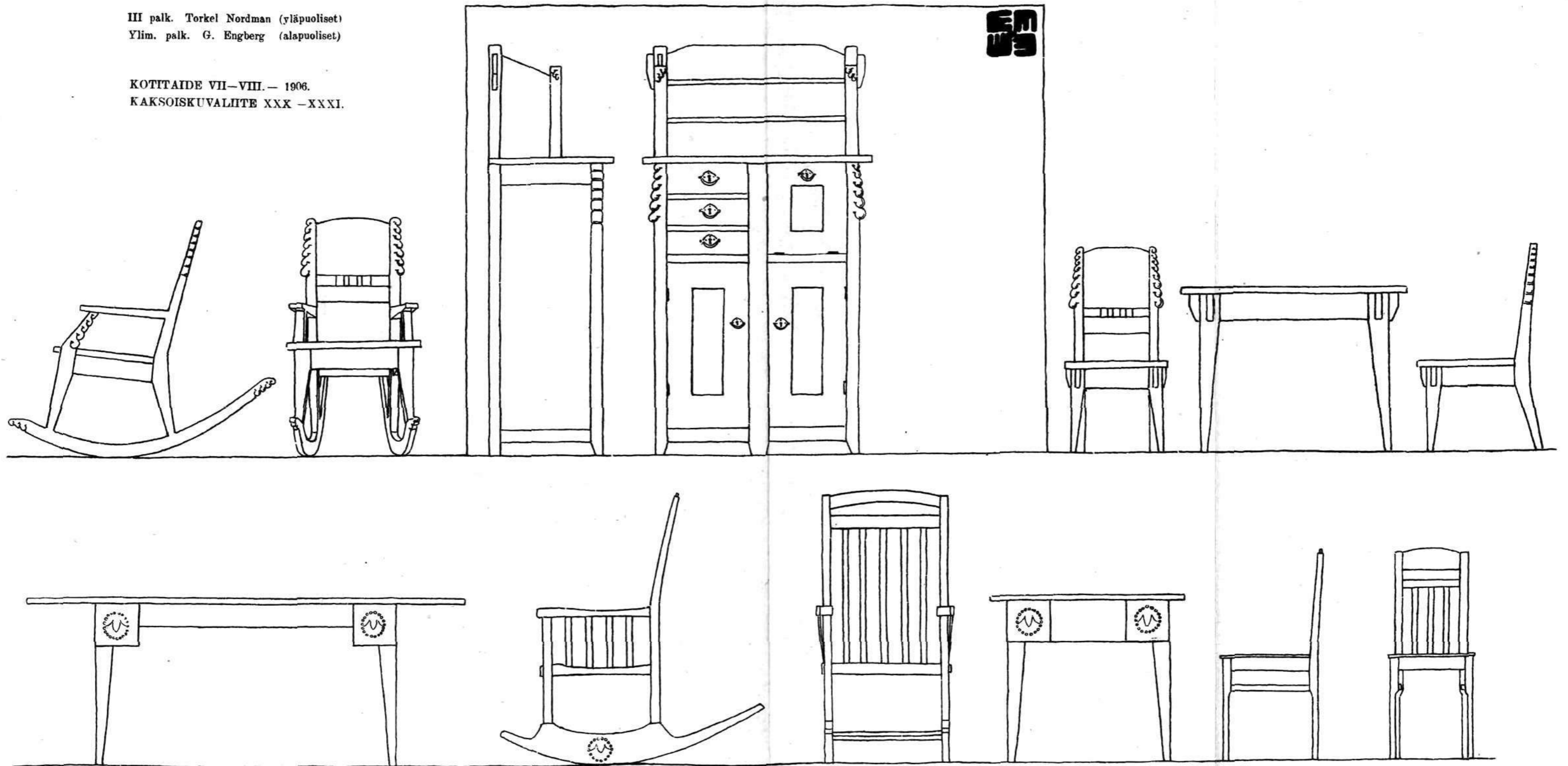
0 1 2 3 4

Astiakaappi

Talonpoikaishuonekaluja.

III palk. Torkel Nordman (yläpuoliset)
Ylim. palk. G. Engberg (alapuoliset)

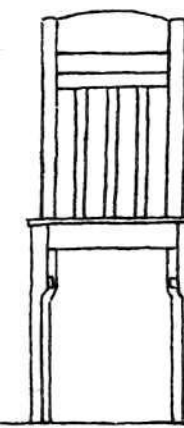
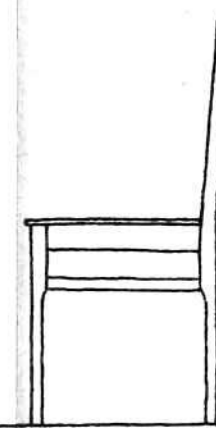
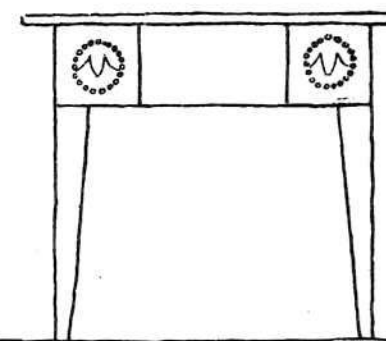
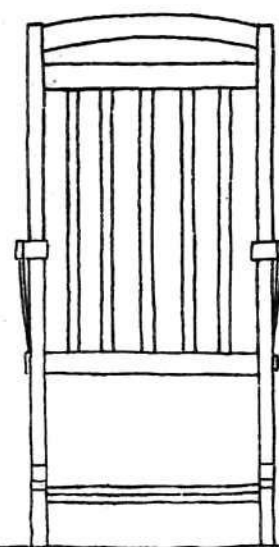
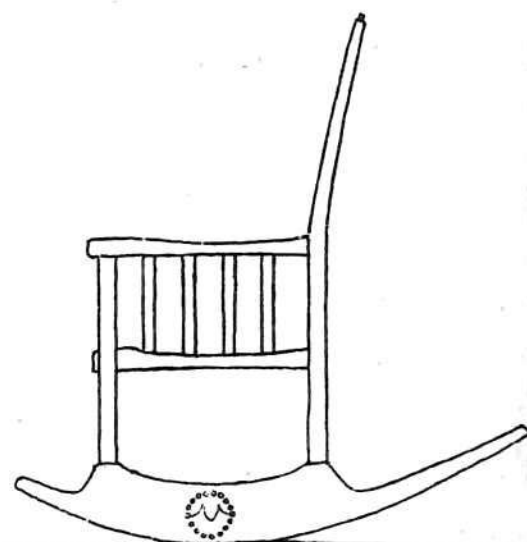
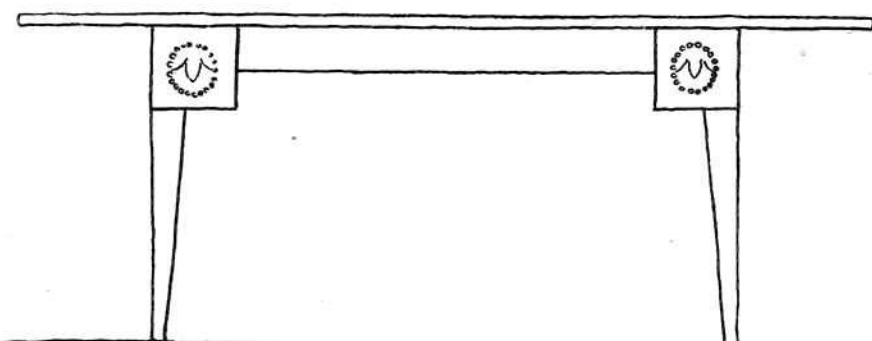
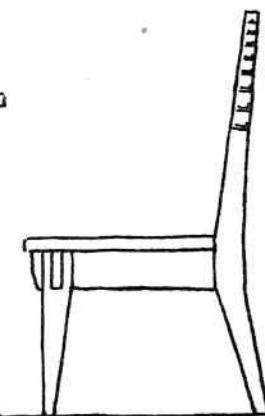
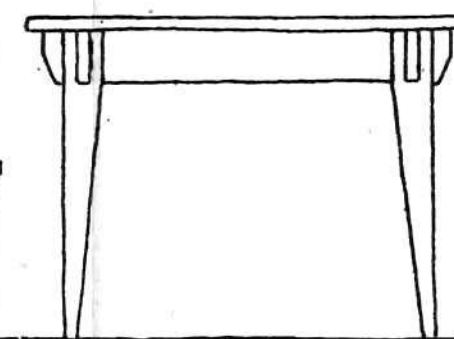
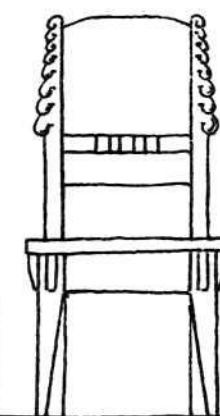
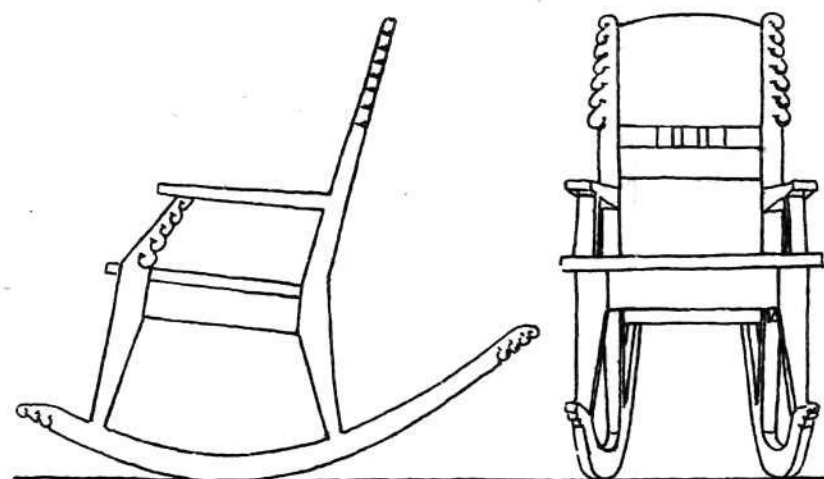
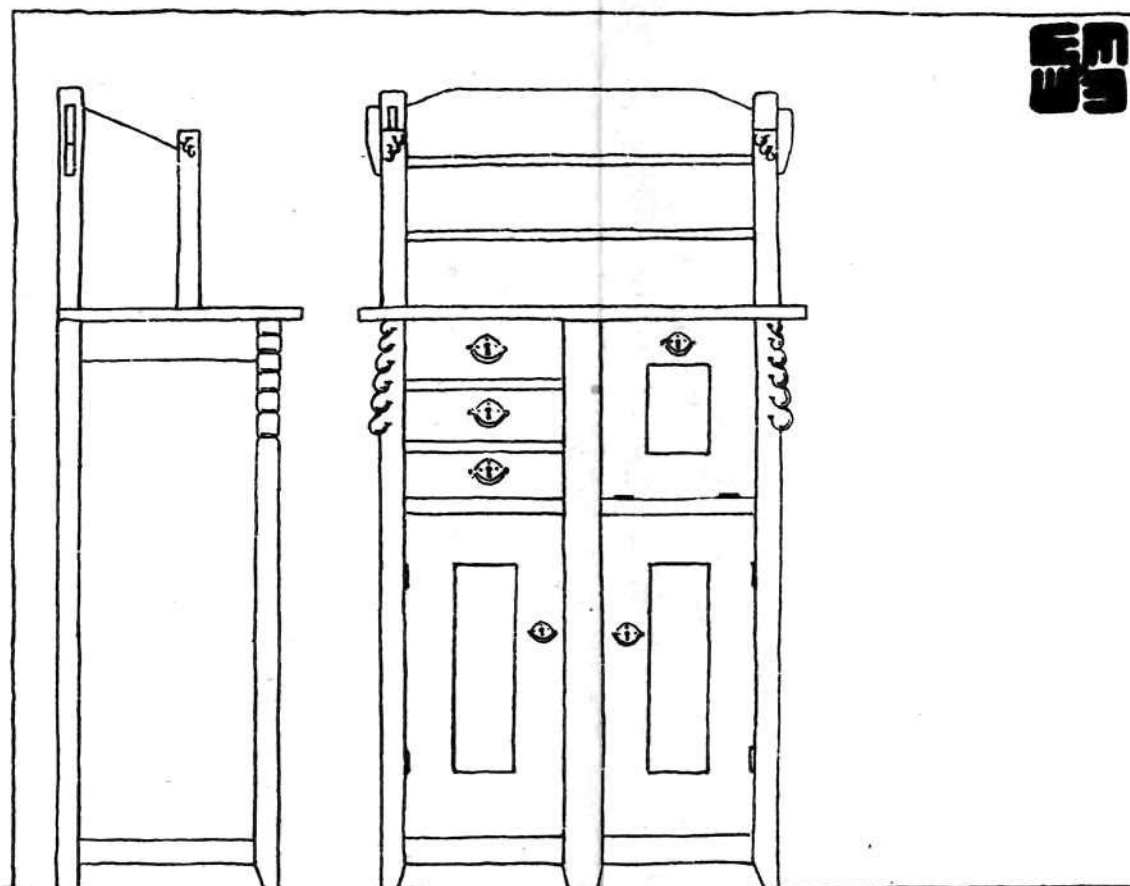
KOTITAIDE VII-VIII. - 1906.
KAKSOISKUVALITE XXX - XXXI.

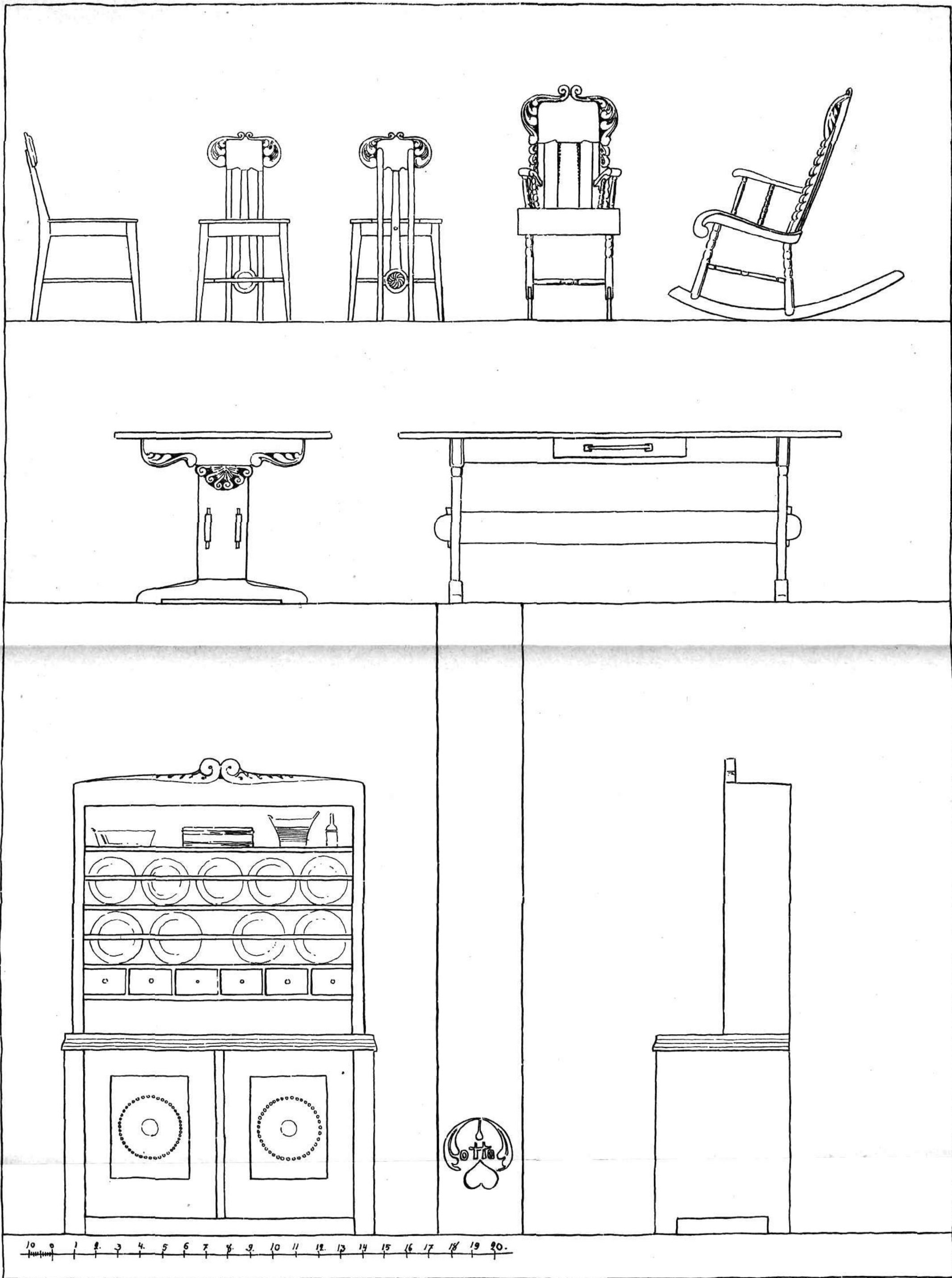

Talonpoikaishuonekaluja.

III palk. Torkel Nordman (yläpuoliset)
Ylim. palk. G. Engberg (alapuoliset)

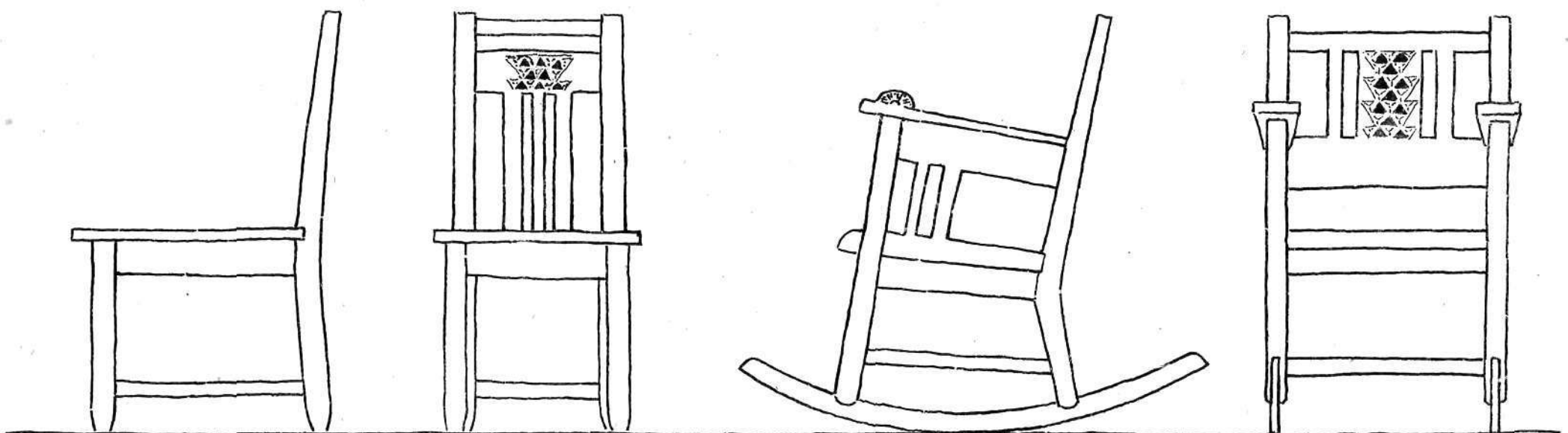
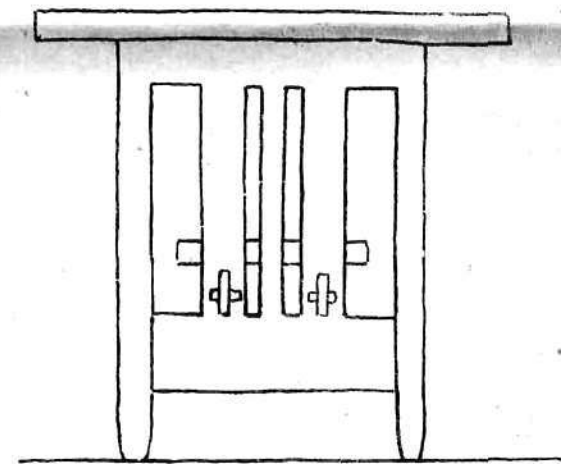
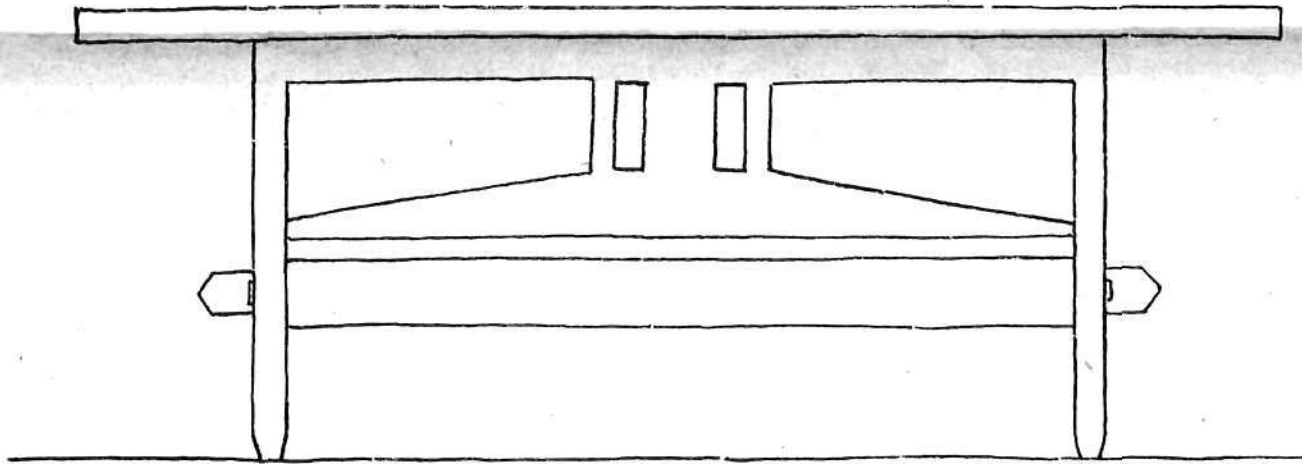
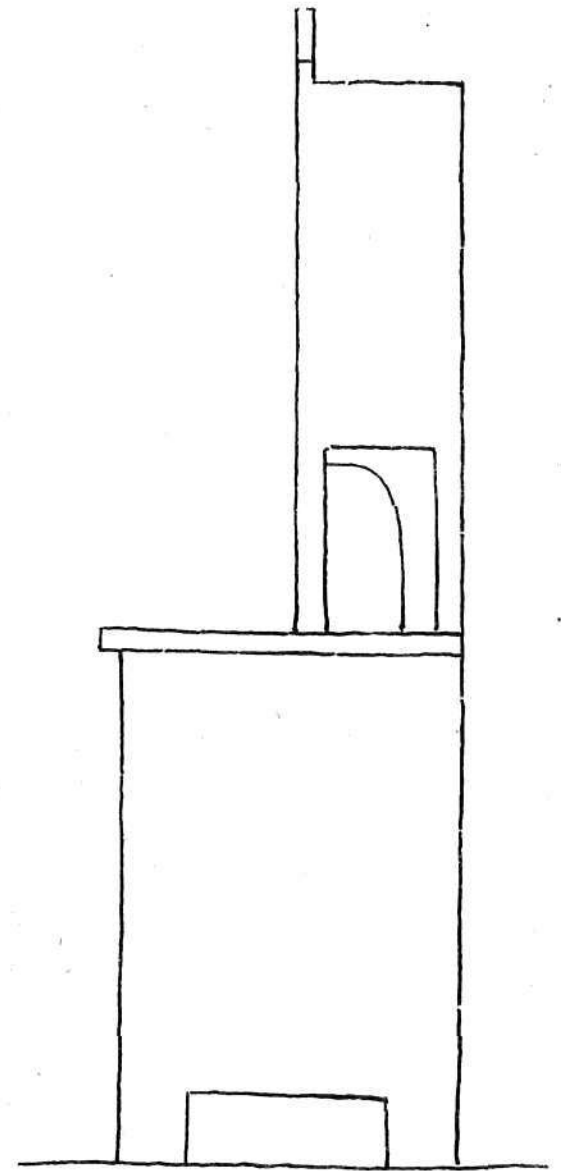
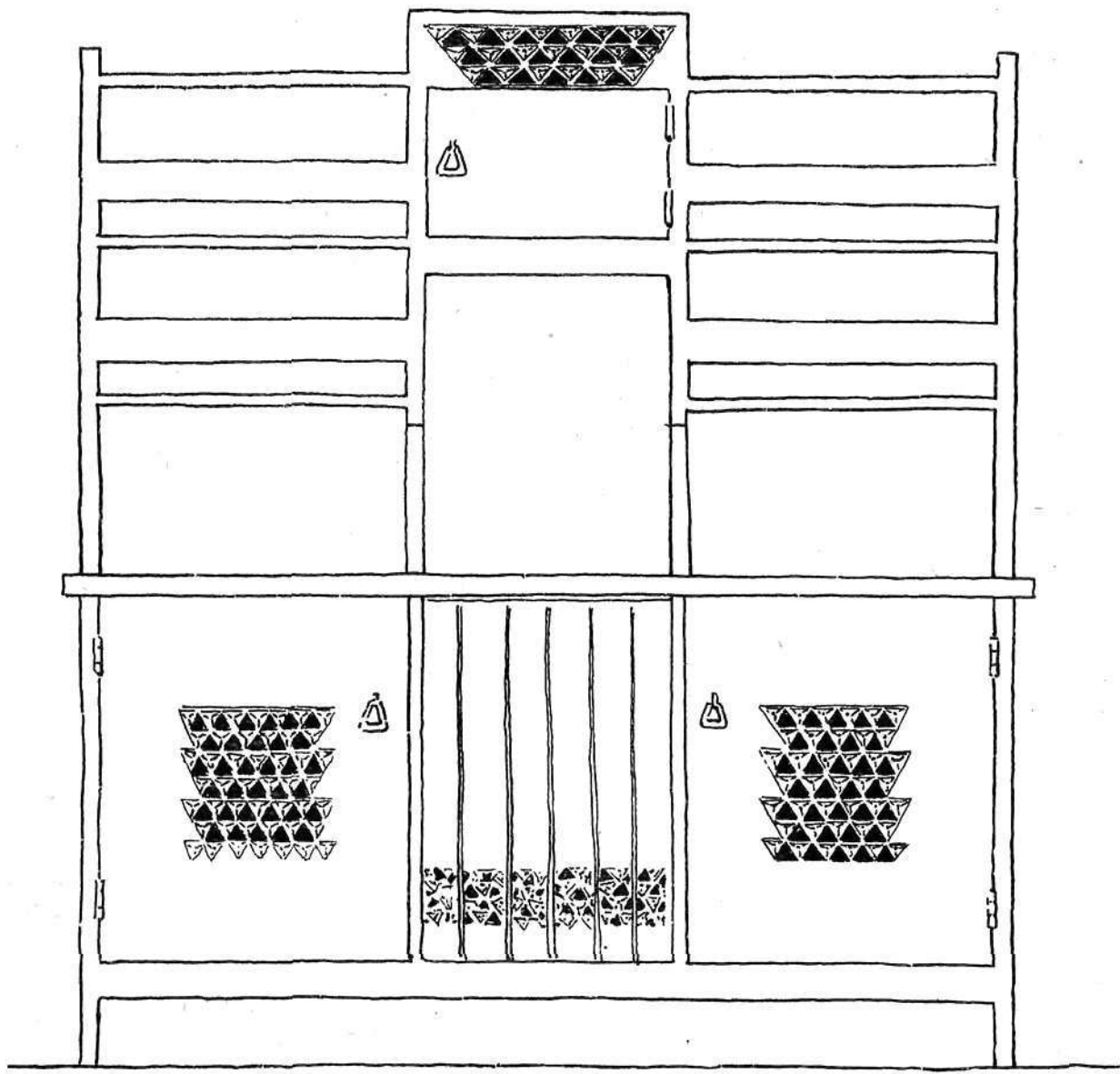
KOTITAIDE VII-VIII. - 1906.
KAKSOISKUVALLITE XXX - XXXI.

Talonpoikaishuonekaluja.

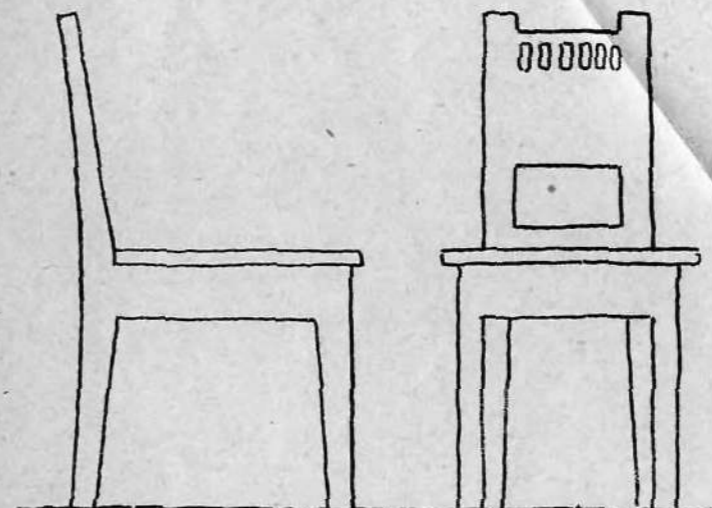
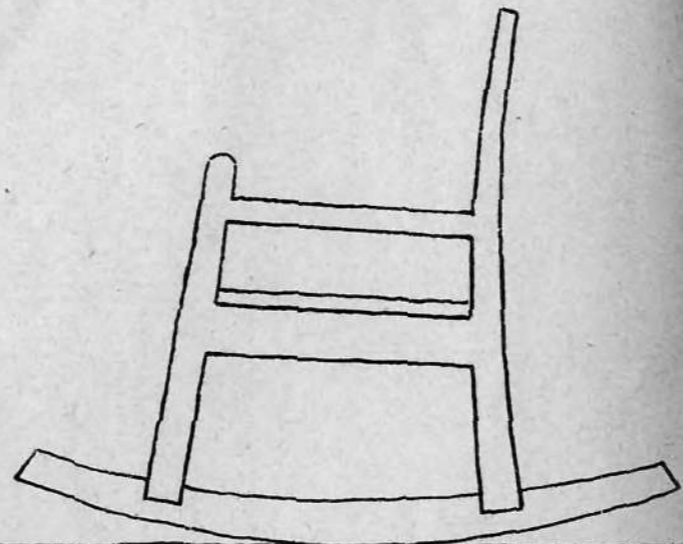
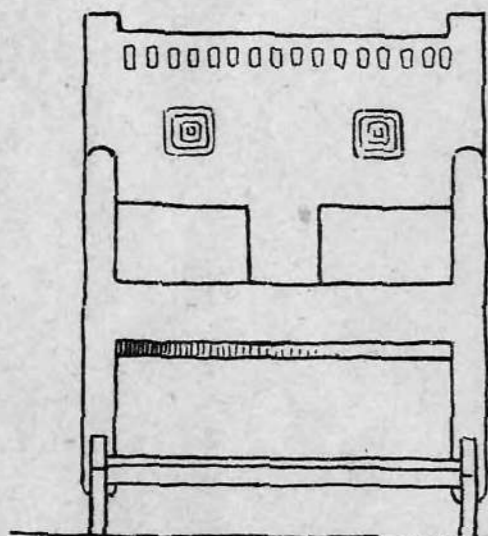
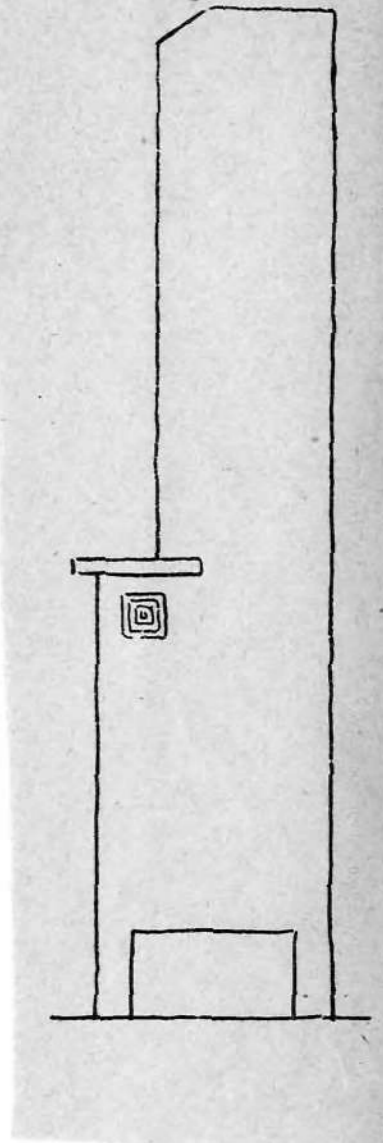
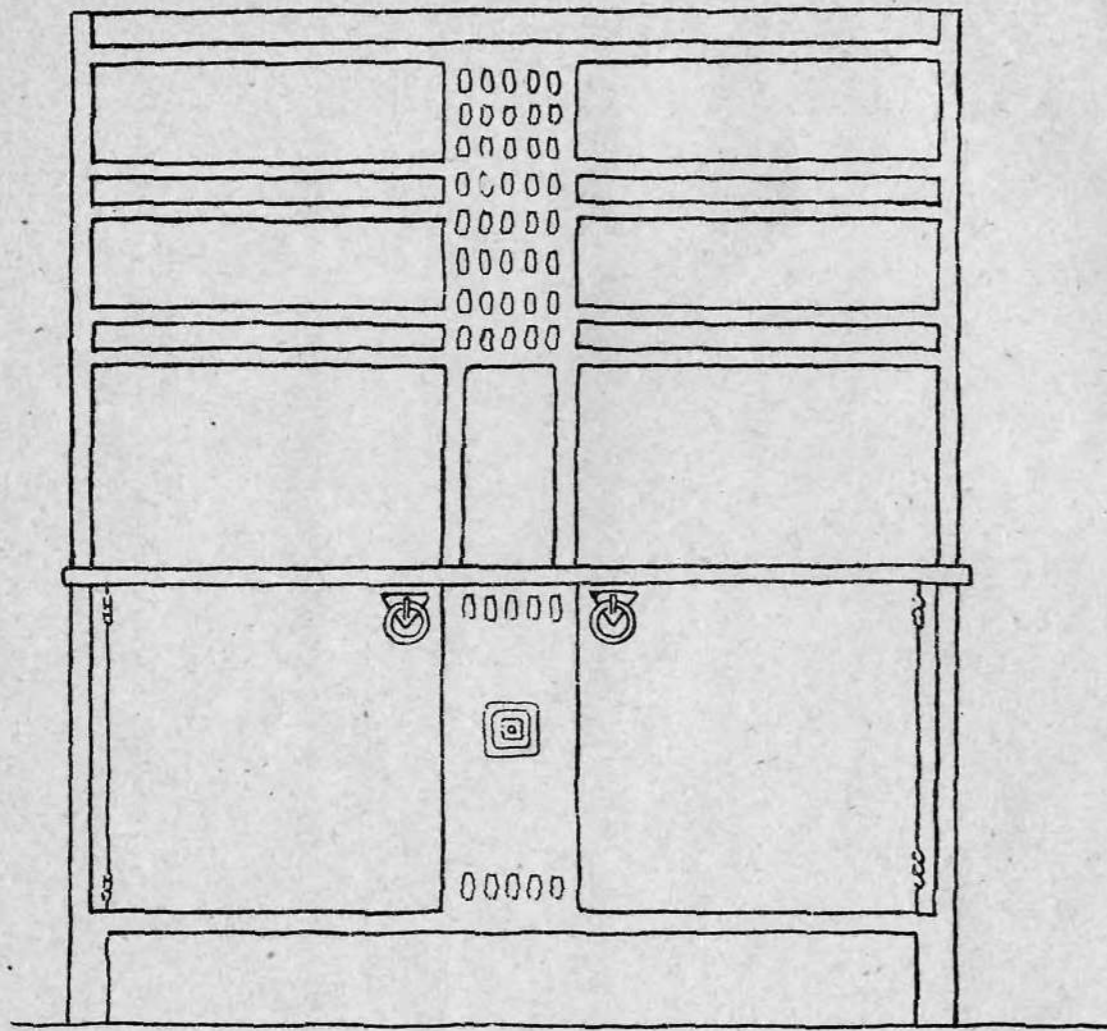
Ylimäär. palkinto. Valtter Jung.

Talonpoikaishuonekaluja.

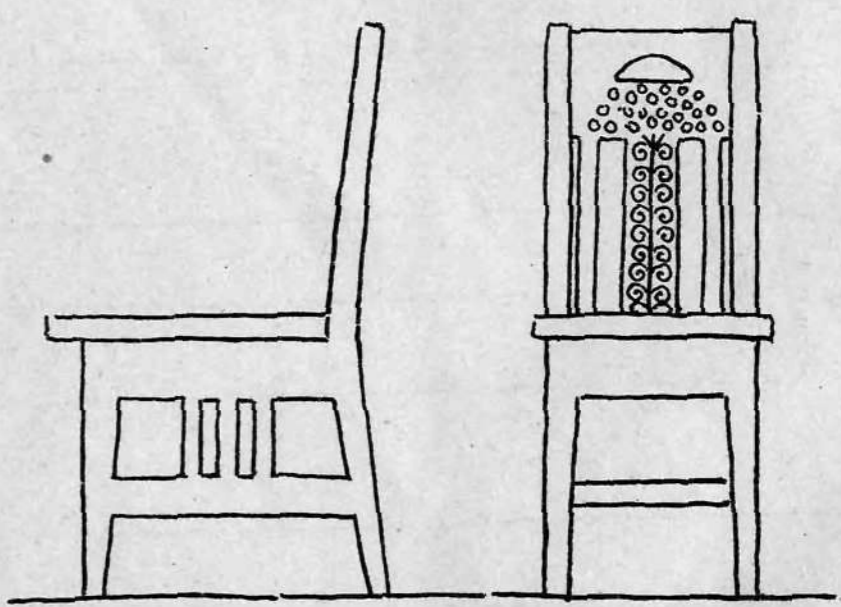
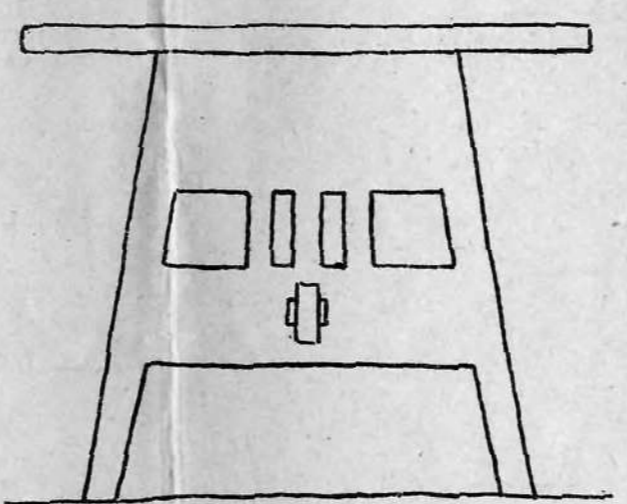
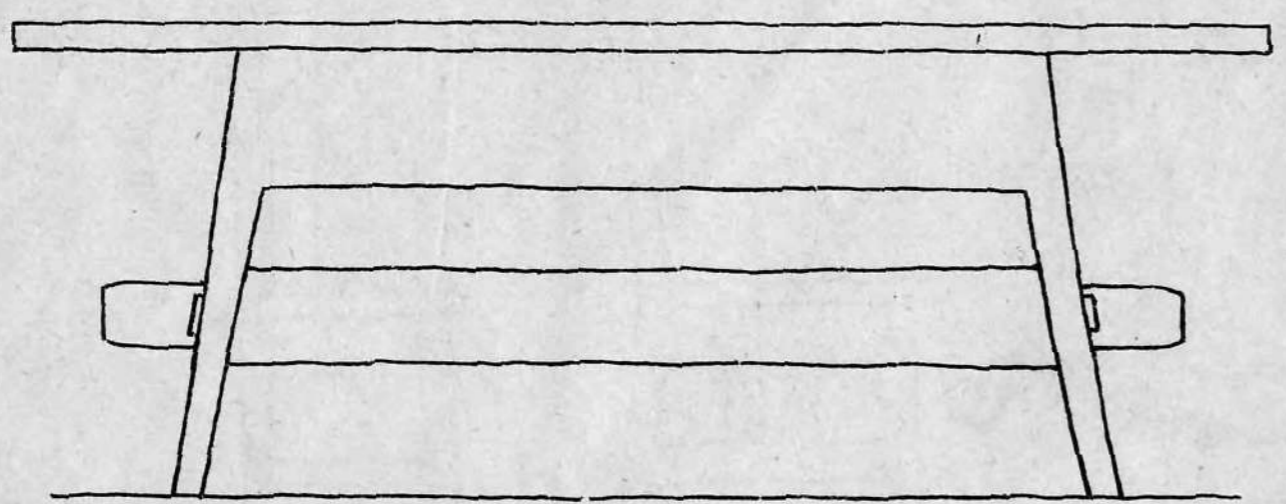
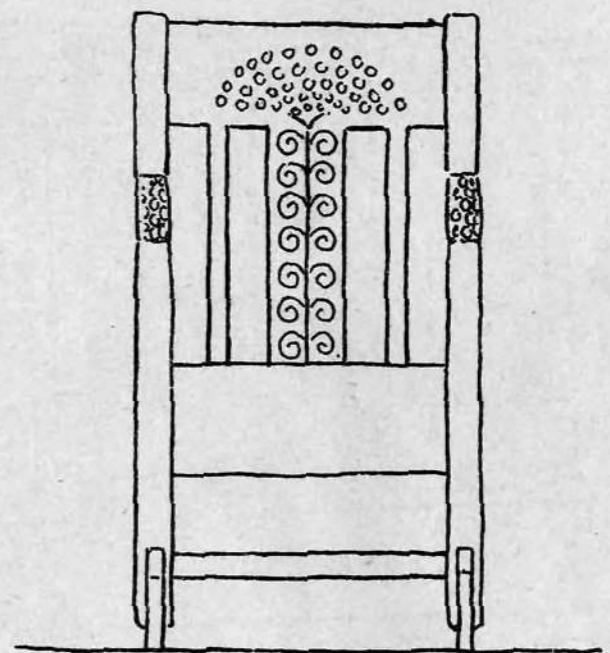
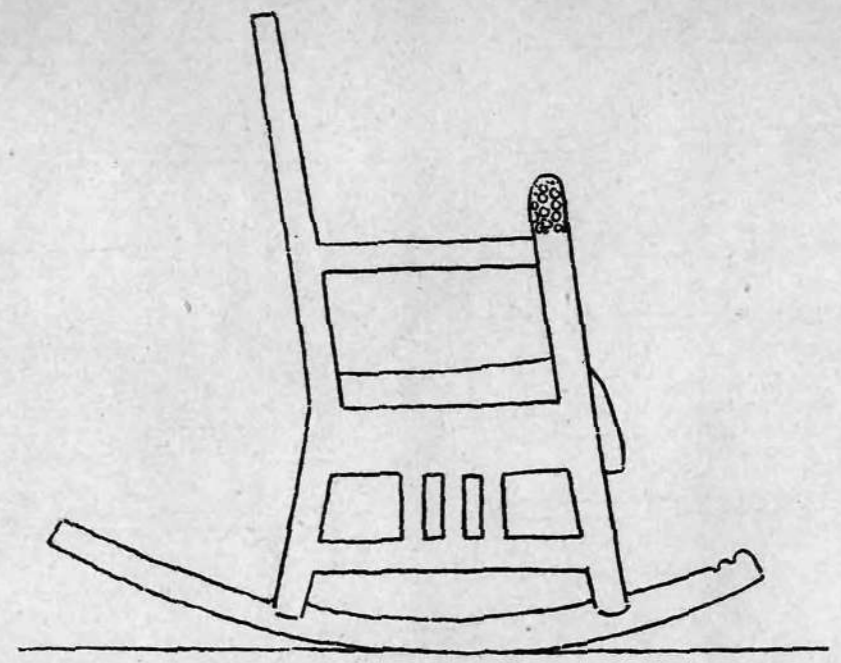
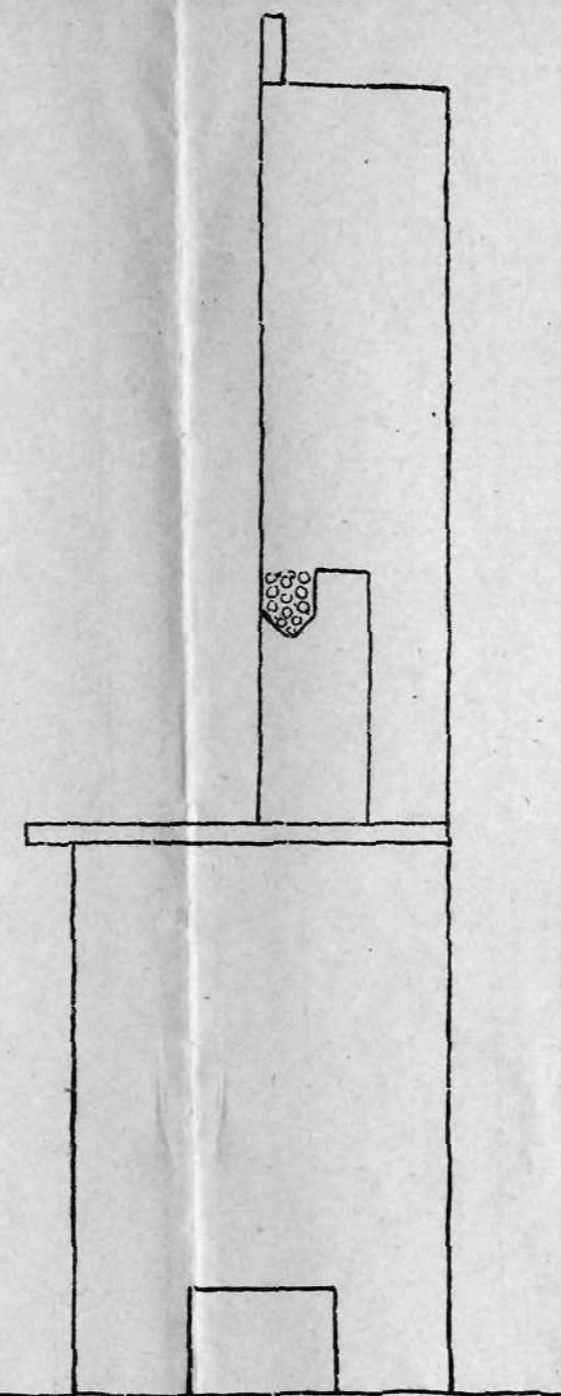
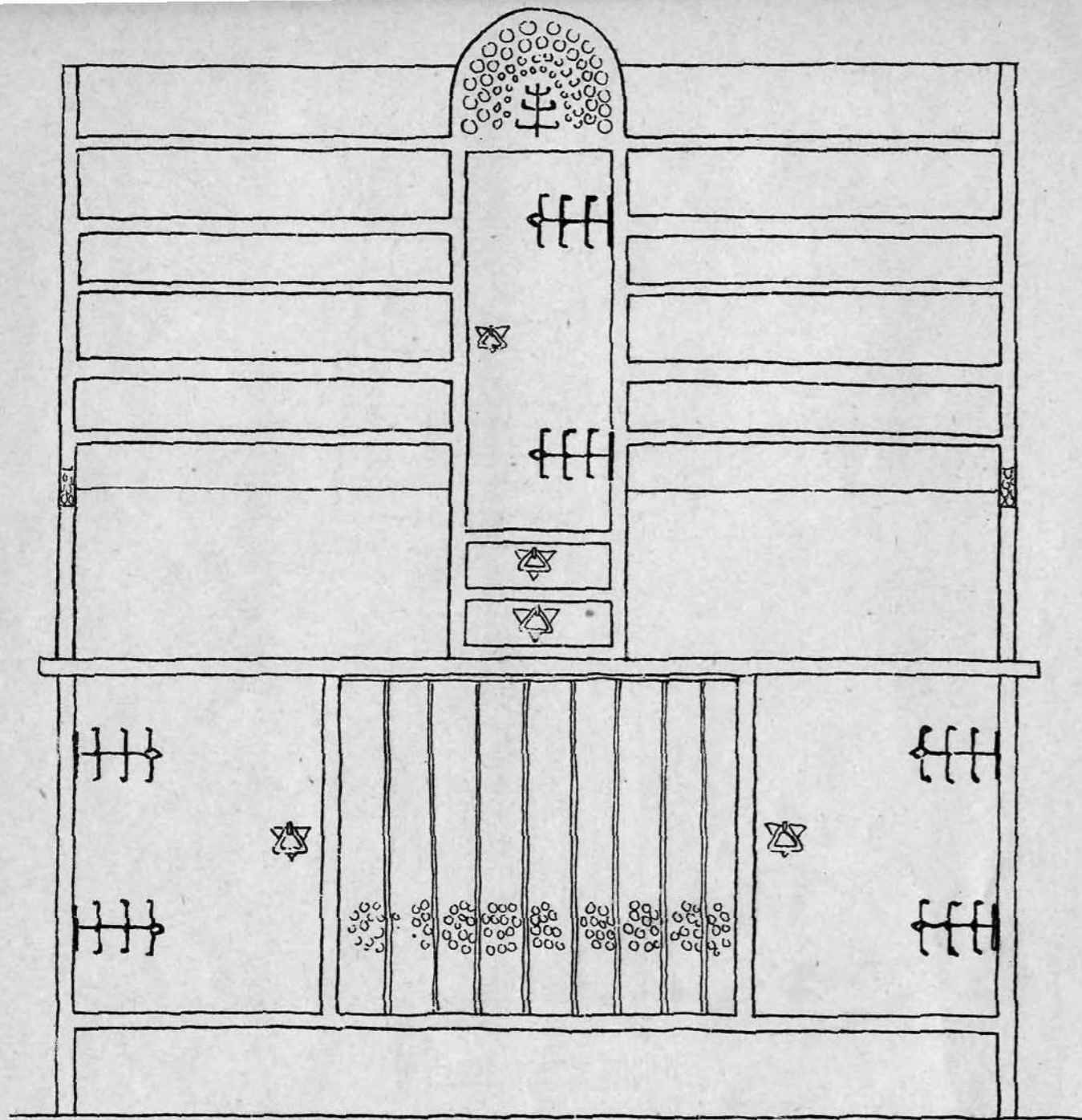
KOTITAIDE VII-VIII - 1906.
KAKSOISKUVALLITE XXXIV-XXXV.

Ylimäär. palkinto. Osk. Elenius.

Talonpoikaishuonekaluja.

KOTITAIDE VII-VIII - 1906.
 KAKSOISKUALIITE XXXVI-XXXVII.

Talonpoikaishuonekaluja.

KOTITAIDE VII-VIII - 1906.
KAKSOISKUALIITE XXXVIII-XXXIX.

KIRJOJA, JOIHIN ON TUTUSTUTTAVA.

Sen tässä numerossa olevan kirjoituksen lisäykseksi, missä Lauri Mäkinen lämpimästi kehottaa käsiteollisuuden harjoittajiamme osuustoimintaa harrastamaan, sallittakoon meidän puolestamme huomauttaa eräästä saman tekijän kädestä lähteneestä, äsken ilmestyneestä kirjasesta, missä samasta asiasta on laajemmin, monipuolisemmin ja kaikkia osuustoiminnan eri puolia valaisevasti kerrottu. Kirjanen, joka on ilmestynyt Yrjö Weilin kustannuksella, on Suomen Teollisuusvaliokunnan palkitsema siinä kirjoitus-kilpailussa, minkä tarkoituksena oli saada juuri tuollainen käsiteollisuuden harjoittajien välistä osuustoimintaa selvittävä ja siihen kiihottava teos näiden keskuuteen levitettäväksi. Nimellä: *Lauri Mäkinen. Käsiteollisuutemme harrastajat osuustoimintaa ajamaan.* (Viisi Suomen Teollisuusvaliokunnan palkitsemaa yhteiskunnallista puhdepakinaa) on se kirjakaupoista saatavana, samaten kun sitä Kuopion käsiteollisuusnäyttelyssäkin tultaneen tarjolla pitämään.

Siinä on esitetty lyhyesti mutta riittävän selvästi työn ja pääoman väliset suhteet aikasemmista ajoista nykyaikaan asti, selitetty ne syyt, jotka ovat uuden aikaisen osuustoiminta-ajatuksen synnyttäneet ja sen ajatuksen toteuttamiseksi voimat liikkeelle antaneet.

Selitettyään eri laatuisten osuustoimintaliikkeiden, viittaa tekijä myöskin niihin moniin vaikeuksiin, mitä näiden aikaansaamisessa ja pystyessä pitämisessä ehdottomasti tulee eteen. Tämän »pakinansa» hän lopettaa sanoilla, jotka tähän lainaamme:

»Vastuksista lannistumatta on koetettava vaikuttaa sen uskon yhä laajemmissa kansankerroksissa vakaantumiseksi, että osuustoiminta-liike on yksi sen rakkauden aatteen lapsia, joka rauhaa rakastaen pyrkii eri kansoja ja kansankerroksia sopuisaan yhteistyöhön veljestykseen kaikkinaisten ihanteellisten tarkoituserien saavuttamiseksi.»

Näissä on julkilausuttu tämänkin kirjasen syntyänsä, synnynsyyt ja kehotuksen samaan ynnä siihen, että tutustukaa teokseen, me lyhyen ilmoituksemme voimalla lopettaa, huomautettumme, että kahdessa viimeisessä »pakinassa» on

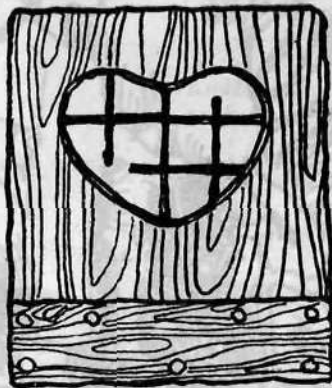
esitetty muutamia piirteitä osuustoimintaliikkeistä ulkomailla ja meillä.

J. K.

Fredr. J. Lindström. Kuvaamataiteet ja yleisö. Lyhyt opas taidekoulutissa kävijöille. (Kansanvalistus-seuran toimituksia 138).

Tämänlaisen kirjasen ilmestyminen on mitä suurimmalla mielihyvällä tervehdittävä ja Kotitaide rientää sitä lukijoilensa huomauttamaan, sitä suuremmalla syyllä kun mainittu teos on osaltansa tullut taistelemaan saman pyhän asian hyväksi, jota lehtemmekin tarkoittaa: suuren yleisön taidekasvatuksen edistämiseksi ja sen taiteellisen sivistyksen kehittämiseksi. Tällaisen työn tarkoituksena on — huomauttaa tekijä, kirjasensa esipuheessa — koettaa herättää kansassa samallaista harrastusta kuvaamataiteihin kuin sillä jo on kirjallisuuteen ja soitantoon. Muissa maissa pyritään tähän päämäärään varsinkin kahta tietä: opastamalla yleisöä suuremmissa joukoissa taidekokeilmissa sekä toimittamalla selittävää käsikirjallisuutta yksityisten kokoelmissa kävijöiden tarpeeksi. Tällaiseksi selitteleväksi oppaaksi on tekijä kirjassensa tarkoittanut, esittäen sen loppuosassa taiteen eri puoliin kuuluvien, meillä kotimaassa löytyvien taide-esimerkkien nojalla, miten niitä on tarkastettava, mitä niistä on opittava. Yhtä hyvä kuin tuo kouraantuntuva opastus yksityisiin taiteen ilmennyksiin syventyessä, yhtä tärkeä ja opettava on kirjasen ensi osa, missä tekijä selvittää taiteen lakeja ja niitä monen monia keinoja, joita taide on omistanut ilmenemis- ja muotoitukseen. Tästä, kaikesta lyhydestään huolimatta, erikoisen selvästä ja asiallisesta taiteenopista olemme me tekijälle velvolliset lausumaan sulimmat kiitokset, samalla kun me mitä innokkaimmin kehotamme lukijoitamme kirjaseen tutustumaan, varsinkin kun siinä on suurehko määrä jäljen- ja taideteoksia parhaimmista, ja kumminkin hinta on pysytetty arvaamattoman huokeana.

J. K.

Pitäkää siitä huoli, että maalaistalot pysyvät kestävinä, koreina ja kodikkaina; missä niin tarvitaan rakentakaa ne uudelleen: mutta miksi tahtoisitte niitä rakentaessanne malliksi ottaa nuo nykykaupunkien rumien esikaupunkien mitä keuhnoimmin rakennetut rakennukset? Kun te aijotte rakentaa vahvasti, mutta ei vaativasti, niin käyttäkää silloin hyviä aineita, jotka ympäröivään luontoon sopeutuvat ja pitäkää siitä huoli, että omistajalle tulee tarpeeksi tilaa ja puutarha ja että ei paikan eikä entisten rakennusten kauneus siinä häiriötä tule tekemään! Minä todella toivon, että uusi rakennustaide saisi yllykkeensä noista välttämättömistä, vaan ei vaativista rakennuksista, pikemmin kuin meidän enemmän tai vähemmän ylimielisistä yrityksistämme jossain tietoisesti kehitetyssä tyylijajissa. Sillä arkkitehtuurin oikealla ymmärtämisellä on taiteiden tulevaisuuteen nähden niin äärettömän suuri merkitys, että minun on siitä vielä joku sana lausuttava. Minä olen, suoraan sanoakseni, sitä mieltä, että koko taiteen asema on ensi kädessä sen kautta määrätty, miten meidän rakennuksemme ja ennen kaikkea asuinrakennuksemme ovat rakennetut; ja että meillä, ellemmme kykene rakentamaan kodikkaita ja kauniita (millä ei suinkaan tarkoteta kovasti koristettuja) taloja, ei yleensä saata olla minkäänlaista taidetta. Tuumikaapa tätä oikein! Joku kuva voi huoneen seinällä huomaamattomana riippua, joku kirja avaamatta kirjahyllyllä maata, piirustus tai vaskipiirros salkkuun suljettuna olla; mutta rakennus on aina silmien näkyvässä ja joko harmittaa ohimenevän silmää kamalalla muodollansa tai ihastuttaa sitä. Eipä edes mikään taideteos, kauneinkaan taideteos, kaunis nainen näytä miltään huonosti rakennetussa rakennuksessa. Kun asianlaita näin on ja kun meidän uudemmat rakennuksemme ehdottomasti ja kuten näyttää tarkotuksella rakennetaan huonosti, pyydän minä teitä kaikin tavoin huolehtimaan vanhoja rakennuksia, jotka ovat hyvin rakennetut: älkää niitä alasrepikö rautateiden, tehtaiden tai hotellien takia, vaan parantakaa niitä niin paljon että ne kykenevät ilman vaikutuksia uhmailemaan ja antakaa niiden muuten olla niinkuin ne ovat.

William Morris.

Suomen Teollisuuslehti ja sen erikoisosastot

KOTITAIDE-osastoon sisältyy — paitsi kotien sisustusta ja taideteollisuutta — myöskin rakennustaide yleensä, niinhysin sen käytännöllinen kuin puhtaasti taiteellinenkin puoli. Maalaus- ja kuvanveisto — mikäli niissä kuvastuu dekoratiivinen, koteja koristeleva tarkotusperä — kuuluvat nekin Kotitaiteen ohjelmaan. Kotitaide pyrkii näin ollen olemaan niinhysin ammattimiehen: rakentajan, puusepän y. m. kuin yleisönkin lehtenä. Se ilmestyy kerran kuussa eli 12-numeroisena.

SÄHKÖ- JA WOIMA-osasto käsittelee yksinomaan sähköalaa ja voimakoneita. Etenkin tehdään selkoa käytännölliseen sähkötekniikkaan kuuluvista seikoista. Sähkö ja Voima ilmestyy 6-numeroisena eli joka toinen kuukausi.

SEPPO-osasto, joka myöskin ilmestyy 6-numeroisena eli joka toinen kuukausi, on takomäkelä ja vaskiseppäin lehti, tehden sen ohella selkoa koko kone-alan työkoneista ja työkaluista sekä työtavoista.

S. T-LEHDEN YLEIS-OSASTOON sisältyy kaikki ne teknillisen ja teollisuutta tarkoittavan tiedon moninaiset haarat, mitkä eivät suoranaisesti kuulu edellämainittuihin osastoihin.

Suomen Teollisuuslehden toimituksesta kokonaisuudessaan vastaa arkkitehti Vilho Penttilä Sähkö ja Voimaa toimittaa erikoisesti insinööri B. Wuolle, Seppoa insinööri Jalo Elers ja Kotitaidetta arkkitehdit Vilho Penttilä, Jalmari Kekkonen y. m.

Tilauhinnat ovat v. 1906 postimaksuineen seuraavat:

S. T-LEHTI Kotitaide-, Sähkö- ja Voima- ja Seppo-osastoineen ja kaikilla erikoiskuvaliitteilla varustettuna (joita on vähintään 55 kpl.) . 1/1 v. 16 mk., 1/2 v. 8 mk.

Nämä tilaukset voidaan tehdä ainoastaan Toimitukselle suorastaan: niitä ei välitä postikonttorit.	S. T-LEHTI Kotitaide-osaston seuraamana (vähintään 35 kpl. kuvaliitteitä)	12 mk.	Nämä tilaukset voidaan tehdä ainoastaan Toimitukselle suorastaan: niitä ei välitä postikonttorit.
	S. T-LEHTI Sähkö ja Voima-osaston seuraamana (vähintään 10 kpl. kuvaliitteitä)	8 „	
	S. T-LEHTI Seppo-osaston seuraamana (vähint. 10 kpl. kuvaliitt.)	8 „	
	S. T-LEHTI Sähkö ja Voima- ja Seppo-osaston seuraamana (vähintään 20 kpl. kuvaliitteitä)	10 „	

KOTITAIDE erikseen kuvaliitteineen 9 mk.

S. T-LEHTI kaikkine osastoineen ilman erikoiskuvaliitteitä 1/1 v. 7 mk., 1/2 v. 3 mk. 50 p.
Yksityisnumeroiden hinta vaihtelee 50 p:stä 2 mk:aan.

Huom.! Hinnat ovat samat sekä toimituskonttorissa että postikonttoreissa. Ulkomaille tilattuna tulee tilausmaksuihin 15 % korotus.

Edullisimmasti voi S. Teollisuuslehden tilata siten, että pari tai kolme eri ammattilaista ottavat sen kokonaistilauksen yhteisesti.

Asiamiehiä on Suomen Teollisuuslehdellä ympäri maata ja uusia otetaan kiitollisuudella, kun ilmoittautuvat toimitukselle. Asiamiespalkkioksi annetaan 20 % tilausalennus.

Toimitus.

Suomen Teollisuuslehden ja sen erikoisosastojen vanhoja vuosikertoja ja ylimääräisiä julkaisuja

saadaan tilaamalla lehden toimitukselta seuraavilla hinnoilla:

S. TEOLLISUUSLEHTI	1885—86	à	Smk 10: —
»	1889—92	»	4: 50
»	1893	»	8: —
»	1894—95	»	4: 50
»	1896—1901 (nidottuna)	»	5: —
»	1899—1901 (kansissa)	»	7: —
»	1902—1905 (ilman kuvaliitt.)	»	7: 50
»	1902—1905 (kuvaliitteillä, kansissa)	»	18: —
»	1902—1905 (» nidottuna)	»	16: —

RAKENTAJA	1901	»	6: —
»	1902—1903 (osittaisilla kuvaliitteillä)	»	6: —
»	1904—1905 (kuvaliitteillä)	»	8: —

KOTITAIDE A ja B	1902	»	8: —
»	A 1902 (osittaisilla kuvaliitteillä)	»	3: —
»	1903	»	8: —
»	1904—1905	»	6: —

10 vuosikertaa tilattaessa myönnetään 20 % alennus.

alennetuilla hinnoilla:

Modärna möbel, ruminredningar, villor m. m.	à	Smk 2: —	(alkuperäinen hinta 3: 50)
Kotitaitteen joulunumero 1902	»	—: 75	(» » 1: 50)
Talonpoikaistalo ulkoa ja sisältä	»	1: —	(» » 1: 50)
» » » lisävihko	»	—: 50	(» » —: 75)
Allmogearkitektur	»	1: —	(» » 1: 50)
Suomalaisen huvilatuvan sisustus	»	1: 50	(» » 2: —)

KOTIMAISTA TYÖTÄ!

SUOMEN KULTASEPPÄ

OSAKEYHTIÖ

Maamme suurin varasto kulta, hopea ja uusihopea teoksia.

Parhaiten järjestetty ammattipaja, on tuotteistaan tunnettu kautta koko Suomen ja sen ulkopuolellakin. Liikkeen palveluksessa työskentelee yli 80 henkilöä.

Tilaukset suoritetaan arvoisan yleisön toivomuksien mukaan nopeaan ja huolellisesti.

Myymälöitä:

Turussa, Helsingissä, Tampereella

Tehdas ja tukkukauppa:

Turussa, Aurakatu 12 a

KOTITAITEEN

JOULUJULKAISUA V. 1904

SUOMALAISEN HUVILATUVAN SISUSTUS

PALKITTUJA PIIRUSTUKSIA

ON SAATAVANA KAIKISSA KIRJAKAUPOISSA JA SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN KONTTORISSA

JULKAISUN HINTA ON 1:50 MK

10 KAPPALETTA TILATTAESSA MYÖNNETÄÄN 30 % ALENNUS

„Talonpoikaistaloa ulkoa ja sisältä“

on vielä joku määrä saatavana 1 mk:alla. Niille, jotka tilaavat yhdellä kertaa useampia kappaleita, annetaan huomattava alennus, nim. 10 kpleesta 10 %, 25 kpleesta 20 %, ja 50 kpleesta 30 %.

Lisävihko, jonka hinta on 50 penniä on saatavana samoilla ehdoilla.

Tampereen Hiiononahkatehdas

Osakeyhtiö

Myy

tuotteitaan, kuten: Boxkalf, vasikan, juottovasikan ja hiehon naboista, chewreaux (lampaan naboista), vedenpitävää rasvanahkaa monta eri vahvuutta, balkaistua vuota-plankkinahkaa, vuorinahkoja, vahvuusnahka-kintaita, värjättyjä turkki- ja lakkinahkoja y. m. y. m.

Ostaa

kaikenlaisia nahkoja ja vuotia, etupäässä juottovasikan ja kookkaita vasikannahkoja, lampaan ja vuotanahkoja (ei yli 15 kg painoisia).

Valmistaa

muiden nahkoja toivomuksen mukaa. Tekopalkka lasketaan neliöjalotain valmiista nahasta.

Suom. Lähetykset peritään Tampereen rautatieasemalta ja täältä menevät lähetykset toimitetaan rautatieasemalle, kaikki maksutta.

Suom.! Ensi luokan valmisteita. Riinteät mutta balvat valmistuspalkkiot!

Tampereen Hiiononahkatehdas Osakeyhtiö

Tampere, Pyynikki

Itä-Suomen Rakennusaineiden kauppa

Viipurissa

Omistaja E. V. SELLGREN

myy summissa ja vähittäin:

Asfalttihuopaa, Asfalttilakkaa, Kattopeltiä, Rakennustaoksia ja valutavaroita, Sementtiä, Kalkkia, Kipsiä, Tulenkestäviä tiilejä, Kaakeleja, Rautapalkkia, Rätäkiskoja, Riiviä, Puuvilloja, Nauloja, Rautaa, Terästä, Työkaluja, Talouskaluja, Urheiluesineitä, Rautaputkia, Pumppuja, Sementti- & savitorvia, Maaliaineita, Tapettia, Linoleumia, Hiottua-, värillistä- ja tavallista Ikkunalasia, Pinokopahvia ja paperia, Öljyjä, Lakkoja, Kemikaaleja, Turvesammalia, Lainvanustustarpeita, Kalastustarpeita, Ruutia ja Dynamiittia - - - - -

*Rautaa . Rautatavaroita**Metalleja . Rakennus-**aineita . . . Työkaluja*

Osakeyhtiö SETH SOHLBERG Aktieb.

Rauta- ja Värikauppa Viipurissa - -

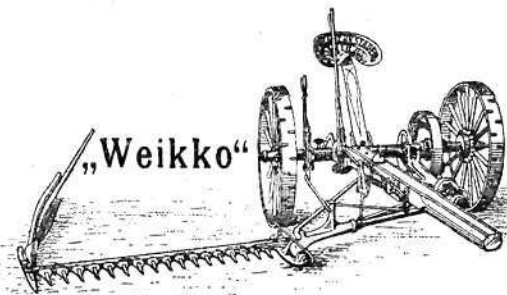
*Talouskaluja . Konetar-**peita . Värejä . Öljyjä**. Kemikalaisia tuotteita .*

LUUJAUHOJA —
 TUOMASKUONAA
 KAINIITTIA —
 JOUSIÄKEITÄ —
 — CAROLUS NYBERG. —

C. L. LARSSONIN Huonekalukauppa

Turku, Erikinkatu 15 — — Helsinki, Aleksanterinkatu 48

Suosittelee suurta, hyvin lajiteltua kaikenlaatuisten huonekalujen, rautasänkyjen, matrassien, kassakaappien y. m. varastoa.

ON NYKYAJAN
 ETEVIN
 NIITTOKONE

Saavutti Norrköpingin näyttelyssä yksinään:
 Kunniapalkinnon, Näyttelyn Kultamitalin.

Päämyyjä: Maamiesten Kauppa O. Y. Turku.

**Oma etunne vaatii,
 että aina**

ennenkuin päätätte ostaa työkaluja, koneita ja tarpeita

MAANVILJELYSTÄ,
 MEIJERITALOUTTA,
 SAHALAITOKSIA ja
 MYLLYJÄ varten

pyydätte tarjouksia
 toiminimeltä

P. SIDOROW,
 Suomalainen Kalustokauppa O. Y.
 Helsinki, Aleksanterink. 7.

N. BOMANIN HÖYRYPUUSEPÄN- LIIKE TURUSSA

NÄYTTELYVARASTOJA:

Helsingissä, Mikonkatu 4 — — — — — Turussa, Linnankatu 47

Valmistaa täydellisiä sisustuksia

niinhyvin hotelleihin, pankkeihin kuin yksityisasuntoihin ja yksityishuoneisiin.

Aistikas työ, suora kohtelu, tarkat hinnat.

J. Henrik Ahlbergin Sähköliike

Viipurissa — Torkkelinkatu 6 — Telef. 718

Dynamokoneita, Sähkömoottoreja, Kaari- ja Hehkulamppuja. Kaikenlaisia sähkötarpeita.

RAKENTAA valaistus- ja voimansiirtolaitoksia, kaiken kokoisia ja kaikkien eri järjestelmän mukaan.

Urkuharmooneja

KOULUJA, KOTEJA ja RUKOUSHUONEITA varten saadaan edullisimmin

J. HIRVELÄN Harmoonitehtaasta
Tampereella

HUOM! Yli tuhat kappaletta jo valmistettu ja myyty. Yli 20 vuoden kokemus. Parhaat puoltolauseet. Palkitut koti- ja ulkomaan näyttelyissä. Kuvallinen hintaluettelo lähetetään pyydettyä ilmeiseksi.

MAALARI-LIIKE JUHO TURUNEN

VIIPURISSA

Huone-, Kyltti-, Lasinetsaustöitä y. m. — Puhelin 897

DUNDERBERGIN KONEPAJA

TAMPEREELLA

VALMISTAA

höyrykoneita ja höyrykattiloita, lokomopiilejä, saha- ja myllylaitoskoneita, parkkimyllyjä ja nahkamankelaitoksia y. m. nahkurin koneita, voimansiirtolaitoksia, pumppuja y. m.

ASECCAA

vesi-, loka- ja lämpöjohtoja. Pumppujohtoja hevoskierros- ja tuulimoottoripumpuilla. Valmiita putkijohtoja lähetettyjen mittojen mukaan.

MYY

pumppuja useampaa eri lajia. Tako- ja valurauta-, kupari-, messinki-, lyijy- ja savitorvia. Hanoja ja venttiilejä y. m. vesijohtotarpeita.

Kustannusarvioita pyydettyä ilmeiseksi.

Suomalainen Maanviljelyskauppa- Osakeyhtiö Viipurissa

on 224 maanviljelijän ja maanviljelyksen edistymistä suosivan kansalaisen perustama osakeyhtiö, jonka tarkoituksena on maamiehille hankkia mahdollisimman *parhaita tarpeita* kuten:

**Heinäsiemeniä,
Rehjuurikasviensiemeniä,
Vehnänleseitä,
Rehujauhoja ja -kakkuja,
Meijeri-, Maanviljelys-, Kanala- ja Puutarhakoneita ja Kaluja y. m.**

Tarkastettua
ja taattua

**Apulannoitusaineita, kuten
Lujajauhoja,
Kainiittia,
Tuomaskuonaa y. m.**

Kaikki kohtuullisimpiin hintoihin.

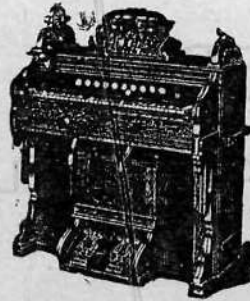
Lähempiä tietoja hinnoista y. m. annetaan näyttelykentällä omasta paviljongista sekä konttooristamme Viipurissa.

Suomalainen Maanviljelyskauppa-Osakeyhtiö.

Sähköosoite: VILJELYS . . . Telefoonit 7 76 ja 9 55 . . . Osakepääoma Smk 300,000.

J. E. HEDENIN URKUHARMOONITEHDAS TAMPEREELLA ————— TELEF. 3 87

SUOSITTAAN HYVIN LA-
JITELLUSTA VARASTOS-
TAAAN URKUHARMOONE-
JA KOTEJA JA KOULUJA
VARTEN.

KANSAKOULUJEN AR-
VOISILLE JOHTOKUNNIL-
LE HUOMAUTAN HANK-
KIA VARMASTI HYVIÄ JA
KESTÄVIÄ HARMOONEJA.

HUOM.! Teokseni palkittu Pariisin maailmannäyttelyssä v:na 1900.

————— Kuvallinen hintaluettelo lähetetään pyydettyäessä. —————

TAMPEREEN PELLAVA-, JA RAUTATEOLLISUUS OSAKEYHTIÖLLE TAMPERE kuuluva

Pellavatehdas

valmistaa kaikkia pellavateoksia, sekä lankoja että kankaita.

Erityisesti suositellaan:

Pöytälinakankaita etevien taiteilijoiden valmista-
missa vuosikokkeissa malleissa.

Pellavapalttinaa.

Kalastuslankoja y. m.

Ainoastaan sekottamatonta pellavaa.

Konepaja

tekee kaikkia konepajan alalle kuuluvia töitä.

Erikoisala:

Veturit — — Höyryvenet. — —

Puuhimojen ja selluloosatehtaiden täydelliset ko-
neistot.

Turpiinit — Höyrykoneet — Höyrypannut
y. m.

Kustannusarvioita tehdään maksutta.

A. B. VESIJOHTOLIIKE O. Y.

Tel. 3318 - - (Johtaja Ins. H. HERLIN) - - Helsinki

Toimittaa kaikkia

VESI-, VIEMÄRI- JA LÄMPÖJOHTOJA

Myypi varastosta

TORVIA, TORVENOSIA, HANOJA PUMPPUJA

y. m., y. m.

Helsingin Uusi Tapettitehdas

Omistaja W. Salvén

Unionink. 32.

Suurin valikoima koti- ja ulko-
maalaisia

Tapetteja - Reunuksia - Frii-
sejä - Rullakartiineja - - Li-
noleumia tunnetusti halpoi-
hin hintoihin.

E erityisliike utuuksia varten.
Näytteitä ilmaiseksi.

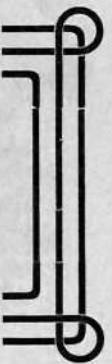
Rakentajat huom.! ☺ ☺ ☺ ☺ Rakentajat huom.!

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja,
lautoja, telinelankkuja, balloja y. m. myy

Helsingissä, Vilhonkatu 5, Puhelin 37 56.

Diilo Ahlgren

Alekski Boman Puutavaraliike

Helsinki, Castréninkatu 22. Telef. 24 91.

Rakennustarpeita

Hirsiiä, Piirioja, Lankkuja, Santaa
y. m. HALKOKIA useampaa eri lajia.

Wilh. Andsténin Tehdas - - - Osakeyhtiö

Perustettu 1842

Tehdas on yhä edel-
leen jo ennustahan-
kin suurimmaksi,
erilaisia malleja ole-
vien kakkunniensa
näytelyyn lisännyt
jotkon kometta ja
"nusi- aikaisempia
malleja, jotka ovat
valmistetut useiden
maamme etevimpien taitelijain ja
arkkitehtien piirustusten mukaan.
Rakentava yleisö alkoon sentähden
jättäkö käynnättä näytelyhuoneen-
toissamme tehtaalla. Käsittevan-
nat seisatuvat portille. Tähtäet
sinortetaan heti. Hinnat kohuulli-
set. Kustannusarvioita pyydetttä-
essä.

Wilh. Andsténin
Tehdas Osakeyhtiö

myy halvimmalla

Tampereen Rakennuskonttori

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamaton.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstop.
Tulenkestäviä tiiliä ja savaa.
Ikkunallasia, Tapettia, pingopaperia ja pahvia.
Maalitarpeita ja Värissoja.
Rakennustarpeita ja Työkaluja.
Konetarpeita ja Öljyä.
Rantatiekskoja ja I-rantoja.

Häkki Lallukka ja Kumpp.
Omistaja **Juho Lallukka.**
Tukkukauppa Wiipurissa
suositetaan muitten tavaraansa ohella
todellisesti
hyvää

Teetä,

jota on sataavana kaikissa hyvin
varustetuissa kaupapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vieressä olevalla lemmalla
ja tavaramerkillä sekä sisältää kuhkinusioistuksen...
Huomautamme, että meidän teekääryemme
ovat täysipainoisia

POHJOISMAIDEN OSAKEPANKKI KAUPPAA JA TEOLLISUUTTA VARTEN

Perustettu 1872. . . . Omat varat Smk. 19,500,000: --

Pääkonttori *Viipuri.*

Talletuskorko 4 1/2 0/0.
Juoksevantilinkorko 2 1/2 0/0.
Rahanperimisiä.
Rembursseja.
Matkakreditiivejä.
Lainoja.

Haarakonttorit

<i>Helsinki</i>	<i>Käkisalmi</i>
<i>Hanko</i>	<i>Lappeenranta</i>
<i>Hamina</i>	<i>Maarianhamina</i>
<i>Heinola</i>	<i>Oulu</i>
<i>Hämeenlinna</i>	<i>Pori</i>
<i>Joensuu</i>	<i>Porvoo</i>
<i>Jyväskylä</i>	<i>Raabe</i>
<i>Kemi</i>	<i>Rauma</i>
<i>Kotka</i>	<i>Savonlinna</i>
<i>Kokkola</i>	<i>Sortavala</i>
<i>Kouvola</i>	<i>Tampere</i>
<i>Kristinankaupunki</i>	<i>Turku</i>
<i>Kuopio</i>	<i>Uusikaupunki</i>
	<i>Waasa</i>

Suosittelen tupakoitsijoille entuudestaan hyviksi tunnettuja

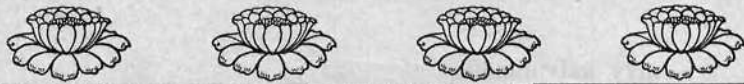
Tilaus paperossejani

jotka, katsomatta niiden halpaan hintaan, kestävät kilpailun toisten kalleimpien lajien kanssa, samalla suosittelen **Concurrence**, **Kaleva**, **Siirtolais**, **Toveri** y. m. paperossia sekä **Extra prima Mahorkkaa**. Mahorkkaa N:o 1 ja 2, ja **Uutta Mahorkkaa** y. m. tupakkalajeja. **Fennia**, **Bruna prima** sikareja y. m. Kalleimpia lajeja aina Smk 250: — pr 1,000.

Kunnioituksella

F. Sergejeffin Tupakkatehdas
Viipuri

Lähetämme hintaluetteloja vaadittaessa.

J. Hallenberg

Viipuri

Kuivike sammalta - - **Turvepehkuu** ---
Tiiliä - - **Lankkuja** - - **Lautoja** ja kai-
kenlaisia **Rakennusaineita** - - - **Asfaltti-**
huopaa . **Asfalttilakkaa** . **Riivitappuroita**

Vastuunalainen toimittaja, arkkitehti **VILHO PENTTILÄ**. Toimituspaikka **Vladimirinkatu 9.** — Helsingissä, Osakeyhtiö Kauppakirjapaino, 1906.

Turvalan Saippuatehdas

F. A. COLLIN ————— KOTKA

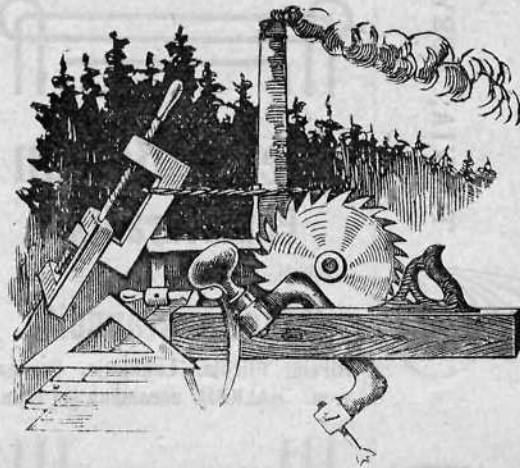
Suosittelee hyviksi tunnettuja teoksiaan.

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS

OSAKEYHTIÖ

Lastenkatok. 5 - Helsingissä -

Sähköosoite:
Puuseppä
Puhelin 13 55

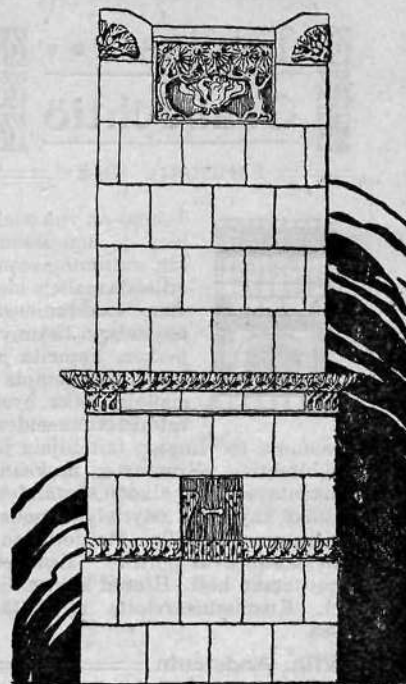
Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y m
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puu- ja nikkari-
alalle kuuluvia töitä.

Turun Kaakeli- Tehdas

myy halvimmalla aivan
uusmallisia kotimaisten
arkkitehtien piirustusten
mukaan valmistettuja uu-
nia sekä saleja että ruoka-
saleja ja jokapäiväishuo-
neita varten.

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25.

Rautakauppa Osake- yhtiö Tampereella -

Kuvasinlasia,
halvalla

Huonekaluja,
uusikuosisia

Puusepäntökaluja
parasta tekoa

y. m. y. m.

K. Lindroth'in Koriste- ja Rakennus- takeittentehdas

Helsinki. Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita
niinkuin kattokoristeita,
porraskäytävä- ja veran-
da-aitoja, porttia, paloti-
kapuita sekä kaikkia I:sen
luokan sepänliikkeeseen kuu-
luvia töitä, esim. Takorau-
taisia hautaaitoja ja ristiä,
puutarha-aitoja, kynttilä-
kruunuja y. m.

JULIUS TALLBERG.

VARASTO UUDENAIKAISIA HUONEKALUHELOJA

KULLATTUA KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ Y. M.

ERI MALLEJA PIIRUSTUSTEN MUKAAN TOIMITETAAN MITÄPIKIMMIN
TEHTAALTA

ERILAATUISIA HUONEKALULUKKOJA

ROKKALAN HYVÄKSI TUNNETTUA PEILILASIA MÄÄ-
RÄTYISSÄ SUURUUKSISSA SUORAAN TEHTAALTA

KARL SLOTTE, Stukkaus ja Maalarinliike

Sähköos. Slottes
Puhelin 39 10 - -

S R S	Kalkkimaalausta -	S R S	Eri-tyylisiä:	S R S	Lyijylasimo - - - - -	S R S	
	Korkokuvamaalausta				Italialainen stukkaus		Lasinsyövytystä - - -
	Koristelua - - -				Al' Fresco-Sgrafito -		Kylttimaalausta - - -

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

tehdas, Konttori ja Varasto FREDRIKSBERGINKATU N:o 13-15. Puhelin 270.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuiv'a
lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja
myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia
rakennusosalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla
sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuna ja
piikottuna sekä kotiinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsiiä, vassoja
ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

Björneborgs Mekaniska Verkstad W. Rosenlew & Co

Pääkonttori ja Konepajat Porissa

Sähköosoite WERKSTADEN Pori.
Telefooni 79.

Asioimiskonttori

Helsingissä Yrjönkatu N:o 7
Sähkö-osoite: TERMO Helsinki. Telefooni 25 90

Osasto I Höyrylaivoja, Höyrykoneita, Sahalaitoskoneita y. m. mekaaniseen alaan kuuluvia töitä ja laitoksia.

Osasto II Kaikenlaisia terveysteknillisiä laitoksia, kuten Lämmitys- ja Ilmanvaihtolaitoksia, Höyrykeittiöitä, Kuu-
vauslaitoksia, Desinfisioimislaitteita Vesijohtoja, Viemärijohtoja, Konepesulaitoksia y. m.

Osasto III Kaikenlaisia Rakennus- ja Kauppavalutavaroita.

Eri osastot ovat taitavan teknillisen johdon alaisia ja kun meillä on suuri, ajanmukainen valimo sekä ensiluokkainen
konepaja ja täydelliset työkonet, voimme itse omassa konepajassamme valmistaa suurimman osan niistä tarpeista,
mitä tarvitaan laajimpiinkin laitoksiin, jonka johdosta me suositamme itseämme suorittamaan kaikkia yllämainit-
tuun erikoisalaan kuuluvia töitä. Suunnitelmia ja Kustannusarvioita ilmaiseksi pyynnöstä.

HELSINGIN RAKENNUSAI- NEKAUPPA OSAKEYHTIÖ

Sähköosote:
Rautakauppa

== ITÄ HEIKINKATU 3 ==

Haarakauppa Hämeenkatu 2 A. ===== Puhelin 194.

Puhelimet:
Konttori 1868
Myymäälä 256

Suuri tukku- ja vähittäismyynti varasto:

RAKENNUSAINEITA:

TIILIÄ, SAVEA ja KALKKIA
SEMENTTIÄ, useaa lajia
RAUTAA, „ „
RAUTAPALKKIA ja RATA-
KISKOJA
ASFALTTIHUOPAA, ASFALT-
TILAKKAA
ROHTIMIA ja TURVEPEH-
KUA
NÄULOJA ja RUUVEJA
UUNILUUKKUJA ja SAVU-
PELTIÄ
RAUTA, KUPARI ja MESSIN-
KILEVYJÄ
PINKOPAHVIA ja PAPERIA
VOILOKKA
AKKUNALASIA
AKKUNA- ja OVIHELOJA
RAITIOTIETARPEITA y. m.

HIENOTAKEITA, TYÖ- JA TALOUSKALUJA:

SAKSIA ja TASKUVEITSIÄ
VUOLU- ja PARTAVEITSIÄ
PÖYTÄVEITSIÄ ja HAARU-
KOITA
LUISTIMIA ja SILITYSRAU-
TOJA
KIRJOITUSTELINEITÄ
Hienoja ja uudenaikaisia TA-
LOUSKALUJA, nikkelistä, ku-
parista, messingistä ja raudasta,
TYÖKALUJA: Sepille, konetyö-
miehille, kivityömiehille, puuse-
pille, muurareille, uunintekijöille
y. m. käsityöläisille.
MAANVILJELYS TYÖKALUJA
y. m.

MAALIINEITA JA ÖLJYJÄ:

PUNA- ja KELTAMULTAA
SINKKIVALKOISTA
LYIJYVALKOISTA
SINNUBERIA, ULTRAMARII-
NIA y. m. y. m.
LAKKAA ja PULITUURIA
KONEÖLJYÄ
SILINTERIÖLJYÄ
VASELHNTIA
VERNISSAA
TÄRPÄTTIÄ ja TERVAA
PUUNÖLJYÄ
BENZINIÄ
LIINÖLJYÄ y. m. MAALI-
NEITA ja KONEÖLJYÄ.

Tilattaessa toimitetaan kaikenlaisia koneita puuseppä- y. m. tehtaita, työpajoja ja työmaita varten

Liike täyttää kaikissa suhteissa hyvin järjestetyn rauta- ja rakennusainekaupan vaatimukset.

HELSINGIN RAKENNUSAINEKAUPPA OSAKEYHTIÖ on rakennusmestarien ja muiden tavaran kuluttajain perustama ja niin ollen laatuansa ensimmäinen maassamme. Sen voitosta nauttii ostaja mitä suurimman hyödyn. — Jokaiselle ostajalle on siis edullista olla osakkaana tässä keskinäisessä, osuuskaupan luontoisessa liikkeessä. Osakkaaksi haluavat voivat kääntyä yhtiön konttorin puoleen I. Heikink. 3. Helsinki.